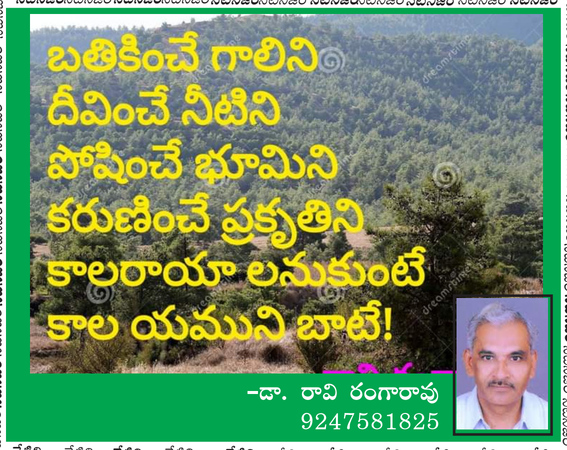

నేటి నిజం

తెలుగు దినపత్రిక

website:www.netinijam.com

E-mail : netinijam93@gmail.com

వీఆర్వోలకు జారీ
కోట్లకొలది రూకలు
నీడపట్టు కూర్చోనే
నములుతున్న మేకలు
తలుకుఉలుకుపలుకు లేదు
ఖాళీపోస్టుల భర్తీ
చెవులుపెట్టి వినరండోయ్
నిరుద్యోగుల ఆర్తీ
శ్రీనిజాలు
- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

హైదరాబాద్ | గురువారం 29-7-2021 | RNI No.52865/93·Postal No\.H/SD/258/2020-2022 | ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 | సంపుటి :27 | సంచిక: 290 | పేజీలు: 8 | వెల: రూ.1/-

తెలంగాణకు సీఎం కేసీఆరే శ్రీరామ రక్ష : మంత్రులు

కరీంనగర్, జూన్ 28:తెలంగాణకు సీఎం కేసీఆర్ శ్రీరామ రక్ష అని మంత్రులు తలసాని శ్రీనివాస్ యాదవ్, కొప్పుల ఈశ్వర్ అన్నారు. జమ్మికుంటలో రెండో విడత గొర్రెల పంపిణీ కార్యక్రమంలో పాల్గొని మాట్లాడా రు. అన్ని వర్గాల సంక్షేమం కోసం సీఎం కేసీఆర్ చిత్త శుద్ధితో కృషి చేస్తున్నారన్నారు. దేశంలో ఎన్నో రాష్ట్రాలు ఉన్నాయి. ఒక్క రాష్ట్రంలో కూడా తెలంగాణ మాదిరి పథకాలు లేవన్నారు. బీజేపీ నాయకులకు దమ్ముంటే గొర్రెల పంపకం వంటి ఒక్క పథకాన్ని అమలు చేయాలని సవాల్ విసిరారు. బీజేపీ, కాంగ్రెస్ పాలిత రాష్ట్రాల్లో 24 గంటల కరెంట్, రైతుబంధు, రైతు బీమా, గొర్రెల పంపిణీ వంటి పథకాలు ఎందుకు ప్రవేశ పెట్టడం లేదని వారు ప్రశ్నించారు. మిగతా రాష్ట్రాల్లో రైతులు లేరా? గొల్లకుర్మలు లేరా? అని సూటిగా ప్రశ్నించారు. సీఎం కేసీఆర్‌ను రాజకీయంగా ఎదుర్కోలేని దద్దమ్మలు వ్యక్తిగత దూషణలకు దిగుతున్నారని మండిపడ్డారు. చేతనైతే సద్విమర్శలు చేయాలని, వ్యక్తి గత దూషణలు సరికాదని హితవు పలికారు. కార్యక్రమంలో ప్రజాప్రతినిధులు, అధికారులు పాల్గొన్నారు.

కర్నాటక నూతన సీఎం కీలక నిర్ణయాలు

బెంగళూరు, జూలై 28:: కర్నాటక తదుపరి సీఎంగా బాధ్యతలు చేపట్టిన కొద్ది గంటలకే బసవరాజ్ బొమ్మై బుధవారం పలు కీలక నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. రూ వేయి కోట్లతో రైతుల పిల్లల కోసం నూతన స్కాలర్‌షిప్ పథకం ప్రకటించారు. వితంతు పింఛన్‌ను రూ 600 నుంచి రూ 800కు, సంధ్యా సురక్ష పథకం కింద వృద్ధాప్య పింఛన్‌ను రూ 1000 నుంచి రూ 1200కు పెంచారు. పింఛన్ పెంపుతో 35.98 లక్షల మంది ప్రజలకు ప్రయోజనం చేకూరుతుందని సీఎం బొమ్మై వెల్లడించారు. ఈ నిర్ణయంతో ప్రభుత్వ ఖజానాపై రూ 863 కోట్ల అదనపు భారం పడుతుందని పేర్కొన్నారు. కరోనా మహమ్మారి నేపథ్యంలో ఖర్చులను తగ్గించుకుని వనరులను పూర్తిగా వినియోగించుకుంటూ ప్రభుత్వం ఆర్థిక క్రమశిక్షణతో ముందుకు సాగుతుందని ఆయన తెలిపారు. అనంతరం తాను క్యాబినెట్ సహచరులతో అధికారులతో సమావేశమ య్యానని, వరదలు. .కొవిడ్-19 ను దీటుగా ఎదుర్కోవడం తమ ప్రభుత్వ ప్రధాన అజెండా అని స్పష్టం చేశానని బొమ్మై పేర్కొన్నారు.

కరోనా మార్గదర్శకాలను ఆగస్ట్ 31 వరకు పొడిగించిన కేంద్రం

న్యూఢిల్లీ, జులై 28: కరోనా నియంత్రణకు గతంలో జారీ చేసిన మార్గదర్శకాల అమలును ఆగస్ట్ 31 వరకు కేంద్రం ప్రభుత్వం పొడిగించింది. కరోనా పాజిటివిటీ రేటు అధికంగా ఉన్న జిల్లాల్లో కఠిన చర్యలు చేపట్టాలని రాష్ట్రాలకు కేంద్ర హోంమంత్రిత్వ శాఖ ఆదేశించింది. కరోనా కేసులు తగ్గినప్పటికీ అప్పుడే ఆత్మసంతృప్తి చెందవద్దని సూచించింది. కొన్ని రాష్ట్రాల్లో కరోనా కేసుల పెరుగుదల, ఆర్ ఫ్యాక్టర్ ఒకటి కన్నా ఎక్కువగా ఉండటంపై ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. వరుస పండుగల నేపథ్యంలో రద్దీ ప్రాంతాల్లో కరోనా మార్గదర్శకాలు, నిబంధనలను ప్రజలు పాటించేలా చర్యలు చేపట్టాలని అన్ని రాష్ట్రాలు, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలకు తెలిపింది. కరోనా పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఆంక్షల సడలింపుపై నిర్ణయం తీసుకోవాలని పేర్కొంది. కోవిడ్ -19 సమర్థవంతమైన నిర్వహణ కోసం ఐదు అంచెల వ్యూహమైన టెస్ట్-ట్రాక్- ట్రీట్-టీకా-కరోనా మార్గదర్శకాలకు కట్టుబడి ఉండటంపై నిరంతరం దృష్టి ఉండాలని సూచించింది. కేంద్ర హోంశాఖ కార్యదర్శి అజయ్ భల్లా ఈ మేరకు అన్ని రాష్ట్రాల ప్రధాన కార్యదర్శులకు బుధవారం లేఖలు పంపారు.

దేశానికే దిక్సూచి తెలంగాణ వ్యవసాయ విధానాలు : మంత్రి నిరంజన్‌రెడ్డి

హైదరాబాద్ , జులై 28:తెలంగాణ ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన రైతు అనుకూల వ్యవసాయ విధానాలు దేశానికే దిక్సూచిగా నిలుస్తున్నాయని రాష్ట్ర వ్యవసాయశాఖ మంత్రి సింగిరెడ్డి నిరంజన్‌రెడ్డి అన్నారు. 'రైతు ఆత్మహత్యలు.. అతి తక్కువగా నమోదైన రాష్ట్రం తెలంగాణ' అని పార్లమెంటులో కేంద్ర ప్రభుత్వం గణాంకాలు వెల్లడించిన నేపథ్యంలో మంత్రి స్పందించారు. రాష్ట్రంలో రైతుల ఆత్మస్థయిర్యం పెరిగి.. ఆత్మహత్యలు తగ్గాయన్నారు. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ముందుచూపుతోనే ఇది సాధ్యమైందన్నారు. సీఎం కేసీఆర్ వ్యవసాయ నిపుణుల సూచనలతోనే ఆరునెలల పాటు మేధోమథనం చేసి, రైతుబంధు పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టారన్నారు.

వ్యవసాయంతోనే గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ బలోపేతం

వ్యవసాయరంగం బలపడితేనే గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ బలపడుతుందన్నారు. ప్రతి పౌరుడు అభివృద్ధి చెందితే.. రాష్ట్రం, దేశం బాగుపడుతుందన్నారు. 60శాతం ఆధారపడిన వ్యవసాయ రంగాన్ని గత ప్రభుత్వాలు చిన్నచూపు చూశాయని, తెలంగాణ ప్రభుత్వం పెద్దపీట వేసిందన్నారు. రైతుబంధు, రైతుబీమా, ఉచిత కరెంటు, సాగునీటి కల్పన, పంటలు మద్దతు ధరతో కొనుగోలు చేయడం ద్వారా రైతుల ఆత్మహత్యలు తగ్గుముఖం పట్టాయన్నారు. 2018లో రైతుబంధు అమలు చేసిన తర్వాత 2019లో రైతుల ఆత్మహత్యలు 491కి తగ్గిపోయాయని, పార్లమెంట్‌లో కేంద్రం ఈ సమాధానం చెప్పడం వ్యవసాయరంగంలో తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి ఉన్న ముందుచూపునకు నిదర్శనమన్నారు. పథకం కింద రైతుల ఖాతాల్లో నిధులు జమ చేయడం ద్వారా బ్యాంకుల చుట్టూ, ప్రైవేటు వడ్డీవ్యాపారుల వద్ద అప్పులకు దూరంగా ఉంచడంతో రైతుల్లో ఆత్మవిశ్వాసం పెరిగిందన్నారు. సాగునీటి కల్పన, ఉచిత కరెంటుతో పాటు సాగు, దిగుబడి పెరగడం మార్కెట్‌లో మద్దతు ధర దక్కడం లభించడం రైతులు వారి కాళ్ల మీద వాళ్లు నిలబడేలా చేసిందన్నారు.

ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవాలి

వ్యవసాయ రంగ అనుకూల విధానాలతో కొత్త భూమి సాగులోకి రావడం, వ్యవసాయరంగానికి దూరమైన వారు తిరిగి సాగు చేపట్టారన్నారు. గతంలో వ్యవసాయ సంక్షోభం కారణంగా ఇతర రంగాలకు మళ్లిన వారు సైతం తిరిగి వ్యవసాయంపై దృష్టి సారించారన్నారు. పెరిగిన పంటలు, ఉపాధితో తెలంగాణ గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ పరిపుష్టి చెందిందన్నారు. కరోనా విపత్తులో దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ తిరోగమనం చెందగా.. గత ఏడాది తెలంగాణలో మాత్రం ప్రాథమిక రంగంలో 17శాతం, వ్యవసాయ రంగంలో 20శాతం అభివృద్ధి నమోదు చేయడం తెలంగాణ వ్యవసాయ అనుకూల విధానాల మూలంగానే సాధ్యమైందన్నారు. బ్యాంకుల ద్వారా రుణాలు దొరకని పరిస్థితి నుంచి రుణాల కోసం బ్యాంకుకు వెళ్లని పరిస్థితి తెలంగాణలో నెలకొంటున్నదన్నారు. రైతుబంధుపై రాజకీయం చేసేవారు కేంద్రం ఇచ్చిన సమాధానాన్ని పరిశీలించి ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవాలని హితవు పలికారు. సీఎం కేసీఆర్ నాయకత్వంలో వ్యవసాయరంగంలా భవిష్యత్‌లో దళితబంధు పథకం ద్వారా ఎస్సీలు ఆర్థిక పరిపుష్టి సాధిస్తారని, పథకం విజయవంతమవుతుందని మంత్రి స్పష్టం చేశారు.

పెగాసస్ అంశంపై చర్చించాలి: ప్రతిపక్షాల డిమాండ్

న్యూఢిల్లీ, జులై 28:ఎగాసస్ స్పైవేర్‌తో హ్యాకింగ్ జరిగిన అంశంపై పార్లమెంట్‌లో చర్చించాలని ఇవాళ ప్రతిపక్షాలు డిమాండ్ చేశారు. కాంగ్రెస్ నేత రాహుల్ గాంధీ దీని గురించి మాట్లాడుతూ.. దేశ ప్రజలపై ఎందుకు ఈ స్పైవేర్‌ను వాడినట్లు ప్రధాని మోదీ, అమిత్ షాలను ఆయన అడిగారు. పెగాసస్ వ్యవహారం జాతీయవాదానికి చెందినదని, రాజద్రోహం కూడా ఉన్నట్లు రాహుల్ ఆరోపించారు.

ఇది ప్రైవసీకి సంబంధించిన అంశం కాదు అని, ఇది జాతి వ్యతిరేక చర్య అని రాహుల్ అన్నారు. పార్లమెంట్ ఆవరణలో ఇతర పార్టీలకు చెందిన నేతలు కూడా మీడియాతో మాట్లాడారు. పెగాసస్ వ్యవహారం కేవలం ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీకి సంబంధించిన కాదు అని, అది జాతీయ భద్రతకు చెందుతుందని ఆర్జేడీ నేత మనోజ్ జా, శివసేన నేత సంజయ్ రౌత్‌లు తెలిపారు.

అందుకే కేంద్ర హోంశాఖ మంత్రి ఆ అంశంపై చర్చ జరుగుతున్న సమయంలో సభలో ఉండాలన్నారు. కేంద్ర ఐటీశాఖ మంత్రిని కూడా స్నూపింగ్ చేశారని రౌత్ ఆరోపించారు.డీఎంకే ఎంపీ టీఆర్ బాలూ మాట్లాడుతూ.. ప్రతిపక్షాలు చర్చలను అడ్డుకుంటున్నట్లు తప్పుడు సందేశాలను ప్రభుత్వం పంపుతోందని, కానీ దాంట్లో నిజం లేదని, తాము ఎప్పటికప్పుడు నోటీసులు ఇస్తున్నామని, కానీ ప్రభుత్వానికి ఈ అంశంపై చర్చ చేపట్టేందుకు సుముఖంగా లేదన్నారు. ప్రజాస్వామ్యం ప్రమాదంలో పడినట్లు బాలు ఆరోపించారు. కేవలం రాజకీయవేత్తలు, న్యాయవ్యవస్థపైన మాత్రమే కాదు, ప్రతి ఒక్కరిపై పెగాసస్ ప్రభావం చూపుతోందని బాలూ తెలిపారు.

ఎస్పీ ఎంపీ రామ్‌గోపాల్ యాదవ్ మాట్లాడుతూ.. పెగాసస్ అంశంపై చర్చించాలని డిమాండ్ చేస్తున్నామని, కానీ ప్రభుత్వం తప్పుడు ఎజెండాను ప్రచారం చేస్తోందన్నారు. ఎన్సీపీ నేత సుప్రియా సూలే మాట్లాడుతూ.. ఇది జాతీయ భద్రతకు చెందిన అంశమన్నారు. మంత్రుల భార్యలు, పిల్లల్ని కూడా హ్యాక్ చేసినట్లు ఆమె ఆరోపించారు. సభా కార్యక్రమాలు సజావుగా సాగాలంటే, దానికి ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించాలన్నారు. హిట్లర్ పాలించిన జర్మనీ తరహాలో మన దేశం మారుతోందని సీపీఐ నేత బినయ్ విశ్వమ్ తెలిపారు.

మరోవైపు ఇవాళ కూడా పార్లమెంట్‌లో పెగాసస్ వ్యవహారం కుదిపేసింది. లోక్‌సభ, రాజ్యసభలు పలుమార్లు వాయిదా పడ్డాయి. విపక్ష సభ్యులు నినాదాలతో హోరెత్తించారు.

నెలాఖరు వరకు రేషన్ కార్డుల పంపిణీని పూర్తి చేయాలి

సూర్యాపేట, జులై 28: : కొత్తగా మంజూరైన రేషన్ కార్డుల పంపిణీని ఈ నెల చివరికి పూర్తి చేయాలని విద్యుత్ శాఖ మంత్రి గుంటకండ్ల జగదీష్ రెడ్డి అధికారులను ఆదేశించారు. అందుకు అనుగుణంగా తక్షణం చర్యలు చేపట్టాలని ఆయన సూచించారు. కొత్తగా ఆహార భద్రత కార్డులు పొందిన వారికి ఆగస్టు నుంచి రేషన్ ను అందించనున్నట్లు ఆయన వెల్లడించారు. కొత్తగా మంజూరు ఆయిన ఆహారభద్రత కార్డులను ఆయన బుధవారం రోజున సూర్యాపేట నియోజకవర్గంలో మండలాల వారిగా పంపిణీ చేశారు.

ఆత్మకూరు ఎస్ 425, చివ్వేంల 436, సూర్యపేట పట్టణానికి సంబంధించిన 608 కార్డులను ఆయన లబ్ధిదారులకు అందజేశారు. అనంతరం జరిగిన సభలో మంత్రి మాట్లాడుతూ.. ప్రజల ఆకలి తీర్చిన నాయకుడు ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ అని ఆయన కొనియాడారు. రాష్ట్రంలో ఉండే అభాగ్యులను గుర్తించి వారి బాధలను తెలుసుకుని పరిష్కరించే సామర్థ్యం ఉన్న ఏకైక నాయకుడు సీఎం కేసీఆర్ మాత్రమేనన్నారు.

రాష్ట్రం ఏర్పాటు ఆవశ్యకత మనందరికంటే బహుబాగా తెలిసిన నేత సీఎం కేసీఆర్ మాత్రమే నని ఆయన స్పష్టం చేశారు. సమైక్యాంధ్రలో మంత్రిగా ఉన్న రోజుల్లో ఇక్కడి ప్రజలను ప్రజలుగా..రైతులను రైతులుగా..సంస్కృతిని సంస్కృతిగా చివరి ఆఖరికి ఇక్కడి గ్రామ దేవతలను దేవతలుగా గుర్తించేందుకు వారికి మనస్కరించ లేదన్నారు. అటువంటి దుర్భర పరిస్థితులలో పదవులను తృణప్రాయంగా త్యజించి చావు నోట్లో తలకాయ పెట్టి రాష్ట్రాన్ని సాధించిందే ఇక్కడి ప్రజల ఆత్మగౌరవం కోసం అన్నారు.

అక్షర నమస్కృతి!

(సి.నా.రెగారి జయంతి సందర్భంగా...)

సదా
సాహిత్య సదనంలో మధుమాసం
వదనంలలో వసివాడని మృదుహాసం
వర్ధిల్లిన మహా మనస్వి,
'జ్ఞానపీఠ' పురస్కార యశస్వి,
అమర ఆచార్య సి. నారాయణరెడ్డి
మధుర భావ క్షీర వేల్పుగిడ్డి!
ఆయన మాట మాత్రాబద్ధం
పాట ప్రసన్న రాగబద్ధం!
ఆశు కవితా పూరిత వ్యాఖ్యానాలకు ప్రసిద్ధం!
అధికార భాషా సంఘం అధ్యక్షులుగా
విశ్వ విద్యాలయాల ఉపాధ్యక్షులుగా
రాజ్యసభ సభ్యులుగా
పరిపాలనా దక్షులుగానే గాక
పలు కార్యక్రమాల సమయ పాలనా దక్షులుగా
సారస్వత పరిషత్ అధ్యక్షులుగా
అంతిమ కాలంలోనూ
విరాజిల్లిన "సినారె'
విలసిల్లిన గజల్‌గానాల 'కినారె'!
ఆయన జయంతి స్మృతి
అఖండ సారస్వత ద్యుతి
అందుకే ఈ అక్షర నమస్కృతి!

- డా॥ వద్దేపల్లి కృష్ణ
9246541699

రామప్పపై నిర్లక్ష్యం వహిస్తే దేశమంతా నిందిస్తుంది: హైకోర్టు

హైదరాబాద్ , జులై 28:యునెస్కో ప్రపంచ వారసత్వ సంపదగా గుర్తించిన రామప్ప దేవాలయ సంరక్షణపై తెలంగాణ హైకోర్టు విచారణ చేపట్టింది. మీడియా కథనాలను సుమోటోగా తీసుకున్న హైకోర్టు కీలక ఆదేశాలు జరీ చేసింది. ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ హిమా కోహ్లీ, జస్టిస్ విజయసేన్ రెడ్డిలతో కూడిన ధర్మాసనం యునెస్కో విధించిన గడువులోగా రామప్ప శిల్పకళా సంరక్షణ చేపట్టాలని ఆదేశాలిచ్చింది. విచారణ సందర్భంగా న్యాయస్థానం ఆసక్తికర వ్యాఖ్యలు చేసింది. యునెస్కో విధించిన గడువు డిసెంబరు నెలాఖరు వరకు సమగ్ర సంరక్షణ కార్యక్రమం చేపట్టాలని తెలిపింది. ఏఎస్ఐ, రాష్ట్ర పురావస్తు శాఖ, కలెక్టర్ లతో కమిటీ ఏర్పాటు చేయాలని ఆదేశించింది. ఆగస్టు 4న కమిటీ తొలి సమావేశం నిర్వహించాలని పేర్కొంది. క్షేత్ర స్థాయిలో సంయుక్త పరిశీలన జరపాలన్న హైకోర్టు? నాలుగు వారాల్లో కమిటీ నివేదిక సమర్పించాలని ఆదేశించింది. రామప్ప ప్రపంచ వారసత్వ సంపదగా గుర్తింపు పొందడం తెలంగాణకు గర్వకారణమని కోర్టు పేర్కొంది. ప్రపంచపటంలో నిలవడం గర్వ కారణమని వ్యాఖ్యానించింది. రామప్ప సమగ్ర సంరక్షణకు వెంటనే కమిటీని నియమించాలని ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది. రాష్ట్ర పురావస్తు శాఖ, కలెక్టర్, పోలీసులతో కూడాని కమిటీని వెంటనే ఏర్పాటు చేయాలని.. ఆగస్టు 4వ తేదీలోపు సదరు కమిటీ తొలి విడత సమావేశం కావాలని నిర్దేశించింది.

క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలించి.. వారసత్వ సంపద సంరక్షణలకు చేపట్టాల్సిన చర్యలపై నాలుగు వారాల్లో నివేదిక అందజేయాలని ఆదేశించింది. రామప్ప వారసత్వ కట్టడాన్ని ప్రపంచ అంచనాలకు అనుగుణంగా అభివృద్ధి చేయాలని.. రామప్ప ఆలయం ప్రపంచ పర్యాటక కేంద్రంగా మారుతుందని న్యాయస్థానం పేర్కొంది. వారసత్వ సంపత సంరక్షణ విషయంలో అధికారులు నిర్లక్ష్యం వహిస్తే దేశమంతా నిందిస్తుందని న్యాయస్థానం హెచ్చరించింది.

బీమాతో కార్యకర్తల కుటుంబాలకు భరోసా : మంత్రి సత్యవతి రాథోడ్

కుమ్రంభీం ఆసిఫాబాద్, జులై 28: కార్యకర్తలందరికీ బీమా కల్పించి వారి కుటుంబాల్లో టీఆర్ఎస్ పార్టీ భరోసా నింపిందని రాష్ట్ర గిరిజన, స్త్రీ, శిశు సంక్షేమ శాఖల మంత్రి సత్యవతి రాథోడ్ పేర్కొన్నారు. టీఆర్ఎస్ పార్టీని తెలంగాణ ప్రజలు తమ రక్షణ కవచంగా భావిస్తున్నారని పేర్కొన్నారు. కుమ్రంభీం ఆసిఫాబాద్ జిల్లా కేంద్రంలోని టీఆర్ఎస్ కార్యాలయంలో ఇవాళ జడ్పీ చైర్‌పర్సన్ కోవ లక్ష్మి, ఎమ్మెల్యేలు ఆత్రం సక్కు, కోనేరు కోనప్ప, జిల్లా నాయకులతో కలిసి మంత్రి సిర్పూరు ? కాగజ్ నగర్, ఆసిఫాబాద్ నియోజకవర్గా ల్లో పార్టీ సభ్యత్వ నమోదుపై సమీక్ష నిర్వహించారు.

ఈ సందర్భంగా ఆమె మాట్లాడుతూ.. నాయకులంతా కష్టపడి సభ్యత్వ నమోదు లక్ష్యాన్ని పూర్తి చేయాలని సూచించారు. సభ్యత్వ నమోదును పూర్తిస్థాయిలో డిజిటలైజేషన్ చేయాలని చెప్పారు. ఈ నెలాఖరు వరకు సభ్యత్వ నమోదు పూర్తి చేస్తే వచ్చే నెల 1వ తేదీ నుంచే కార్యకర్తలకు బీమా అమలులోకి వస్తుందని తెలిపారు. 50 వేల లక్ష్యం ఇస్తే 48 వేల సభ్యత్వాలు పూర్తి చేయడం అభినందనీయమన్నారు. ఆగస్టు 1వ తేదీ నుంచి పార్టీ సంస్థాగత నిర్మాణం చేపట్టబోతున్నట్లు వెల్లడించారు. జిల్లా పార్టీ కార్యాలయాన్ని సీఎం కేసీఆర్ త్వరలో ప్రారంభిస్తారని చెప్పారు.

గీత కార్మికులకు గిరిక తాటిచెట్లు

హైదరాబాద్ , జులై 28:గిరిక తాటి చెట్ల ప్రయోజనాలను గీత కార్మికులకు అందినీచేదుకే ఉచితంగా అందిస్తున్నామని మంత్రి హరీష్ రావు అన్నారు. సిద్దిపేట పట్టణం సమీపంలోని తేజోవనంలో ఎక్సైజ్‌శాఖ ఆధ్వర్యంలో గౌడ కులస్తులకు ఆయన గిరిక తాటి మొక్కలను పంపిణీ చేసి మాట్లాడారు. గిరిక తాటిచెట్లు ప్రయోజనాలు తెలిసే రెండేళ్లలో గీత కార్మికులకు 4 వేల మొక్కలు పంపిణీ చేశామని చెప్పారు. సంప్రదాయ తాటిచెట్ల నుంచి కల్లు రావాలంటే 10 నుంచి 12 సంవత్సరాలు పడుతుంది. గిరిక తాటి నుంచి 5ఏండ్లలోనే కల్లు వస్తుందన్నారు. సాధారణ తాటిచెట్లు రోజుకు 5 నుంచి 10 సీసాల కల్లునిస్తే, గిరిక తాటి 40 నుంచి 100 సీసాలు వస్తుందన్నారు. వర్షాకాలం మినహా ఏడాదిలో 8 నెలలు కల్లు తీయవచ్చని తెలిపారు.

చక్కెర వ్యాధిగ్రస్తులు కూడా గిరిక తాటి కల్లు సేవించవచ్చు. వీటి ఎత్తు కూడా గరిష్ఠంగా 7 మీటర్ల వరకే ఉంటుంది. ఒక్క గిరిక తాటిచెట్టు 10 సంప్రదాయ తాటిచెట్లకు సమానమని మంత్రి స్పష్టం చేశారు. గీత కార్మికులకు ప్రయోజనకరంగా కలిగించేలా ఉన్నందునే ప్రభుత్వం మొక్కలను కొని ఉచితంగా పంపిణీ చేస్తున్నట్లు తెలిపారు. అంకుషాపురం, గుర్రాల గొంది, చిన్న గుండవెల్లి మినహా మిగతా గ్రామాల్లో మొక్కల సంరక్షణ ఆశించిన మేర లేదన్నారు. ఇకపై మొక్కల పెంపకంపై ప్రత్యేక దృష్టి సారించే వారికే తిరిగి మరిన్ని అందిస్తామని పేర్కొన్నారు. త్వరలోనే గజ్వేల్, దుబ్బాక, హుస్నాబాద్ నియోజ వర్గాల్లోనీ గీత కార్మికులకు మొక్కలను పంపిణీ చేస్తా మన్నారు. క్షేత్ర స్థాయిలో మొక్కల సంరక్షణ తీరును పర్యవేక్షించేనీదుకు 4 గ్రా మాలకు ఓ ఆబ్కారీ కానిస్టేబుల్‌ను నియ మించాలని అధికారులను ఆదేశించారు.

గీత కార్మిలకు సంక్షేమానికి తెలంగాణ ప్రభుత్వం అనేక పథకాలు అమలు చేస్తున్నదన్నారు. హైదరాబాద్‌లో ప్రయోగాత్మ కనీగా పెట్టిన మాదిరి సిద్దిపేటలోనూ నీరా సెంటర్ ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నారు. గౌడ కులస్తుల కోసం చేపట్టిన ఏసీ ఫంక్షన్ హాల్ నిర్మాణానికి మరిన్ని నిధులు కేటాయించి 5 నెలల్లో పూర్తి చేస్తామని వెల్లడించారు.

కమెడియన్ గొంతుకోసి చంపేసిన తాలిబన్లు

న్యూఢిల్లీ, జులై 28:కళ్ల ముందు చూస్తుండగానే ఘోరం జరిగిపోయింది. ఇంట్లోకి చొరబడి బలవంతంగా ఓ నటుడిని తీసుకెళ్లి.. అత్యంత దారుణంగా గొంతు కోసి చంపేసిన ఘటన ఆఫ్ఘనిస్తాన్‌లో జరిగిఒది. తాలిబన్లే ఈ ఘాతుకానికి పాల్పడినట్లు తెలుస్తోంది. అఫ్ఘనిస్తాన్‌లో ప్రధాన భూభాగాలను స్వాధీనం చేసుకున్న తాలిబన్లు అక్కడి ప్రజలను అతి క్రూరంగా హింసిస్తున్నారు. కొన్ని రోజులుగా ఇదే అక్కడ హాట్ న్యూస్ కూడా. ఇదిలా ఉంటే తాజాగా అక్కడి ప్రముఖ హాస్యనటుడు నాజర్ మొహమ్మద్ అకా ఖాసా జవాన్‌ను కూడా కిడ్నాప్ చేసి చంపేశారు. కందహార్ ప్రావిన్స్‌లో ఈయన్ని హతమార్చారు. అయితే హత్యకు ముందు జరిగిన సంఘర్షణకు సంబంధించిన వీడియో ఒకటి ఇప్పుడు విడుదలైంది. ఈ వీడియో సోషల్ మీడియాలో వైరల్ అవుతుంది.ఆఫ్ఘన్ మీడియా కథనాల ప్రకారం నాజర్ మొహమ్మద్ ఇంతకు ముందు కందహార్ పోలీసు విభాగంలో పనిచేశాడని తెలుస్తోంది. పోలీసు ఉద్యోగం వదిలేసిన తర్వాత కమెడియన్‌గా మారి ఆయన అందర్నీ నవ్విస్తూ బాధలు మరిచిపోయేలా చేస్తున్నాడని తాలిబాన్లు అతడిపై కసి పెంచుకున్నారని అక్కడి మీడియా చెబుతోంది. అందుకే కార్‌లో ఎక్కించుకున్న దగ్గర నుంచి కూడా ఆయన్ను హింసిస్తూనే ఉన్నారు. ఇవే కాకుండా అతడిని స్థానిక భాషలో తిడుతూ ఉన్నారు. ఏదేమైనా నాజర్ మహ్మద్ హత్య ఇప్పుడు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా సంచలనం రేపుతుంది.

నానీలు

'పంచెకట్టు'లోన
ప్రపంచాన మొనగాడు
మా సినారె
తెలుగురేడు

-వద్దేపల్లి సంధ్య
సెల్:7036000123

స్వయం సహాయ సంఘాలకు మరింత ప్రోత్సాహం : మంత్రి ఎర్రబెల్లి

హైదరాబాద్ , జులై 28:స్వయం సహాయ సంఘాలకు ప్రభుత్వం మరింత ప్రోత్సాహానిస్తుందని పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖల మంత్రి ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు అన్నారు. కరోనా సంక్షోభంతో ఇబ్బంది పడుతున్న మహిళా స్వయం సహాయక సంఘాలు (ఎస్‌హెచ్‌జీ)లకు ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో మొదటి విడతగా ప్రభుత్వం విడుదల చేసిన రూ. 200 కోట్లను వెంటనే వారి బ్యాంకు ఖాతాల్లోకి బదిలీ చేయాలని అధికారులకు ఆయన సూచించారు. హైదరాబాద్‌లోని బంజారాహిల్స్ మినిస్టర్ క్యాంపు కార్యాలయంలో ఉన్నతాధికారులతో పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి, సెర్ప్ ద్వారా అమలు జరుగుతున్న వివిధ పథకాలపై మంత్రి ఇవాళ సమీక్షించారు.

మహిళా స్వయం సహాయక సంఘాలు బ్యాంకుల నుంచి తీసుకున్న లింకేజీపై వడ్డీని ప్రభుత్వమే చెల్లిస్తుందని, ఇందులో భాగంగా తొలివిడత రూ. 200 కోట్లు మంజూరు చేసినట్లు తెలిపారు. రాష్ట్రంలో ఇటీవల కురిసిన భారీ వర్షాలకు పంచాయతీరాజ్ శాఖకు చెందిన రోడ్లు దెబ్బతిన్నాయని క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలించి నివేదిక సమర్పించాలని అధికారులను మంత్రి ఆదేశించారు. సెర్ప్ ఉద్యోగుల జీతాలను 30శాతం పెంచామని గుర్తుచేశారు. పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి, సెర్ప్ లలో పనిచేసే అధికారులు, ఉద్యోగుల సమస్యలను వెంటనే పరిష్కరించాలని సూచించారు. సమావేశంలో రాష్ట్ర పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ కార్యదర్శి సందీప్ కుమార్ సుల్తానియా, పంచాయతీరాజ్ శాఖ కమిషనర్ రఘునందన్ రావు పాల్గొన్నారు.

చరిత్రలో నేటినిజం

కం॥ భారతదేశమును మనవర
పారిశ్రామిక తలముగ ప్రతిభాస్థలిగా
తీరుం దార్చే టాటా
తీరొచి దిద్దంగ బూనె తేజోగుణుడై !!

(జులై 29 జే.ఆర్.డీ. టాటా జయంతి..)

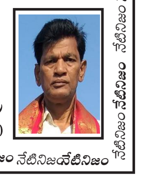

-రాధశ్రీ
సెల్: 9494481210

శ్రీమాన్

ఆకాంక్ష క్యాటరర్స్
మరియు
శ్రీ త్యాగరాయ గానసభ సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో

డా॥కూర్మాచలం శంకరస్వామి
రచించిన
శంకర ! పంచ శతి
(ఈతి బాధలు నీతి బోధలు) పద్య కవిత్వం
పుస్తకావిష్కరణ మహోత్సవ

ఆహ్వానము
వేదిక :- కళా సుబ్బారావు కళా వేదిక
శ్రీ త్యాగరాయ గానసభ, చిక్కడపల్లి
తేది :- 04-08-21 బుధవారము, సా॥ 5-30గ-లకు

సభాధ్యక్షులు
డా॥ తంగిరాల చక్రవర్తి గారు
ప్రముఖ కవి-రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు తెలంగాణా సాహితి

ముఖ్య అతిథి - గ్రంథావిష్కర్త
డా॥ నందిని సిధారెడ్డి గారు
పూర్వ అధ్యక్షులు
తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి

గౌరవ అతిథి
శ్రీమాన్ కళా వి.ఎస్.జనార్దన మూర్తి గారు
అధ్యక్షులు-శ్రీ త్యాగరాయ గాన సభ

గ్రంథ స్వీకర్త
శ్రీమాన్ అశ్వాపురం వేణు మాధవ్ గారు
అధ్యక్షులు-చా శ్రీ నై సంఘం-తెలంగాణా రాష్ట్రం
చైర్మన్-ఆకాంక్షా క్యాటరర్స్

విశిష్ట అతిథి
శ్రీమాన్ బైస దేవదాసు గారు
ప్రధాన సంపాదకులు - నేటి నిజం దిన పత్రిక

ఆత్మీయ అతిథులు
డా॥ కాంచనపల్లి గోరా గారు
అసోసియేట్ ఎడిటర్
తంగేడు తెలుగు సాహిత్య పక్ష పత్రిక-తెలంగాణా జాగృతి

డా॥ నాగ రాజు సురేంద్ర - ఎలనాగ గారు
ప్రముఖ కవి

శ్రీమాన్ కందుకూరి శ్రీరాములు గారు
ప్రముఖ కవి
అధ్యక్షులు-తెరసం-జంట నగరాలశాఖ

శ్రీమాన్ సుదర్శనం వేణుశ్రీ గారు
ప్రముఖ అభ్యుదయ కవి, కౌముది అవార్డు గ్రహీత

డా॥ పోలి రాజేశ్వర రావు గారు
తెలుగు ఆచార్యులు, ఎ.కె.ఎల్.ఆర్.ఓరియంటల్ కళాశాల

డా॥ పడాల జగన్నాథ రావు గారు
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల-ఖైరతాబాద్

శ్రీమాన్ అహోబిలం ప్రభాకర్ గారు
ప్రముఖ ఆర్టిస్ట్

సమన్వయ కర్త
శ్రీమాన్ గజవెల్లి దశరథ రామయ్యగారు
ప్రముఖ కవి

ప్రత్యేక ఆహ్వానితులు
శ్రీమతి కళా శారదా దీక్షితులు
ప్రధాన కార్యదర్శి
శ్రీ త్యాగరాయగాన సభ

అందరూ ఆహ్వానితులే

ఆకాంక్షా క్యాటరర్స్‌వారి సౌజన్యంతో

నేటినిజం

సాహితీ కెరటాలు

E-mail : netinijam93@gmail.com website: www.netinijam.com

2 హైదరాబాద్ ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 గురువారం 29-7-2021

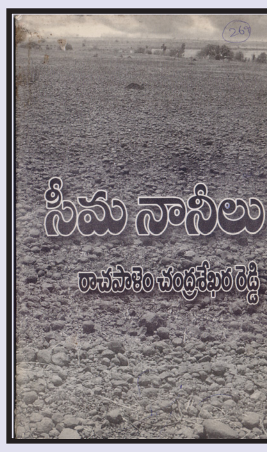

ఇక్కడి
మేఘాలను నమ్మొద్దు
దొంగల్లా కురిసి
శెనగూడల్ని చంపుతాయి.

ఆ మేఘానికి
సిగ్గు లేదు
ఎక్కడో కురిసి
ఇక్కడ వగిరిస్తుంది.

అయ్యో!
చిత్తూరులోనూ హత్యలా!!
బెల్లం వొదిలేసి
బల్లెం పట్టుకున్నారా!

ఆళ్లు పండిన గడ్డ కదా
ఆళ్లగడ్డ
మారిందీనాడు
కొడవళ్ల అడ్డా.

కడప జిల్లా
కపటం లేని ఖిల్లా
కల్తీ లేని భాష
కల్తీ లేని కసి

కోనసీమా!
నిన్ను పడవలు మోస్తున్నాయి
మేం కడవలు మోస్తున్నాం
అంతే తేడా!

శ్రీశైలం మల్లన్నా!
మాటిచ్చి పైరునెండబెట్టావ్
శివరాత్రికి
కొండకు రాను.

పదిమందిని నరికావని
గొప్ప,
నలుగురూ నవ్వుతున్నారు
చూడప్పా!

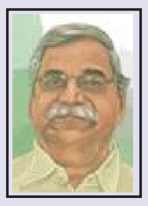

-ఆచార్య రాచపాళెం చంద్రశేఖర రెడ్డి
9440222117

ఏదీ? ఆ చెట్టు

ఒకప్పుడు
ఆ చెట్టునిండా పిట్టలుండేవి
స్వేచ్ఛా వాయువులు పీలుస్తూ
సేదతీరేవి
పచ్చదనం అంబరాన ప్రతిబింబించేది
కొమ్మలన్నీ తియ్యని పళ్లను రాల్చే
గర్భవతుల్లా మురుస్తుండేవి
ఒకటా..రెండా
ఏడున్నర దశాబ్దాల వయసు మరి!
నిండు ముత్తయిదువలా కళ కళ!
విత్తు నాటిందెవరో.. పాదు చేసిందెవరో
నీరు పోసి కంచెలా కాపాడిందెవరో
ఏరీ? ఆ త్యాగధనులు?
యిప్పుడు రాబందుల కబంధ హస్తాల్లో
బందీ అయిన చెట్టు అది
ఫలాలను రాల్చేశారు
పచ్చదనాన్ని దూసేశారు
కొమ్మల్ని నరికేశారు
రొమ్ముని నిలువునా చీల్చేశారు
వ్రేళ్ళకి చెదలుపట్టి
ఎక్కడికక్కడ జీవం రాలిపోతోంది
రక్తంతో తడిసిన పాదు నుండి
ఒళ్లు విరుచుకున్న విత్తనం
మహావృక్షమయింది.. యిందుకేనా?
బిగిసిన పిడికిళ్లు
చురకత్తుల్లా విచ్చుకోవాలి
రాబందుల్ని రక్కేయాల్సిందే
గద్దల్ని గద్దె దించాల్సిందే
చెట్టు మళ్లీ చిగురించాల్సిందే
అవసరమయితే మరో మొక్కని నాటాలి
మార్పు కావాలి అంటేకు
ళ్ళిపోయిన వ్యవస్థ
రాలిపోవాల్సిందే!!

- రమణ వెలమకన్ని
సెల్: 9866015040

జనవరి 18, 2012న త్యాగరాయ గానసభలో 'నేటినిజం' దినపత్రిక సౌజన్యంతో నిర్వహించిన "రంజని-విశ్వనాథ పద్యకవిత" 'రంజని-కుందుర్తి అవార్డు కవిత'ల 'నేటినిజం' ప్రత్యేక సంచికను ఆవిష్కరించిన జ్ఞానపీఠ అవార్డు గ్రహీత డా॥సి. నారాయణరెడ్డి. వేదికపై యం.వి.రమణ, బైస దేవదాసు, డా॥నాళేశ్వరం శంకరం, రాపాక ఏకాంబరాచార్యులు, కళా వేంకటాదీక్షితులు, చీకోలు సుందరయ్య.

ఆమే....

ఆమె కళ్ళలో వినిపించని రోదన
పాపం!
ఆమె భుజాలపై శిధిలమైనట్టు
రంగులు వెలసి, మూలపడిన ఒక కుటుంబం
నడకలో మాత్రం ఎక్కడా సడలని వడీ, ఝడీ.
ఏ దూర ప్రాంతం నుండో రావలసిన
ఆత్మీయులను
స్వాగతించాలన్న తపన
ఆగిపోయిన బ్రతుకు బండిని లాక్కు వెళ్తున్న
క్షణాలు ఓ పక్కనపెట్టి
కాస్సేపు ఏకాంత ద్వీపంలా
సేదదీరాలన్న జిగీష.

చిమ్మ చీకటి అర్ధరాత్రి
వెలుగుతున్న మిణుగురు పురుగులా
వెలుగువైపు కదులుతూనే ఉంటుంది.
రెక్కలుతగిలించుకుని
చుక్కలలోకాలు గాలిస్తూనే ఉంటుంది.

ఋతువులను భుజాల కెత్తుకుని
కూనిరాగాలు వినిపిస్తూ
కాలాన్ని కుక్కపిల్లలా వెనకాల తిప్పుకుంటుంది.

ఎప్పటికప్పుడు మొండిబారుతున్న
జీవితపు కొడవలి
రాత్రీ పగలూ ఆకురాయితో పదును పెడుతూ
చిట్టడవి సమయాన్ని చదును చేసుకుంటూ
ప్రతిరోజూ కదిలే మహిషాసుర మర్ధిని.

విశ్వం అణువణువూ
ఆమె చీరకుచ్చిళ్ళ మధ్య మొహం దాచుకునే
పసిపిల్లల అమ్మ
ఆమె జగజ్జనని
కొంగు చాటునుండి తొంగి చూసే
మనిషి ఆమెకో లెఖ్ఖ.

-స్వాతీ శ్రీపాద
8297248988

సినారె 90వ జయంతి సందర్భంగా

సినారే...! మీ కవిత్వానుబంధం భళారే..!!

శిఖరం దిన దినం ఎదగదు. సముద్రం క్షణ క్షణం విస్తరించదు. సి.నా.రె. కవితలు శిఖర సముద్రాలు కావు. అవి నిరంతరం రూపాంతరాభివృద్ధి చెందే నిత్యావసర నవ జీవన పదార్థాలు. సి.నా.రెకి నాద హృదయం తెలుసు. శబ్ద సంయోజనం తెలుసు. అర్థ శక్తి బాగా తెలుసు.

మహాకవి నారాయణరెడ్డి మాట్లాడుతుంటే.. కవిత్వం ఊపిరి పీలుస్తున్నట్లనిపిస్తుంది! గీతిని విరచిస్తుంటే- కృష్ణుడు వేణువు మ్రోగిస్తున్నట్లనిపిస్తుంది. వచన రచన సాగిస్తుంటే.. మట్టిని సైతం మాణిక్యం చేస్తున్నట్లనిపిస్తుంది. మధుర కవిత వినిపిస్తుంటే. మనిషిలో మానవత స్పందిస్తున్నట్లనిపిస్తుంది. కవితకు- సమత, మమత, నవత, మానవతలను అద్దడం సినారె వ్యక్తిత్వం..!

సి.నా.రె. ఆధునిక కవితా రంగంలో ఒక లెజండరీ కవి. ఒక ఫినామినా. తెలుగు సరిహద్దులు దాటి దేశపటంలోకి విస్తరిస్తున్న కవి. విశ్వంభర కవి. కాలం వెంట నడవడం, కలాన్ని కళాత్మకంగా నడపడం, సంప్రదాయంలో స్తబ్దతను నిరసించడం, కొత్తదనంలోని ఉత్తమ గుణాన్ని కవితా హృదయానికి హత్తుకోవడం, ప్రయోగాన్ని ప్రయోజనం తెలిసి ప్రయోగించడం, ఉక్తి, శక్తితో వస్తుశక్తిని ఉన్మీలింపచేయడం, సినారెకి ఉగ్గుతో వచ్చిన విద్య.

పద్యం రాసినా, గద్యం కూర్చినా, గేయం రచించినా, వచనగీతం చిత్రించినా, ప్రకృతికి తగిన ఆకృతినీ, నిర్మితిని తగిన అలంకృతినీ శీలానికి తగిన శైలినీ కూర్చడంలో సి.నా.రె. అందెవేసిన చేయి...!

మహాకవి చేయలేని పని సి.నా.రె చేసి చూపించారు. కవిత్వాన్ని బహుళ పాఠకలోకం దగ్గరకు తీసికెళ్లారు. కవిత్వాన్ని మౌళిక రూపంలో విస్తృత పరచే టెక్నిక్‌ని ఆయన ఎపుడూ విడిచి పయనించలేదు. "మందహాసా నికీ చందస్సుంటుందని మరువలేక పోతున్నా"నన్న మానవ భావాల గణిత శాస్త్రజ్ఞుడు విశ్వమానవ జీవితపు, విశ్వజనీన భావనల కూడికలూ తీసివేతలూ క్షుణ్ణంగా తెలిసిన సాహిత్య సామాజిక శాస్త్రవేత్త.

"కాగితాలెన్నెన్ని పిలికితే, కవిత ఒలికెను చుక్కలా
అనుభవాలెన్నెన్ని.. అతికితే.. ఆత్మ మొలిచెను మొక్కలా" పద్యం, గద్యం, గేయం, కవిత, పాట, ప్రపంచ పది, మాకందం, గజల్స్- సమకాలీన కవిత్వం అన్ని రూపాల్లో అంతటి వైవిధ్యం చూపిన ఘనత సినారెదే. అద్భుత పదాల ఆరోహణ, అవరోహణ- ఉచ్చారణలో స్పష్టత ప్రవర్ధమాన కవులందరికీ ఆదర్శం.

కవిత్వం-
కృత్రిమ పిండోత్పత్తి కాదు
సింథటిక్ ఊహల
చిత్రభంగిమల క్రీడాగారం కారాదు
అది రావాలి
విత్తు చిట్లినంత సులభంగా..

పలుకుకు, కులుకు అలది, మాటకు ఆట నేర్పి, అక్షరానికి ఆత్మను తొడిగి, అనుభూతులు కలిగించే సి.నా.రె. అక్షరాల శిల్పి కలంతో ప్రమేయం లేకుండా ఓ గొప్ప కవితను ఆశువుగా చెప్పగలరు. రంజింప చేయగలరు. ఊహాలోకాల్లో విహరింపచేయగలరు. ఆహూతులను కవితాత్మక ఉపన్యాసంతో కట్టి పడేసే సమ్మోహన శక్తి సి.నా.రె కుంది.

"ఆధునిక ఆంధ్ర కవిత్వం సంప్రదాయములు ప్రయోగములు" అన్న పరిశోధనలో ఆయనకు వొక్క పీ.హెచ్.డీ వచ్చిందిగాని దాని వల్ల వందల మంది డాక్టరేట్లు పొందారన్నది సాహిత్య లోకానికి తెలిసిన నగ్న సత్యం. సి.నా.రెలోని పరిశోధకుడ్ని కవి, వక్త కప్పేశారు కాని నిజంగా చెప్పాలంటే ఆయన గొప్ప సాహిత్య విజ్ఞాన పరిశోధన ఖని.

"ఏ రక్కసి గాలికి ఎగిరిపోయింది
గోత్రాలూ, క్షేత్రాలూ, ఎరగని
గువ్వల గాంధర్వ చుంబనం..
కాల సాక్షిని కనుక్కుంటే తెలుస్తుంది
ఏ విత్తనం ఖురానులా పలకడానికి
ఎంతెంత స్వర సేవ చేశానో
ఏ మొక్క ఉపనిషత్తులూ ఎదగడానికి
ఎంతెంత స్వరసేవ చేశానో.."

అంటూ మందిర్, మసీద్ వైషమ్యాల్లో మానవత్వం మాడి మసి అవుతుందని ఆవేదన వ్యక్త పరుస్తారు.

సి.నా.రె. కవిత్వం విస్ఫులింగాలు కురిపించేదీ, పరుగులు పెట్టించేదీ కాదు. అలాగని- అర్థంకాని గహనాటవుల్లో సంచరింప చేసేదీ కాదు. అక్షరాలు సరళంగా భావాలు మృదువుగా, సందేశ సమ్మిశ్రితంగా ఉంటాయి. అపుడపుడూ ఎపుడన్నా ఒకే ఒక సూటి ప్రశ్న- ఒక్క ధర్మాగ్రహపు ప్రశ్న దర్శనమిస్తుంటుంది.

"నరాల దారాలతో బిగించిన
దప్పు డొక్కలో తన్నితే
ఉరుములు విరిచేస్తాయి
తన్నిన కాళ్ళను చీపురు పుల్లల్లా
దప్పంటే మూరెడు తోలు పేరిక కాదు
మట్టిగుండెల ఘోషలకు పుక్కిన పట్టుకొన్న
మహోగ్ర మృగేంద్ర కంఠం-
తుది గెలుపు లేగదూడలది. మూగవాడలది
మ్రోగే దప్పులది, మూల్గే నిప్పులది.." అనే కవితలో "దప్పు డొక్కల్లో.." కవితా దృక్పథం వివరిస్తారు.

సి.నా.రె. తన ప్రాపంచిక దృక్పధానికి చాల ఆలస్యంగా 'విశ్వంభర" అని పేరు పెట్టారు. కానీ శాంతి సామరస్యాలు, సమానత్వం, లౌకిక ప్రజా స్వామ్యం, కోరుకునే కవిగా, ఆయనను స్థూలంగా అంచన వేయవచ్చు. ఆయనది ఎగుడు దిగుడులు లేని, ఒడి దొడుకులు లేని సాహిత్య జీవితం.

"సమాజమే సంద్రంగా, సంకల్పమే కవ్వంగా
ఆశయాల వాసుకిని చుట్టి
అంతు తేలేదాకా గిలకొట్టి
తీసిన నవ్య అమృతం..." అంటూ 'మరో హరివిల్లు' కవితా జల్లులు కురిపిస్తారు. ఆధునిక తెలుగు కవిత్వానికి ఒక ప్రచారకుడిగా, ప్రదర్శకుడిగా, తన వక్తృత్వంతో, ఆహార్యంతో కవిత్వంతో చేసిన కృషి సి.నా.రెను గొప్ప జనరంజక ప్రఖ్యాతుడ్ని చేశాయి.

నానీల ఎనిమిదో వార్షికోత్సవంలో "నానీల తొలి వారసుడు"గా ఎస్.ఆర్.భల్లం ని సత్కరిస్తున్న డా॥సి.నా.రె

"గానుగెద్దులా తిరడంలో-
గతి వుంది కానీ ప్రగతి లేదు
గంగిరెద్దులా ఎగరడంలో-
తమాషా వుంది కానీ తాండవం లేదు.." చివరి నిమిషం దాకా "అక్షరాల గవాక్షాల"ను తెరచి, అభ్యుదయ భావాల ఊపిరి నింపుకున్న మహాకవి సి.నా.రె.

"ప్రకృతిలోని మూల నాదమే
పెకలి వచ్చిందా తనలోకి
తనలోని జీవ నాదమే
తరలిపోయిందా ప్రకృతిలోకి.."

అంటూ మనిషి, ప్రకృతి మధ్య అద్వైత భావాన్ని ప్రకటించిన విశ్వంభర ఒకటి చాలు. సి.నా.రెను సాహిత్య లోకంలో చిరంజీవిగా నిలపడానికి..

"మల్లెలా జీవించే మహా యోగం లేకున్నా
ముల్లులా బ్రతకడం పోవాలి..." అంటూ అక్షరాల గవాక్షాలలో అద్భుతమైన సందేశం సి.నా.రె. ఆవిష్కరిస్తారు.

"భాషకు మడి, శ్వాసకు ముడిలాంటిది
మడి కట్టుకొని కూర్చుంటే ఏ భాషా బతకలేదు"

అంటూనే అమ్మ భాషను ఉద్దేశ పూర్వకంగా అంపశయ్య ఎక్కించే ధోరణుల్ని తీవ్రంగా నిరసించారు.

"తెలుగు జాతి మనది నిండుగ వెలుగు జాతిమనది" అంటూ స్ఫూర్తి నింపి, **"వటపత్రసాయికి వరహాల లాలి"** పాడిన సాహితీ శిఖరం సి.నా.రె. సి.నా.రె కవితా విన్నాణమంతా ఒక ఎత్తయితే- సామాజిక తాత్వికత మరొకెత్తు. సినిమాల కోసం రాసిన ఆయన పాటల్లో మానవత. ప్రగతి శీలత ద్యోతకం అవుతాయి. "కర్ణ" సినిమా కోసం అయిన **"గాలికి కులమేదీ, ఏదీ.. నేలకు కులమేదీ"** అన్న పాట అద్భుతంగా రాశారు. అందులో కులంపట్ల తన నిరసన ప్రకటిస్తారాయన. **"పాలకు ఒకటే తెలివర్ణం, ఏదీ ప్రతిభకు కలదా ఫలభేధం. వీరులకెందుకు కులభేదం- అని మనసుల చీల్చునుమత భేదం"** అంటారు సి.నారె.

"శిశిరం నుంచి వసంతానికి
చీకటి నుంచి ప్రభాతానికి
నిరాశ నుంచి ఆశాశిఖరానికి
అశ్రుజలధి నుంచి ఆనంద తీరానికి
నడిపించే మార్పు..! నేనిచ్చే తీర్పు..!!

జగమెరిగిన కవి సి.నా.రె. ముచ్చటైన మూడు అక్షరాలు తెలుగు కవితకు ఆనవాలు. అది తెలుగు తనం తొణికిసలాడే పూర్ణ కలశాలు. కవితా విపంచిపై వినిపించే స్వరాలు. మానవీయతా విలువలకు మణిదీపాలు.

సినిమా పాట రాసినా, కవిత రాసినా ప్రతి పంక్తీ రసాత్మకమే. ప్రాసలంటే ప్రీతి మెండు. అది సినీ గీత రచనలో సునాయాసంగా దచ్చి అమరిపోతాయి. సందర్భోచిత గీత రచనలో సినారె దిట్ట. చమత్కార మంటే ఆయనకు మమకారం. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే సినారె తెలుగు సినీ తెరకే అద్భుత అలంకారం.

"మాయదారి సిన్నోడు మనసే లాగేసిండు" (అమ్మ మాట) **"చాంగురే బంగారు రాజా''** (శ్రీకృష్ణ పాండవీయం) **"వగలరాణివి నీవే- సొగసు కాడని నేనే"** (బందిపోటు) **''కోటలోని మొనగాడా- వేటకు వచ్చావా"** (గోపాలుడు- భూపాలుడు) **"ఎంతవారు గానీ వేదాంతులైన గానీ"** (భలే తమ్ముడు) **"ఈ రేయి తీయనిది ఈ చిరుగాలి మనసైనది''** (చిట్టి చెల్లెలు) ఇత్యాది పాటలు ఆ పాత మధురాలు.

''అక్బర్ సలీమ్- అనార్కలీ'' చిత్రానికి మాటలు. పాటలు సమకూర్చారు. "ఏకవీర" నవలకు చిత్ర రూపం దాల్చగా, మాటలు రాసి పండిత పామర జనరంజనం చేశారు. **"ఈ నల్లని రాళ్లలో ఏ కన్నులు దాగెనో, ఈ బండల మాటున.. ఏ గుండెలు మ్రోగునో"** అన్నపాట విని పరిశించని తెలుగు హృదయం ఉండదు.

సినారె సంపద ఆయన కలమేకాదు. గళంకూడా. ఆయన కలం ఎంత పదునైనదో గళం అంత తియ్యనైనది. ఆ పదాల విరుపు, కొత్త కొత్త పదాల సృష్టి, కొన్నిచోట్ల నొక్కులు, మరికొన్ని చోట్ల పదాల ట్రిక్కులు, నిండైన అందమైన విగ్రహం వక్తగా ఆయన రాణింపుకు సృష్టికర్త సమకూర్చిన హంగులు. ఆయన రచించిన గజల్లు, ప్రపంచ పదలను ఆయనే గానం చేస్తే, వినవలసిందే..!

సినారె గొప్ప కవి, అంతకంటే గొప్ప వక్త. అనితర సాధ్యంగా సభా నిర్వహణ చేసేవారు. ప్రసంగం కవితా పఠనంలా సాగేది. రాతకూ కూతకూ, పాటకూ నాటకూ మాటకూ కలానికి గళానికి హద్దులు చెరిపేసేవారు. 'గజల్' అన్న ఉర్దూ కవితా రూపానికి తెలుగు ప్రజల్లో ప్రాచుర్యం కల్పించారు. 'తెలుగు గజళ్ళ' పరిమళాన్ని ప్రపంచ వ్యాప్తి పరిచారు.

కవిత్వం ఎంత అందంగా రాస్తారో, అంతకంత అందంగా చదువుతారు. రేడియోలో సినారె కవిత్వం చదివిన తీరు విని ఇన్‌స్పైరై, కవిత్వం రాయడం మొదలెట్టిన వారెందరో. తెలుగు సాహిత్యాభిమానులు గుండెల్లో సినారె గొప్ప వక్తగా చిరస్మరణీయులు.

సినారె ప్రసంగం ఓ తెలుగు నదీ ప్రవాహమే శ్రోతలు అందులో మునిగితేలి ఆస్వాదించాల్సిందే. కానీ వర్ణించడం చాలా కష్టం. అలాంటి ఆత్మీయ ఆధునిక తెలుగు సాహితీశిఖరం ఆయన.

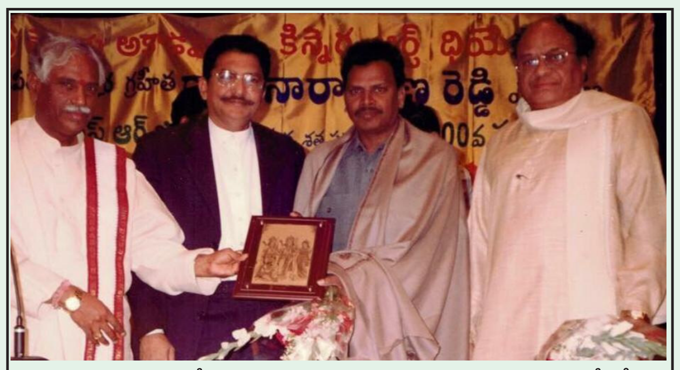

"పల్లె నుండి ఢిల్లీ దాక సినారె కవిత్వ శత ప్రసంగ యాగం" ఢిల్లీలో "ఆంధ్రా భవన్"లో(11.3.2003) ఎస్.ఆర్.భల్లం "వందో ప్రసంగం చేసిన సందర్భంగా సత్కరిస్తున్న సినారె, కేంద్ర మంత్రులు విద్యా సాగర్ రావు, బండారు దత్తాత్రేయ.

సినారె మాట-పానుగంటి పరిభాషలో మనం మలుచుకుంటే **"మాటయన్న మాటయా- మాణిక్యముల మాట. మౌక్తికముల పేట, మకరంద ప్రవాహపుతేట, జిగికి జిగి, బిగికి బిగి ఎదురెక్కున కెదురెక్కు, ఎన్ని వగలు. ఎన్ని హొయలు.. ఎన్ని వన్నెలు.. ఎన్ని ఒద్దికలు!?!"** అన్నట్టుగా ప్రాసలతో విలాస హాస వయ్యారాలతో భాషించే వ్యక్తి సినారె.

వేలాది గ్రంథావిష్కరణ సభల్లో సకాలంగా ప్రసంగించిన వాగ్భూషణ వరేణ్యుడు. లలిత కళారాధనలో వెలిగిన చిరుదివ్వె. మధుర భారతి పద సన్నిధిలో ఒదిగే తొలి పువ్వు. సంగీత సాహిత్య సమలంకృతం, స్వరరాగ పదయోగ సమ భూషితం సినారె జీవితం!!

ఆకాశవాణిలో లలిత గీతాలతో, సంగీత రూపకాలతో కవితలతో, ప్రసంగాలతో తొలినాళ్ల నుండి కవిగా వినుతికెక్కిన 'అయామ్ చార్మ్ ఇన్ ఆల్ ఇండియా రేడియో యాజ్ ఎ పొయట్" అని పార్లమెంటులో స్వయంగా ప్రకటించారు.

సినారె సినీకళా లాస్యం వేయి భావాల శిఖర సమానం. అన్నింటా అందెవేసిన కళా కలం ఆయనది. ఆయన చూడని సినీ సాహితీ పార్శ్వం లేదు. ఆయన భావానికి అందని బాధ, ఆవేదన, హాస్యం లేదు. లాస్యం లేదు. అందుకే 'నీటిలోన నీడలోన నేనేవున్నా నువే" అంటూ నిత్యం ఆయన పాటలు మనల్ని అలరిస్తూనే ఉంటాయి. **సినీ సాహిత్య విశ్వంభరుడు కదా ఆయన**

"మనసు తెలుసుకున్న వాడు మర్మజ్ఞుడు
తనను తెలుసుకున్నవాడు తత్వజ్ఞుడు
అన్నీ తెలుసన్నవాడు అల్పజ్ఞుడు"

అని మనిషి తత్వాన్ని బోధించిన కవన రుషి సినారె. 'కవిత్వం నా మాతృభాష" అని కవితాత్మకంగా తన హృదయాన్ని ఆవిష్కరించారు. ప్రాచీన కావ్య పరిజ్ఞా నంతో ఏర్పరుచుకున్న కవితా భాషకు అలంకారికతతోను, అనుప్రాసలతోను వన్నె చిన్నెలు దిద్ది తనదైన శైలిని పొందు పరుచుకున్నారు.

సినారె కవిత్వ తాలూకుధార, లలితమైన పద బంధాలు పదలాలిత్యం అమోఘం. అంత పాండిత్యం ఉన్న, ఆయన పాటల్లో పంటికింద రాయిలాంటి పదాలు మచ్చుకైన కనపడవు. గేయ కావ్యాలు రాస్తే అలా రాయాలి అని అనిపిస్తుంది.

అందమైన శైలీ, లయతత్వం, నిర్వహణ శక్తి, సన్నివేశ కల్పన, స్వప్న భంగం, నుంచే కర్పూర వసంత రాయలు, విశ్వనాథ నాయకుడు- అన్నిటిలో అది చూడవచ్చు. ప్రయోగాత్మక కవిత్వ రచన కవిత్వంలో రాసిన "విశ్వంభర" దానికి నిదర్శనం. అట్లాగే వస్తువాది తత్వంగా కవిత్వం రాయడం వల్ల అది జీవితానికి దగ్గరగా ఉండడం సినారె కవిత్వం ప్రత్యేకత.

"కరగనిదే కొవ్వొత్తికి కాంతి ఎలా పుడుతుంది?
చెక్కనిదే శిల కడుపున శిల్పమెలా పుడుతుంది?
మరగనిదే నీరు ఎలా మబ్బు రూపుకడుతుంది?
నలగనిదే అడుగు ఎలా నటన రక్తి కడుతుంది?

తొలినాళ్లలో సినారె కవిత్వ వస్తువులోనూ, భాషలోనూ, సంప్రదాయ వాసనలు గుబాళించాయి. ఆయన అభ్యుదయ దృక్పథం ఏర్పరుచుకున్న తర్వాత వర్తమాన సమాజం వస్తువయ్యాక ఆయన భాష కూడా మారింది.

సినారె సాహిత్యం సర్వకాలీనం, విశ్వజనీనం, వ్యక్తి వికాసం మొదలు, విశ్వ మానవుని వికాసం వరకూ, అన్నీ ఆయన కావ్య వస్తువులే. అయినకు జ్ఞానపీఠం అందించిన కావ్యం 'విశ్వంభర' విశ్వ విద్యాలయాల్లో పాఠంగా నిలవడం. వివిధ భాషల్లోకి అనువాదం కావడం తెలుగు వారికి గర్వకారణం. సాధారణ వాడుక బాషలో సినీ గీతాలైనా, గ్రాంధిక భాషలో పద్య రచన కావ్యాలైనా ఒకే శ్రద్ధతో, అంకిత భావంతో రాయడం వల్ల పది కాలాలు తెలుగు నేలపై అవి మనగలుగుతున్నాయి.

ఏకాంతంలో ఉదయించే అక్షరాకృతుల సమూహం నాల్కల మీద నర్తించినప్పుడే సార్థకమవుతాయని సమూహంవైపు అన్న కవితల్లో ఏకాంతాన్ని అపూర్వకంగా అభివర్ణించారు. సినారె కవితల్లో ఏవో అనిర్వచనీయమైన భావాలు అక్షర రూపంలో గోచరిస్తాయి. 'శబ్దాన్ని వినడంలో విశేషమేముంది? నిశ్శబ్దాన్ని వినగలగాలి' అంటారు సినారె. తనను తాను తెలుసుకోవడం కంటే గణనీయ విద్య మరేముంది.

"భాషే సినారె తెచ్చుకున్న తీయని వరం
భాషే సినారె కట్టుకున్న జీవన గోపురం" ఆయన వచనం బహువచనం, వాదం సామ్యవేదం, కవిత్వం ఆయన మాతృభాష, ఇతివృత్తం మానవత్వం. తెలుగు కళ్ళకు తెలుసు సినారె లలిత కళారూపం. తెలిగిళ్ళకు తెలుసు, సినారె కలగీతికా దీపం. మార్పు ఆయన తీర్పు, ఆయన ఇంటి పేరు చైతన్యం, తేజస్సు. ఆయన తపస్సు, ఉదయం ఆయన హృదయం, సినారెకి వచ్చినన్ని అవార్డులు, రివార్డులు, పదవులు బహుశా తెలుగు కవుల్లో ఎవ్వరికీ వచ్చివుండవు.

"ఎన్నెన్ని ప్రస్థానాలు మనిషికి
ఎన్నెన్ని పరిభ్రమణాలు మనిషికి.."

అంతలోనే నురగల పరుగు అంతలోనే కదలని అడుగు ఎవరు తాను ఏ ధాతు గర్భం నుంచి ఎదిగిన మాను ఎలా కుదించుకున్నాయో..? ఇంత మొలకలో అంతటి శాఖలు, ఎలా పాదుకున్నాయో.. ఇంత విత్తులో అంతటి సినారె జీవరేఖలు.

అభ్యుదయ కవిత్వ కాలంలో పుట్టిన కవి సినారె. దిగంబర చేతనావర్త, విప్లవ, స్త్రీ, దళిత, బహుజన, ముస్లిం ప్రాంతీయ అస్తిత్వ ఉద్యమాల వాదాల, ప్రపంచీకరణ, వ్యతిరేక సాహిత్య కాలాల్లో కవిగా జీవించారాయన వీటిలో ఒకటీ అరా వాదాలతో ఆయన విభేదించినా, ఈ అన్ని ఉద్యమాల వాదాల సారం సినారె. కవిత్వంలో కన్పిస్తుంది. ఆయన కాలంతో పాటు నడిచిన కవి. ప్రజల పక్షం వహించే ప్రజాతంత్ర ప్రజాస్వామిక వాదాలనన్నిటినీ సినారె సమన్వయం చేసుకున్నారు,..

సినారె రచించిన 'మంటలూ-మానవుడు' 'మార్పు నా తీర్పు', 'ఉదయం నా హృదయం', 'తేజస్సు నా తపస్సు', 'కవిత నా చిరునామా', 'ఇంటి పేరు చైతన్యం' లాంటి అనేక కావ్యాల్లో స్వాతంత్ర్యానంతర భారతీయ సామాజిక పరిణామాల విమర్శనాత్మకంగా ప్రతిబింబిస్తాయి.

అమెరికాలోని మసాచు సెట్స్ యూనివర్సిటీలో సినారె కవిత్వాన్ని ఆంగ్లంలోకి అనువదించి విద్యార్థులకు పాఠ్యాంశంగా బోధిస్తున్నారంటే, సినారె గొప్పతనం, ఖ్యాతి, ఎంతవరకు అద్భుతంగా అపూర్వంగా పాకిందో అర్థమౌతుంది.

అక్షరాన్ని వినీలాకాశంలో పతాకగా ఎగురవేసిన కవితామూర్తి సినారె. శిఖరంపై దీపం సినారె అక్షరం. కవిత్వం ఒక్కటేకాదు- సంగీతం తెలుసు. ఆయనలో మిమిక్రీ కళకూడా ఉంది. వక్త సరేసరి.. వేయి పున్నమలు ఆయన ప్రసంగంలో పరిమళిస్తుండేవి. సంభాషణలో చతురతకు సామ్రాజ్యం నిర్మించిన గొప్ప భాషణాభీషణుడు. ఆయన రచనలో ఎక్కడా అశ్లీలం కనిపించదు. పద్యం, గద్యం, పాట, నాటిక, గజల్, మాకందాలు, సౌదామినీలు, వ్యాసం ఇలా ఎన్నో ప్రక్రియలు ఆయనను ఆశ్రయించాయి. రూపం ఎంత సౌందర్య భరితంగా ఉండేదో.. ఆయన హృదయ దేహమూ అంత తేజోమయంగా ఉంటుంది.

సినారెగారితో చిన్నప్పణ్నించి కవితానుబంధముంది. ఆయన కవితా సంపుటాలు చదివి, కంఠస్తంచేసి, కవిత్వ ఓనమాలు దిద్దనవాడిని. ఆయన ఉపన్యాస విన్యాస మాధురీ ఝరీ ప్రవాహంలో మునిగి తేలినవాడిని. అనేకానేక సినారె కవితలు కంఠోపాఠం నాకు. అదే సుగుణం-సినారె గుండెకి సులభంగా నన్ను దగ్గర చేసిందేమో. దాంతో **"పల్లె నుండి ఢిల్లీ దాకా సినారె కవితా శత ప్రసంగ యాగం"** పేర- ఆంధ్రదేశమంతటా- చిన్నా పెద్ద అనే తేడా లేకుండా వివిధ సాహిత్య వేదికల మీద చెప్పిన చోట చెప్పకుండా, చెప్పిన కవితా అంశం మరోచోట చెప్పకుండా, చెప్పిన ప్రారంభం ఇంకోచోట చేయకుండా, చెప్పిన ముగింపు వేరే చోటు చేయకుండా ఆగకుండా ఆపకుండా- అనర్గళంగా- అరగంట నుంచి ఆరుగంటల వరకూ సినారె కవిత్వంపై వందచోట్ల గురువుగారి ఆశీస్సులతో పాతికో ఉపన్యాసం విజయవాడలో, ఏభై ఉపన్యాసం విశాఖపట్నంలో డబ్బై అయిదో ఉపన్యాసం హైద్రాబాద్‌లో- వందో ఉపన్యాసం పార్లమెంట్ అంబేద్కర్ హాల్లో ప్రసంగించి పలువురి ప్రశంసలు పొందడం నా పూర్వ పుణ్య సుకృతంగా భావిస్తున్నాను.

"జీవితం ఎందుకున్నదీ అంటే కవిత్వం రాయడం కోసమే" అంటానన్నది తరచూ వాడే సినారె మాట. కవిగా వక్తగా సామాజిక చైతన్య ప్రబోధమే ప్రధాన లక్ష్యమని ఆయన అభిప్రాయం కూడా. సినారె గ్రంథాలు ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, సంస్కృతం, హిందీ, మళయాళం, ఉర్దూ, కన్నడం, తదితర భాషల్లోకి అనువాదమయ్యాయి. ఆయనే స్వయంగా హిందీ, ఉర్దూ భాషల్లో కవితలు రాశారు.

చిరునవ్వులాంటి మనసుంటే, శిరసు వంచుతాను, మోసం దాచిన ముఖముంటే, ఆ ముసుగు చించుతానంటూ

'నా దేశం పావనగంగ, నా దేశం కరుణాంతరంగ
నా దేశం భగవద్గీత, నా దేశం అగ్ని పునీత సీత..!
అని దేశభక్తిని ప్రకటించి **"మనసుకి తొడుగు మనిషి, మనిషికి ఉడుపు జగతి, ఇదే విశ్వంభర తత్వం, అనంత జీవిత తత్వం"** అంటూ అక్షరాల ప్రకటించారు.

"రాస్తూ రాస్తూ పోతాను
సిరా ఇంకేవరకు
పోతూ పోతూ రాస్తాను
వపువు వాడే వరకు." అంటూ
"మరణం ననుసరించి వస్తే ఏమంటాను, నేనే మంటాను..!;"
"పాలు పట్టి,జోలపాడి, పడుకోమంటాను" అంటూ తప్పని మరణాన్ని తాత్వికతతో జోకొట్టిన సాహితీ విశ్వంభరుడు సినారె. దివికేగారు. **"నా రణం మరణం పైనే"** అంటూ చివరి పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించిన అక్షర హాలికుడి కలం హలం హఠాత్తుగా ఆగిపోయింది. **"తెలుగు జాతి మనది నిండుగ వెలుగు జాతి మనది"** అంటూ స్ఫూర్తి నింపి, **"వటపత్ర సాయికి వరహాల లాలి"** పాడిన సాహితీ శిఖరం పెన్ను (12.6.2017) మన్నులో కలిసిపోయింది. **"మట్టి మనిషి ఆకాశం"**కి పయన మయ్యాడు. **"జాతి రత్నం"** మరణవార్త విని సాహితీప్రియుల కన్నీటిధార 'నాగార్జున సాగరం' అయ్యిం ది. అనంత జీవిత సత్యాల్ని లిఖించి 'జ్ఞానపీఠం' అధిరోహించిన "విశ్వంభరుడు' విశ్వ శ్వాసలో కలిసిపోయాడు.

-ఎస్.ఆర్.భల్లం
సెల్: 9885442642

అవినాభావ బంధం.!

చిన్నప్పుడు నేను గాల్లోనే కాదు
తినే పళ్ళెంలో కూడా..
మునివేళ్ళతో గీసిన మొదటిబొమ్మ నెమలిదే..!
ఇప్పటికీ..
పిల్లల ఆకాంక్షమేరకు నల్లబల్ల మీద
నెమలినే నర్తింపచేస్తాను.!

ఆనాడెప్పుడో..
బాలశిక్షలో దాచుకున్న వన్నె తగ్గని నెమలీకలను
తడవకోమారు తడిమితడిమి చూస్తానింకా.!
అందింకా తనివితీరకే..
నా మొదటిపుస్తకానికీ 'నెమలీకలే' నామకరణం
కవరుపేజీని కూడా
మిలమిలా మెరిపించిందీ నెమలికన్నులతోనే.!

మీకు తెలిసో లేదో..
దేవుడేలేడనే నేను చిన్నికృష్ణుడిని ఆరాధించేది
శిఖపించాన్ని తలమీద అలంకరించు కున్నందుకే..
దూరతీరపు కానాల్లో నెమళ్ళున్నాయంటే
ఎన్ని మైళ్ళయినా..కానీ
నడిచేపోతా అలసటెరుగక..!

బస్సుకిటికీ లోంచి
నా చూపులను చేలుగట్లమీదికీ చెట్లకొమ్మలమీదికీ
ప్రసరింపచేసేది వీటిని వెతికి తరించడానికే..!
నా ఉదయ నడకలో
నెమలిగీతం వినందే ఒక్క రోజన్నా గడవదు
అంతెందుకు..
నా చీర అంచూ..నెమలిపించమే

నా ముంగిలి రంగవల్లీ నెమలిసౌందర్యమే..!
రాళ్లుపొదిగిన నా పసిడి జడపువ్వూ
పురివిప్పిన నెమలిఆకృతే..
మా అమ్మ..
మెరిసే నెమలికమ్మలతో
అచ్చు కదిలిపోయే వనదేవతే..నాకళ్ళకి..!

వాడు
సకలసంపదలున్న అహంకారి
జీవకారుణ్యం ఎరుగని కురూపి
అయితే మాత్రం..
జాతీయపక్షి నెమలిని వేటాడుతాడా..!?
ఎవ్వడైనా సరే
ఊచలు లెక్కించాల్సిందే.!

నా అభిరుచి తెలిసే..!
మా వారు ఏరుకొచ్చారు రేగిస్తాన్ నుంచీ
రాలిన సొగసైన నెమలీకల కట్టలని
అవి మా నట్టింట ఇప్పటికీ అంతే తాజాగా
మాట్లాడుతుంటాయి మట్టికూజాలోంచి
మాలో మమకారాలను నింపుతూ..!

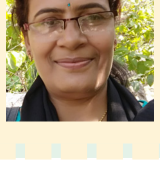

-నాంపల్లి సుజాత
9848059893

-శ్రీదాస్యం లక్ష్మయ్య
అడ్మిన్, నేటికవిత
9440155240

నేటికవిత-కవిత్వ విశ్లేషణ

నేటికవితలో ఈ వారం: 'సుక్కల ముగ్గు'
అనే అంశంపై వచ్చిన 58 కవితల సమీక్షలో అత్యుత్తమంగా నిలిచిన

-దాస్యం సేనాధిపతి
కవిత్వ విశ్లేషకులు
9440525544

ముత్యాల ముగ్గు

వేకువ పుష్పోదయానికి ముందే
చందమామ చెంబుతో కల్లాపి చల్లి
ఇంటిచుక్కై అరవిరిసిన కమలాలకళ్ళతో.

నీలాకాశపు పందిరి నుండి రిక్కల
ముత్యాలు తెంపివేసి చుక్కలముగ్గు
సోయగం వర్ణించతరమా!.

సాలెగూటి అల్లికను మించి
ఎన్ని గీతల ముగ్గులేసినా
చుక్కేసిన చుక్క ముగ్గుతో సరితూగునా?

రిక్కల ముత్యాల ముగ్గులో
ఇంద్ర ధనువు సప్తరంగుల
పొడుల సమ్మిశ్రితమై.

తమలపాకు ఈనెల కోమల కోమలి
వేలికొసల వేళ్ళజాలువారె
ఆ చుక్కల ముగ్గు సోయగాలు
తిలకించ దిగిరారా అప్సరాంగణలు దివినుండి.
ముత్యాల చుక్కల
ముగ్గులేని ఇంటి ముందరి
ఆవరణ అమావాస్య చెందురుడే!.

చుక్కల ముగ్గేయాలంటే ఆషామాషి కాదు
ఆకసాన చుక్కలు లెక్కెట్టినంత సహనం
సముద్రాన్ని ఈదినంత
సాహసం ఉన్న అతివలకే సాధ్యం

-భాస్కర బాలభారతి
9491353544

అనంతపురంకు చెందిన సీనియర్ కవయిత్రి శ్రీమతి భాస్కర బాలభారతి గారు సుక్కల ముగ్గు అంశంపై ముత్యాలముగ్గు శీర్షికతో రాసిన కవితలో సుక్కలముగ్గు వేయడం ఆషామాషీ కాదనీ..ఆకాశాన చుక్కలు లెక్కపెట్టినంత సహనం సముద్రాన్ని ఈదినంత సాహసం అవసరమనీ.. ఈ రెండూ అతివలకే సాధ్యమని తేల్చి చెప్పారు. వేకువ పుష్పోదయానికి ముందే చందమామ చెంబుతో కల్లాపి చల్లి అరవిరిసిన కమలాల కళ్లతో అంటూ కవితను కవితాత్మకంగా ఎత్తుకున్నారు. నీలాకాశపు పందిరినుండి రిక్కల ముత్యాలు తెంపి వేసే చుక్కల ముగ్గు సోయగం వర్ణింపతరమా అంటూ చుక్కల ముగ్గు రమణీయతను అక్షరాలలో ఆవిష్కరించారు. సాలెగూటి అల్లికను మించి ఎన్ని గీతల ముగ్గులేసినా చుక్కేసిన చుక్కముగ్గుతో సరితూగదని తెలియజేసిన తీరు బాగుంది.

ఇంద్రధనుస్సులోని ఏడురంగులు ప్రతిబింబించేలా రిక్కల ముత్యాల ముగ్గును ప్రస్తావించారు. సప్త వర్ణాల పొడులతో ముంగిట కొలువుదీరే ముగ్గు ఏకంగా హరివిల్లును తలపిస్తునందన్న భావం స్ఫురించేలా కవయిత్రి గారు తమ కవితను కొనసాగించారు. ముగ్గులు వేసే కోమలాంగుల వేలికొసలను తమలపాకు ఈనెలతో పోల్చారు. కోమలమైన కోమలి వేళ్లనుండి జాలువారే చుక్కల ముగ్గుల సొయగాలు చూడముచ్చటగా ఉంటాయని వాటిని వీక్షించ దివినుండి అప్సరాంగనలు దిగిరారా అంటూ అతివలు రంగవల్లులు వేసే ప్రతిభను ప్రశంసాపూర్వకంగా ప్రస్తావించారు.

ఇంటి ప్రాంగణంలోని ముంగిట శోభను కలిగించేది చుక్కలముగ్గేనని అభిప్రాయపడ్డారు. కోట్ల విలువైన నగలు పట్టువస్త్రాలకన్నా పెళ్లికూతురుకు నిండు అందాన్నిచ్చేది ఆమె బుగ్గన పెట్టే దిష్టి చుక్కే సంపూర్ణ అందాలు తెచ్చిపెడుతుందని తెలియజెప్పారు. ఇంటిముందర ఆవరణ ప్రకాశించాలంటే ముత్యాల చుక్కలముగ్గే అత్యంత ఆవశ్యకమని ముగ్గులేని ఇంటి ప్రాంగణం అమావాస్య చంద్రుని తలపిస్తుందని పేర్కొన్నారు. అయితే చుక్కల ముగ్గు వేయడం అతివలకే సాధ్యమని అది అంతా ఆషామాషా వ్యవహారం కాదని తెలిపారు. సహనం..సాహసం.. రెండూ అవసరమని నొక్కి చెప్పారు. ఎంతో ఓర్పు, నేర్పు ఉంటే తప్ప చుక్కల ముగ్గులు ముంగిట హరివిల్లులై వెలుగులు పంచేవని వివరించారు. కవయిత్రి భాస్కర బాలభారతి గారు ఇంటికి కళను శోభను పెంచే చుక్కల ముగ్గును ఆద్యంతం చక్కని పదబంధాలతో ఆవిష్కరించడం ప్రశంసనీయం.

సుక్కల ముగ్గుసందిట ముత్యాలు

ఉషాకాంత స్వాగతపు అందాలలో
సుక్కల ముగ్గు సందిట ముత్యాలు
అవనికొలనులో తామరపువ్వుల సొగసున
పల్లెసీమ లోగిళ్ల ముంగిట
కళ్లాపు నీళ్ళ నాట్యంలో
అతిదవల చేతులనుండి జాలువారే
సుక్కల ముత్యాలు.
ఆ కళాఖండాలు యేశిల్పి చాతుర్యమో
ఆ పడతుల ఎదలో మెలిగే ఆకృతులు
అపురూపంగా రూపుదిద్దుకుంటూ
అందరి మనసుల, మమతలూ
దోచుకునే సుక్కల ముగ్గులు.
పండగ దినాలల్లో .. పెళ్లి వేడుకల్లో
ముగ్గుల పోటీలలో
రాయంచ సొగసుల రంగుల కలయికలో
పరుగులు తీసే చుక్కల తీరు
ధనుర్మాసపు సందడిలో
గుడిగంటల రవళి.
ఎడ్ల మెడలో
చిరుమువ్వల సవ్వడులలో
సంక్రాంతిలక్ష్మి ఆహ్వానంలో
వినీలాకాశంలో చుక్కలతో
పోటీపడు సుక్కల ముగ్గుల
సొబగులు వర్ణించ తరమా!.

-రేవిణిపాటి రమాదేవి
9182540028

హైదరాబాదుకు చెందిన సీనియర్ కవయిత్రి రేవిణిపాటి రమాదేవి గారు భ్రమర కలంపేరుతో తమ రచనలు చేస్తారు. సుక్కల ముగ్గు అంశంపై చుక్కల ముగ్గు సందిట ముత్యాలు శీర్షికతో తమ కవితను రాసారు. ముంగిట ఎంచక్కా ఆడపడుచులు వేసే చుక్కల ముగ్గులు ఆకాశంలోని నక్షత్రాలను తలపిస్తాయన్న భావన స్ఫురించేలా కవయిత్రి తమ భావాలకు అక్షరాకృతినిచ్చారు.

కవిత ఎత్తుగడలోనే ఉషోదయ సమయాన భానుని కిరణాలతో జతకట్టి స్వాగతం పలికే రంగవల్లుల సోయగాలను కవయిత్రి వివరించ యత్నించారు. ఉషాకాంత స్వాగతపు అందాలలో సుక్కలముగ్గు సందిట ముత్యాలుగా ప్రకాశిస్తాయని పేర్కొనడం బాగుంది.

అవనికొలనులో తామర పువ్వుల సొగసున పల్లెసీమ లోగిళ్లలో కల్లాపు నీళ్ల నాట్యంలో అంటూ కొనసాగించిన పంక్తులు కవితలో చక్కగా ఒదిగిపోయాయి. అతివల వేళ్లనుండి జాలువారే చుక్కల ముత్యాలు ముగ్గులై అందరినీ మురిపిస్తాయన్న అర్థం వచ్చే విధంగా కవయిత్రి గారు తమ భావాలను ప్రకటించారు. అవనికొలనులో తామర పువ్వుల సొగసు అంటూ కవితకు పుష్టిని కూర్చారు. ఆడపడుచుల మనోఫలకంపై నర్తించే ఆకృతులు, అపురూపంగా రంగవల్లులుగా మారిఅందరినీ ఇట్టే ఆకట్టుకుంటాయని తెలిపారు. అందరి మనసులనే కాదు మమతలను దోచుకునేలా చుక్కలముగ్గులు ముంగిట కొలువుదీరేలా అతివలు తమ కళానైపుణ్యంతో అందరినీ మెప్పిస్తారని తెలిపారు.

వివిధ సందర్భాలలో పండుగల దినాలలో.. పెళ్ళి వేడుకలలో.. ముగ్గుల పోటీలలో వేసే ముగ్గులు రాయంచ సొగసుల రంగుల కలయికతో పరుగులు తీస్తాయని చెప్పడం బాగుంది. ధనుర్మాసపు సందడిలో సుప్రభాత వేళ ముంగిట తీర్చి దిద్దే రంగవల్లులు ఆడపడుచుల ప్రతిభకు పట్టం కడతాయనీ.. గుడిగంటల రవళి ఎడ్ల మెడలో చిరు మువ్వల సవ్వడులతో సంక్రాంతి లక్ష్మికి సాదర స్వాగతం పలికేదీ..చుక్కల ముగ్గులేనని తేల్చిచెప్పారు.

ఆకాశంలోని చుక్కలతో పోటీపడుతూ చుక్కల ముగ్గులు పంచే సొబగులు సోయగాలు అక్షరాలలో వర్ణించతరమా! అంటూ మంచి ముగింపునిచ్చారు. కవయిత్రి ఆర్. రమాదేవి గారు చుక్కల ముగ్గు యొక్క గొప్పదనాన్ని తమదైన శైలిలో వ్యక్తీకరించారు. పద బంధ ప్రయోగంలో తమ నేర్పరితనాన్ని ప్రదర్శించారు. మున్ముందు మరింత కవిత్వాంశతో కవిత్వం అందిస్తారని విశ్వసిద్దాం.

బంగారు పువ్వులు

ఆకాశపు తోటలో
రాత్రిపూసిన నక్షత్రాలు
తెల్లారేసరికి లోగిళ్లలో
జలజలా రాలిపడ్డాయి!.
రాలిన చుక్కలకు
సుద్దకుంచెతో జీవిగంజి
విచ్చుకున్న పువ్వుల్లానో
ఎగురుతున్న పిట్టల్లానో!.
సమైక్యతకు సూచికలా
సమపాళ్లలో పరుచుకున్న మొగ్గలు
విశ్వానికి గుర్తుగా వలయాకారంలా
కళాత్మక రాశులకు పూసిన శంఖంలా
తీరొక్క రీతిలో ముగ్గుల కొలువులు!
తీరేదైనా అందమైన అల్లికలు
ఉషోదయాన పలకరించే సుప్రభాతాలు
మనసుకు ఉత్తేజమిచ్చే చల్లని నవ్వులు
చెట్టు మీద వాలిన గువ్వలు.
రాత్రయ్యేసరికి
అన్నీ కలిసి రథం ముగ్గెక్కి
ఆకాశపు తోటలో విరగబూస్తాయి
మేలిమి బంగారు పువ్వుల్లా!!

-గంగాపురం శ్రీనివాస్
9676305949

సిద్దిపేటకు చెందిన కవి గంగాపురం శ్రీనివాస్ గారు సుక్కల ముగ్గు అంశంపై బంగారు పువ్వులు శీర్షికతో తమ కవితను తతీర్చి దిద్దారు. ఉషోదయాన తీరొక్క అల్లికలతో చుక్కల ముగ్గు ముంగిట ముస్తాబై అందరినీ అలరించే విధంగా ఆహ్వానం పలుకుతాయన్న అర్థం ధ్వనించేలా కవి శ్రీనివాస్ గారు తమ కవితను రాసారు. అంశం వెలుగులో శీర్షిక పెట్టి చుక్కల ముగ్గులను బంగారుపువ్వులుగా ఆవిష్కరించి పాఠకులను మెప్పించ యత్నించారు. చక్కని భావుకతకు చోటు కల్పిస్తూ కవి కవితకు జీవం పోశారు. ఆకాశపు తోటలో రాత్రి పూసిన నక్షత్రాలు తెల్లారేసరికి లోగిళ్లలో జలజల రాలిపడ్డాయంటూ ప్రారంభంలోనే నక్షత్రాలను చుక్కల ముగ్గులో చూసిన అనుభూతిని అక్షరాలలో నిక్షిప్తం చేశారు. రాలిన చుక్కలకు సుద కుంచెతో విచ్చుకున్న పుష్పాలుగా ఎగురుతున్న పక్షులుగా తీర్చిదిద్దడంలో అతివల నేర్పరితనం కానవస్తుందన్న అర్థం వచ్చేలా కవి తమ భావుకతను ప్రదర్శించి కవితకు పుష్టిని కలిగించారు. లెక్కప్రకారం చుక్కలు పెడితేనే ముగ్గు ముగ్ధమనోహరంగా రూపుదిద్దుకుంటుంది. సమైక్యతకు సూచికలా సమపాళ్లలో పరుచుకున్న మొగ్గలు విశ్వానికి గుర్తుగా వలయాకారంలా కళాత్మక రాశులకు పూసిన శంఖంలా తీరొక్క రీతిలో ముగ్గుల కొలువులు అంటూ చుక్కల ముగ్గు యొక్క అందాలను విభిన్న కోణాలలో అభివర్ణించేందుకు కవి ప్రయత్నించారు. వివిధ రూపాలలో ఇంటిముంగిట వేయబడే ముగ్గులు తీరేదైనా అందమైన అల్లికలై అందరినీ అలరిస్తాయని ఉషోదయాన పలకరించే సుప్రభాతాలై భాసిల్లుతాయని పేర్కొన్నారు. అంతేగాక ముగ్గులు మనసుకు ఉత్తేజపరచే చల్లని నవ్వులవుతాయని చెట్టుమీదవాలిన గువ్వలను తలపిస్తాయని చెప్పడం బాగుంది. కవి శ్రీనివాస్‌గారు అంశాన్ని ఆద్యంతం కవితామయం చేయడానికి చక్కని అభివ్యక్తితో పాటు శిల్పం విషయంలో ఔచిత్యవంతమైన పదబంధ ప్రయోగం చేశారు. చుక్కలముగ్గు ప్రాశస్త్యాన్ని చక్కని వర్ణనలతో తెలియజెప్పారు. ముగింపులోనూ కవి శ్రీనివాస్ గారు తమ సృజనాత్మక ప్రతిభను ప్రదర్శించారు. ఆకాశపు తోటలో రాత్రి పూసిన నక్షత్రాలు తెల్లారేసరికి లోగిళ్లలో రంగ వల్లులై మురిపించి తిరిగి రాత్రయ్యేసరికి అన్నీ కలిసి రథంముగ్గెక్కి మేలిమి బంగారుపూవులా వెలుగొందేందుకు ఆకాశపు తోటకు పయనమవుతాయన్న భావం వచ్చేవిధంగా చెప్పడం బాగుంది. మున్ముందు మరింత గాఢమైన కవిత్వం ఆయన పండించాలని కోరుకుందాం.

యోగా మొగ్గలు

ధ్యానంలోని నిశ్శబ్దమే నివురుగప్పిన నిప్పై
నిరాశానిస్పృహలను కాల్చి వేసే కాగడా
ఆలోచనలను అదుపుజేసే ఆనకట్ట ధ్యానం.

పనివత్తిడి అలలపై సాగే శరీరమనే పడవను
మనశ్శాంతి గట్టుకు చేర్చే సాధనం ఆసనం
ఎముకల నౌకను నడిపే ఇంధనం యోగాసనం.

గుడిసెలోని పేదోనికైనా ఉచితంగా రోగాన్ని తరిమి
ఆరోగ్యానిచ్చే అసలైన అక్షయపాత్ర యోగవిద్య
ఉన్నోనికి లేనోనికి ఆరోగ్యబంధువు యోగాసనం.

వాయువును బిగవట్టి ఆయువును పెంచుకొని
ఆరోగ్యభారతావనిని ఆవిష్కరించేది ధ్యానం
శ్వాసమీద ధ్యాస అదే ఆయువును పెంచే భరోసా

-శశాంక్ బర్కు
9553182850

తొలకరి పలకరింపు

మబ్బుల్లో నీళ్ళు చూసి
పొలం ఎద తలుపులు తెరిచింది
బట్ట తడుపు వర్షానికే
మట్టి పరిమళాన్ని పంచింది!.

ఎవరో మంత్రం వేసినట్లు
బయట మంత్ర ముగ్ధ సౌందర్యం
తాపాన్ని త్యజించిన సమీరం
పశ్చత్తాపంతో వింజామరలు వీస్తున్నది!

నాగేటి సాలులో నలిగిన పాదం
వర్షం నీటితో తడిసి పరమ పవిత్రం
మొక్కాల్సిన పని లేదు కాని
సరం పడ్డప్పుడు తలిస్తే ఋణం తీర్తది!

తడిసిన మట్టెప్పటికీ
తరగని ఖజాననే
మనం ఒళ్ళొంచి తవ్వాలి కాని
బతుకు పద్యాలు మొలకెత్తేది అక్కడే!

పదును వాన కురిస్తే చాలు
నాగలి రైతు భుజమెక్కి ఊరేగుతది
ఏరువాక రోజున అంతఃకరుణ సాక్షిగా
కృషీవలుడు దేశానికి అన్నాన్ని వాగ్దానం చేస్తాడు!

అతనూ నేనూ అంతే
తొలకరి వానకు మునిగినా తేలినా
ఏడాది పొడుగునా
సే(ప)ద్యాన్ని కలగనడం మానలేం!!

– కోట్ల వెంకటేశ్వర రెడ్డి
9440233261.

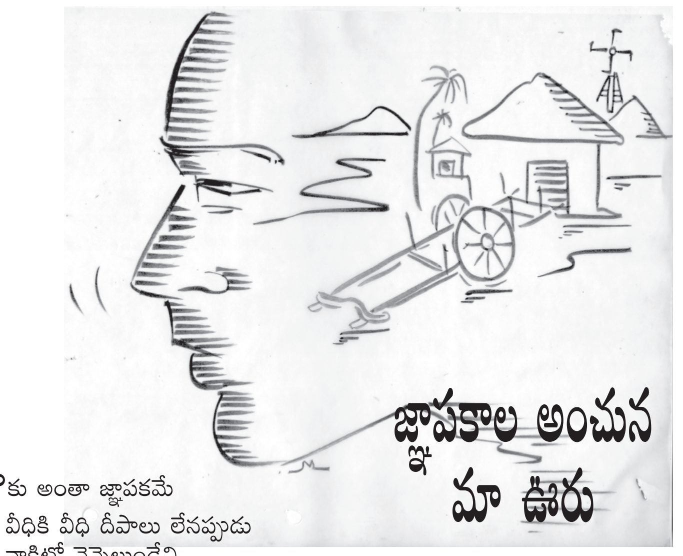

జ్ఞాపకాల అంచున మా ఊరు

నాకు అంతా జ్ఞాపకమే
మా వీధికి వీధి దీపాలు లేనప్పుడు
మా వాకిట్లో వెన్నెలుండేవి
ఆ వెన్నెల్లో ఆడుకునే
మా ఆడపిల్లల నీడలుండేవి
మరునాటి ఉదయం
మా పెరట్లోని గోరింటాకుతో
ఎర్రగా పండే వాళ్ళ అరచేతి సిగ్గులుండేవి
నాకు అంతా జ్ఞాపకమే
అప్పుడప్పుడు ఊరి చివరి కాలవ గట్టుకి
మరోసారి పొలంగట్ల నుంచి
తోటల్లోని వనభోజనాల
కొమ్మలక్రిందకి గుంపుగా వెళ్ళి
గంపెడు తియ్యని జ్ఞాపకాల మాధుర్యాన్ని
గుండెల్లోకి దోచుకునేవాళ్ళం
నాకు అంతా జ్ఞాపకమే
రెప్పలు మోసే స్వప్నాలను
పక్క మీద నుంచి ఏరుకొని
ఇరుకులేని హృదయాలతో
విశాలమైన ముగ్గులను దాటుకుంటూ
వేపపుల్ల నములుతూ
కోడిపుంజులను సంకనెత్తుకొని
సంక్రాంతి భోగిమంటల దగ్గర
పొగమంచు ముసక చీకట్లను
పాదాల వెనకకునెట్టేవాళ్ళం.
నాకు అంతా జ్ఞాపకమే
నాగుల చవితికి ఊరు చివర పుట్ట దగ్గరికి
పట్టు చీరలు కట్టుకొని
పాలముంతలు పట్టుకొని
ఊరు ఊరంతా
పెళ్లికూతురై మురిసిపోయినట్టుండేది
నాకు అంతా జ్ఞాపకమే
వసంతాన్ని ఇంటింటికి తెచ్చే కోయిలమ్మలు
వాన చినుకులలో
వల్లప్ప జతలో చిందులేసే చిన్నతనాలు
ఉభయ కుసులోపరిలో రచ్చబండదగ్గర
ఇంటింటి కథల సుట్టపొగలు ఊదుకునే
పెద్దతనాలు
అన్నీ నాకు జ్ఞాపకమే
నాకు అంతా జ్ఞాపకమే
ఒకరి కన్నీళ్ళను ఒకరు
ఒకరి ఆనందాన్ని ఒకరు పంచుకుంటూ
మా పల్లెటూరి అమాయకత్వాన్ని
మా గుడిసిఖరాన తళుక్కుమనే
మొదటి కిరణాలలో చూసుకొని
మా ఊరు పచ్చగా నవ్వేది
నాకు అంతా జ్ఞాపకమే
నిజంగానే ఇప్పుడదంతా
చారిత్రక సాక్ష్యంగా మిగిలిపోయిన
ఒక కమ్మని జ్ఞాపకమే అని నాకూ జ్ఞాపకమే.

– సుప్రం గణేష్‌బాబు.

నాన్న మనసు

గుప్పెడంత ప్రేమపంచి మురిపించును నాన్న మనసు
అంతులేని అనురాగం కురిపించును నాన్న మనసు.

బతుకునావ నడిపించ ఒడిదొడుకులు తట్టుకుంటు
బిడ్డలకై అహర్నిషలు తపియించును నాన్న మనసు

తనబిడ్డల కడుపునింపి కడుపుతీపి నీళ్ళుతాగి
కన్నకలలు తీరగానె తరియించును నాన్న మనసు.

తననువీడి ఎగిరిపోవు ఎదిగినబిడ్డలనుచూసి
కళ్ళలోన ప్రేమదివ్వె వెలిగించును నాన్న మనసు

అనుభవాలె పాఠాలుగ రంగరించి బోధచేసి
వకుళవాసు బతుకుబాట నడిపించును నాన్న మనసు

-వకుళ వాసు,
9989198334

ఎలా తీర్చుకోగలం

ఆకసం నుండి చినుకు రాలితే
ఆ కన్నులలో ఓ మెరుపు..

నిండిన చెరువు కళను చూసిన
ఆ గుండె సడిలో ఆనందాల దరువు..

పైరులకు పచ్చదనం అందించే
యాగంలో ఆతని బతుకంతా
వెతలమయం...

పంటకు సిరులనుకూర్చి
జనుల ఆకలి తీర్చే
అన్నదాత జీవితమంతా
అంతులేని పోరాటం...

పచ్చని చెట్టులా ఆతనిది
ఫలాపేక్ష లేని జీవితం..
అమ్మ చేయిలా రైతుది

అన్నం అందించే చల్లని గుణం...
నిద్రాహారాలు లెక్క చేయని
అన్నదాత సైనికుడిలా
మడమ తిప్పని యోధుడు...

ఎరువుల కరువు,కోరల కరువు
రుణాల బరువు ఎంత సతాయించినా
చెదరని ధైర్యంతో ఈ అవని పై
బతుకును పండించడానికి
ఆతడు చేసే త్యాగం దైవానికీ
అసాధ్యం...
ఆ కర్షక దేవుడి రుణం ఎలా తీర్చుకోగలం...

-వెల్మల జయపాల్ రెడ్డి
9441168976

పుస్తక సమీక్ష

పివి ప్రతిభాసంపత్తిని ఆవిష్కరించిన "అసాధ్యుడు"

ప్రసిద్ధ రాజనీతిజ్ఞుడు, అపరచాణక్యుడు, బహుభాషావేత్త, సంస్కరణశీలి, అనువాదకుడు, ఆధునిక భారతదేశానికి దిక్సూచి పి.వి.నరసింహారావు. వారి శతజయంతిని పురస్కరించుకొని వారి స్మృత్యర్థం స్మరించుకుంటూ వెలువడిన కవితాసంపుటి అసాధ్యుడు (పివి మొగ్గలు).

నూతన వచనకవితా ప్రక్రియయైన మొగ్గలు ప్రక్రియలో వెలువడిన కవితాసంపుటి ఇది. పివి రాజకీయ జీవితాన్ని, సాహిత్య వైభవాన్ని, సంస్కరణల నేపథ్యాన్ని వేనోళ్ళ కీర్తించిన పుస్తకమిది. ఇందులోని మొత్తం 125 మొగ్గలు పివి జీవితాన్ని పరిమళింపజేసిన మందారమకరందాలు. ఏ మొగ్గ చదివినా పివి ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వం, ఉదాత్తమైన జీవన విధానం, ఉత్తమమైన రాజకీయ సోపానం మన కళ్ళముందు సాక్షాత్కరింపజేస్తుంది.

చిన్నవయసులోనే హైదరాబాదు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు పార్టీలో చేరి నిజాం ప్రభుత్వ నిషేధాన్ని ధిక్కరిస్తూ వందేమాతరం గేయాన్ని పాడిన ధైర్యవంతుడు పివి. అటు స్వాతంత్ర్యోద్యమంలోనూ, ఇటు హైదరాబాదు విముక్తి పోరాటంలోనూ పాల్గొన్న పివి బూర్గుల రామకృష్ణారావు శిష్యుడిగా కాంగ్రెసు పార్టీలో చేరి అప్పటి యువ కాంగ్రెసు నాయకులు మర్రి చెన్నారెడ్డి, శంకరరావు చవాన్, వీరేంద్ర పాటిల్ లతో కలిసి పనిచేసిన దిట్ట. 1951లోనే అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీలో సభ్యుడిగా స్థానం పొందిన ఘనాపాఠి. నరసింహారావు తన రాజకీయ జీవితాన్ని జర్నలిస్టుగా ప్రారంభించి, కాకతీయ పత్రిక నడిపి అందులో జయ అనే మారుపేరుతో వ్యాసాలు రాసేవాడు. పివి పదిహేడు భాషలను నేర్చుకున్న బహుభాషావేత్త.

భారతదేశ ప్రధానమంత్రి పదవిని అధిష్టించిన మొదటి దాక్షిణాత్యుడు, ఒకేఒక్క తెలుగువాడు పివి. భారత ఆర్థిక వ్యవస్థలో విప్లవాత్మకమైన సంస్కరణలకు బీజంవేసి, కుంటుతున్న వ్యవస్థను తిరిగి పట్టాలెక్కించిన ఘనతను సొంతం చేసుకున్న అసాధారణ వ్యక్తి. 1957 లో శాసనసభ్యుడిగా రాజకీయజీవితం ఆరంభించిన పివి రాష్ట్రమంత్రిగా, ముఖ్యమంత్రిగానే కాకుండా కేంద్ర

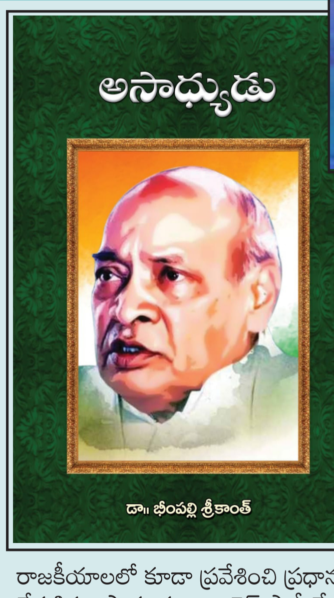

రాజకీయాలలో కూడా ప్రవేశించి ప్రధానమంత్రి పదవిని చేపట్టిన అసాధ్యుడు. కాంగ్రెస్ పార్టీ నేతృత్వంలో తగిన సంఖ్యాబలంలేని మైనారిటీ ప్రభుత్వాన్ని పూర్తికాలం పాటు నడిపి చాణక్యనీతిని ప్రదర్శించిన ఘనుడు.

విశ్వనాథ సత్యనారాయణ వ్రాసిన "వేయిపడగలు"కు "సహస్రఫణ్" పేరిట హిందీ అనువాదం చేసిన సృజనశీలి. ఈ పుస్తకానికే పీవీకి కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ బహుమతి రావడం విశేషం. "పన్ లక్షత్ కోన్ ఘతో" అనే మరాఠీ పుస్తకాన్ని "అబల జీవితం" పేరిట తెలుగు అనువాదం చేశాడు. పివి "లోపలి మనిషి" ని ఆవిష్కరించిన ఆత్మకథాత్మక నవల"ఇన్ సైడర్". ఇందులోని ఘట్టాలన్నీ పివి ముఖ్యమంత్రి పదవి నుంచి దిగిపోయేంతవరకూ సాగిన సంఘటనలు ఆవిష్కరిస్తాయి. తెలంగాణా సాయుధ పోరాట నేపథ్యంలో "గొల్ల రామవ్వ" కథ జయ కలంపేరుతో కాకతీయ పత్రికలో 1949లో ప్రచురించాడు.

ఇవేగాక మరెన్నో వ్యాసాలు వివిధ కలంపేర్లతో వ్రాసాడు.

అటువంటి మహోన్నత వ్యక్తికి భీంపల్లి శ్రీకాంత్ ఇచ్చే గౌరవమే ఈ పివి మొగ్గలు. పివిని అన్ని కోణాలలో ఆవిష్కరించిన అక్షర మొగ్గలు ఈ పివి మొగ్గలు. ఇందులో మొత్తం 125 మొగ్గలున్నాయి. ఒక్కొక్క మొగ్గ ఒక్కొక్క విశిష్టతను తెలియపరుస్తూ పరిమళాలను వెదజల్లుతున్నాయి.

"జీవితంలో తొలి ఉద్యమ ప్రస్థానానికి శ్రీకారం చుట్టి
వందేమాతర ఉద్యమంతో వేకువకిరణమై వెలిగిందు
పివి పోరాటానికి పునాది వేసింది వందేమాతరోద్యమం"

పివి వివిధ పోరాటాలలో, ఉద్యమాలలో పాల్గొన్న తీరును ఈ మొగ్గలో చక్కగా ఆవిష్కరించాడు భీంపల్లి. పివి రాజకీయ అరంగేట్రానికి ఈ ఉద్యమం బలం చేకూర్చిందనడంలో ఎలాంటి అతిశయోక్తి లేదు.

"దేశంలో నూతన ఆర్థిక సంస్కరణలనే చెట్లను నాటి
భవిష్యత్తుకు సరళీకరణ ఫలాలను అందించిన ఘనుడు
భారతదేశ నూతన ఆర్థిక విధానాల రూపశిల్పి పివి"

భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను బలపరిచడానికి నూతన సంస్కరణలు చేపట్టిన ఆర్థిక రూపశిల్పి పివి అని ఈ మొగ్గలో తెలపగా,

"విశ్వనాథ సత్యనారాయణ "వేయిపడగలు" నవలను
హిందీలోకి "సహస్రఫణ్" గా అనువదించిన పండితుడు
అపురూపమైన అనుసృజనకు అసలైన భాష్యం పివి"

అని పివి మంచి అనువాద రచయిత అని, సాహితీవేత్తయని, బహుభాషా కోవిదుడని, అనేక గ్రంథాలను అనువాదం చేసిన సృజనకారుడని శ్లాఘిస్తాడు.

"నాయకత్వపటిమతో రాజనీతిజ్ఞతతో విధేయుడిగా నిలిచి
ఇందిరాగాంధీ అంతరంగికులలో ఒకటిగా నిలిచిన మేధావి
రాజకీయాల్లో నమ్మకంతో మెలిగినందుకే ప్రధానయిన పివి"

రాజకీయంలో నమ్మకంగా మెలిగితే ఎవరైనా ఉన్నతమైన స్థానంలో ఉంటారనడానికి పివి ఒక ప్రబల నిదర్శనం. అలా మెలిగినందుకే పివి అందరి మెప్పుపొంది ప్రధాని అయిన దక్షిణ భారతదేశ తొలి వ్యక్తి పివి.

"తెలుగు భాషను బోధనా మాధ్యమంగా ప్రవేశపెడుతూ
తెలుగు అకాడమిని స్థాపించిన తెలుగు భాషా ప్రేమికుడు
తెలుగు భాషకు పట్టాభిషేకం చేసిన తెలంగాణ దిట్ట"

పివి తెలంగాణవాడు. రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు తెలుగు భాషా కోసం చేసిన సేవను ఈ మొగ్గలో తెలిపాడు భీంపల్లి.

"భారతదేశం తలెత్తుకునేలా ప్రధాని పదవిని చేపట్టి
దేశం దశదిశను నలుదిశలకూ చాటిన సంస్కరణ శీవి
భారతదేశ జెండాను విశ్వంలో ఎగురవేసిన ఘనుడు పివి"

ఈ మొగ్గలో భారతఖ్యాతిని ప్రపంచమంతటా వ్యాపింపచేసిన ప్రధాని పివి అని స్మరిస్తాడు.

ఇలా ప్రతి మొగ్గలో పివి అసాధారణ ప్రతిభా సంపదను, అసామాన్యమైన పాండితీప్రకర్షను ఆవిష్కరించిన భీంపల్లి శ్రీకాంత్ ఒక్కొక్క మొగ్గ ఒక్కొక్క భావవ్యక్తీకరణ చేస్తూ ఆద్యంతం పాఠకుడిని రంజింపజేసేలా రచించడం విశేషం.

-డా.మంగళగిరి శ్రీనివాసులు,
9491388662

నాన్న

నాన్నంటెమిసిమి వెన్నెల
నాన్నంటెబతుకు ప్రవంతి నాన్నపలుకులే
వెన్నపు ముద్దలు సుద్దులు
నాన్నతొలిగురువు హితుడును నాన్నకు దండాల్

– రేడియమ్
సెల్: 9291527757

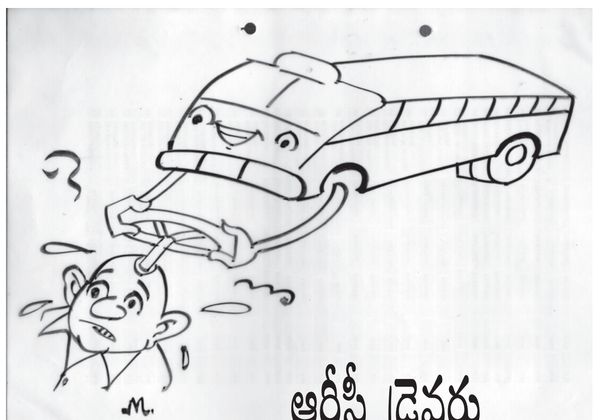

ఆర్టీసీ డ్రైవరు

బస్సెక్కిన మొదలు
దిగేవరకు దిగులే
పట్టీలు పోయిన బండి
ఎగిరెగిరి పడుద్ది
ఎగిరినోడల్లా
తిట్టని తిట్టు తిడుతరు
మెల్లగ పోతే
మెల్లగ పోతుందంటరు
లగాంచి పోదామంటే
స్పీడులాకులుంటయ్.

ఆపిన చోట
ఆగమంటరుదిగే కాడ
దింపమంటరు
ఆపకున్నా తిడుతరు
దింపకున్నా తిడుతరు
రెప్ప మూస్తె చాలు
రోడ్డు దిగేట్టు రోడ్లు
బండి పంపుచారైతే
ఒళ్లంతా హూనమాయె.

పొద్దెక్కి బండెక్కుతే
డిప్పరేయని బండ్లు దూసుకొత్తుంటయ్
తాగినోడోతీరు, తాగనోడోతీరు
ఇల్లు చేరేదాకా ఏంటో తెలియదాయె.

కొత్త బండ్లంటే
బడ్జెటు లేదంటారు
జీతాలు పెంచమంటే
కుక్కకు బొక్కేసినట్టుజేత్తరు
చాలీ చాలని బతుకులు
బతుకు చాలని బతుకులు
నీ ప్రయాణమెటు ఆర్టీసీ డ్రైవరూ.

– గుర్రం విజయ మహేశ్వర్ రెడ్డి
సెల్: 9848923954

నాన్న చెప్పిన మాట

నీచిన్నప్పటి అడుగులు
తప్పటడుగుగా ఉండకూడదని
నాజీవితంలోని ఎదురుదెబ్బలు
బావించా నీకుతగలకూడదని.

పాలకై ఏడ్చినప్పుడు
నాఆకలి నిద్దురలా
నీజీవితం ఎప్పుడు
ఉండకూడదు ఉచ్చులా.

నేచేసే కూలీపని
నాబిడ్డలు చేయకూడదనీ
చెప్పించా చదువలని
సంస్కారంతో మెలగాలనీ

నాస్నేహితులతో నేచులకనైనట్టు
మీస్నేహితులతో హేళనవకూడదని
మీచిరునవ్వు ఉండేటట్టు
ఇచ్చా ఎన్నోబహుమతులను.

మీఏడుపుకు ఏడిచాను
నీళ్ళొచ్చాయని నాబిడ్డకంట్లో
కొట్టినప్పుడు మిమ్మలను
నీళ్ళొచ్చాయి నాకంట్లో

సిగరెట్/మందు వ్యసనం
తిట్టా దూరంగుండాలని
మీకుండాలి మంచితనం
తిట్టానందుకే గమనించాలని

డబ్బులేని రోజుల్లో
నేవున్న పస్తులు
ఊహించను నాఊహల్లో
పడుకోటం మీరేపస్తులు

నేనేసా చిరిగినచొక్కా
నాకనురెప్పలైన మీకు
తొడిగించా జీన్స్‌చొక్కా
హీరొలాగుండాలి ఇతరులకు
ప్రేమించానని చెప్పినప్పుడు

కోపమొచ్చింది చాలా
ప్రతినిర్ణయం నాదైనప్పుడు
ప్రేమదూరంచేసే సునామిలా

గుడిసేలోని చిరిగినచొక్కాగాన్ని
బాధపడకూడదు నాబిడ్డలు
రెక్కలకష్టంతో కట్టామిద్దె
కష్టంతెలియకూడదని బిడ్డలు

నాముఖంపై కోపం
మనసులో ప్రేమ
రాసేటి బలపం
అవ్వాలని నాలోభ్రమ.

మొక్కలోనే విరిగనే
నాయొక్క జీవితం
మానులా ఎదగాలని
నీడవాలని మీజీవితం,

సాయంచేస్తిరి కష్టంలో
మహానుభావులు ఎందరో
కర్ణుడిలా సాయంలో
కష్టమెస్తే తలచాలెందరో.

నేతిట్టిన కొట్టిన
మీపైకాదు కోపం
బాధపడతా మనసున
నాకెందుకని ఈ కోపం

నేఎలా పెరిగన
ఎదురేరావాలి మీనడవడికి
పరుగులతో మీలక్ష్యమైన
అర్థముండాలి మీమాటకి

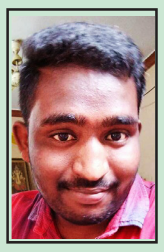

-మల్లె రంజిత్ కుమార్
7032650908

ఈనెల 24న (శనివారం) హైదరాబాద్ అలకాపురి శంకరమఠంలో తెలంగాణ ప్రభుత్వ భాషాసాంస్కృతిక శాఖ సహకారంతో శ్రీ చోడేశ్వర నాట్య కళామండలి సమర్పించిన 'శ్రీకృష్ణరాయబారం' నాటక ప్రదర్శనానంతరం ముఖ్యఅతిథిగా విచ్చేసిన సాహితీకిరణం మాసపత్రిక సంపాదకులు పొత్తూరి సుబ్బారావు, శ్రీకృష్ణుని పాత్రదారుని సత్కరించి ప్రసంగించిన దృశ్యం. చిత్రంలో మల్లాది రమణ, ఎ.ఆర్.శర్మ తదితరులు.

జ్ఞానపీఠ పురస్కార గ్రహీత, పద్మభూషణ్, మహాకవి డా॥సి. నారాయణరెడ్డి 90వ జయంతి సందర్భంగా "అక్షరయాన్" సంస్థ పిలుపు మేరకు పలువురు కవులు స్పందించి వ్రాసిన కవిత్వం నేటినిజం పాఠకుల కోసం -సంపాదకులు

సినారె

ఆషాఢశుద్ధ పౌర్ణమినాడు అవతరించి
తెలుగుభాషకు తీయని వరమయ్యాడు
సకల కళా ప్రపూర్ణ వల్లభుడు సినారె

సాహిత్య ప్రక్రియలలో రచనలు చేస
యువకవులెందరినో వెలిగించిన స్రష్ట
కవనచరిత్రలో కంచుకోటైనాడు సినారె
విద్యాపీఠాలెన్నింటినో అధిష్టించి పదవులెన్నో అధిష్టించి
అందరి మన్ననలు అందుకున్న మహనీయుడు
పద్మభూషణుమునకే భూషణమైనాడు సినారె

కలం అనే హలంతో సినీరంగ క్షేత్రాన్ని
సుసంపన్నం చేసిన పాటల చెలికాడు
తెలుగుపాటల మాధుర్యపుతోట సినారె

ఆదిమ దశనుండి ఆధునిక దశవరకు
మానవ ప్రయాణానికి మూలం విశ్వంభర కావ్యం
అత్యున్నత జ్ఞానపీఠ్ అవార్డు గ్రహీత సినారె

సాహితీసుగంధాలను సందడిశాల వెదజల్లి
పాటల పరిమళాలను పంచిన పండితుడు
నిత్యనూతన ప్రతిభా ప్రయోగశీలి సినారె

-చెన్న పద్మ
7396267442

అక్షర కుసుమాంజలి

సిరిసిల్ల జిల్లాలోని హనుమాజీపేట
గ్రామం లోన 29. 07. 1931 లో
సింగిరెడ్డి మల్లారెడ్డి . బుచ్చమ్మ
గర్భంలో జన్మించిన సింగిరెడ్డి నారాయణ రెడ్డి
వేయి ఏళ్ల కవితా విఖ్యాత చరిత్రలో
65 యేండ్ల కలం యోధుడుగా
కవి చంద్రుడా ! విజ్ఞంగ నిర్భర రీతి
అమృతంపు మధుర కావ్యాల
కదంబం 70 కి పైగా
విశ్వమంతయు చాటిన విశ్వనరుడు
పద్యం గేయం పాట గజల్ వచన
కవిత్వం వ్యాసం ప్రసంగం పరిశోధన
విశ్లేషణ సినిమా పాటలపల్లవుల రచించె
భారత ప్రభుత్వం చేత పద్మభూషణ్
విశ్వంభర కావ్యానికి జ్ఞానపీఠ అవార్డు
గ్రహించి 3, 500 సినీ గీతాలు రచియించె
పద్యముల్ తేనియల్ జాలువారె
వక్ర ప్రవక్ర మార్గ దర్శి క్రాంతి దర్శి
అద్భుతకవుడు ఆచార్యుడు, సృజనాత్మక బోధకుడు
అభ్యుదయపు కాగడ ఆశయాల కవితా మాల
అమరలోకంలో 12.06.2017 పండితుడు
అంబేద్కర్ విశ్వ విద్యాలయంలో విహరించి
తెలుగు విశ్వ విద్యాలయంలో విరాజిల్లి
తెలంగాణ రచయితల సంఘంలో తేజరిల్లి
భాషాసంఘం సారస్వత్ పరిషత్ అధ్యక్షునిగా
ప్రఖ్యాతి గాంచె జాతీయ అంతర్జాతీయ
కవి తేజం సి.నా.రె

-నన్నపు రాజు విజయ శ్రీ
9 1 00439 88 4

రాగాలరారాజు.. సి.నా.రె.

నాలుక న సరస్వతి
నాట్యమాడిన
అవిరళకావితంటు.
సాహితీ సుధను
సొంపుగులు నింపె
నారాయణుడితడు.
శిష్యకోటికి
పద ప్రాశ,వ్యాస విన్యాసాల
పరంజ్యోతి,వ్యాసుడితడు.
శృంగారమొప్పు కావ్యకన్య
పలుకుకులుకుల కవ్వించ
అభినవ శ్రీనాథుడితడు.
విజ్ఞాన సుజ్ఞాన ఘనుడు
జ్ఞానపీఠమెక్కిన గణనీయ
విశ్వంభరుడితడు.
పల్లెపదంబమత
దేశభక్తిభావాలిడిన
తెలుగుతల్లిముద్దుబిడ్డడితడు.
సాంస్కృతిక,సినీరంగాల
అక్షర రక్ష దక్ష
ఇతడేమన సి.నా.రే.
పలవు తలపులుతట్టే
రసరాగగీతాల
రాజిందెరారాజు.

-రామలక్ష్మీమోచర్ల
9949833322,

భళారే-సినారె

తెలుగు తల్లి ముద్దు బిడ్డ సినారె
ఆతని ఘనకీర్తినెపుడు నునేరే
అతని సినిమా పాట వింటే భలే మజారే
తెరక్కెక్క గీతం గ్రాపోరా భయం పరారే
అతని కవితా గానం వింటే ఆనందం భరారే
సాహితీప్రియులు అన్న ఒకేమాట భళారే

తెలుగు ఉర్దూ భాషల పాండిత్యం అతనిది
మరువలేని మరపురాని కవితా మాధుర్యం అతనిది
కవితలు,కావ్యాలు,ఘజళ్ళు, పాటలు
అలవోకగా రాసేసే పదసంపద అతనిది.

తెలుగుభాష మనిది
నిండుగా వెలుగుభాష మనది అంటూ
మాతృభాషలో ఎన్ని యాసలు ఉన్నా
వరాల తెలుగు ఒకటేనన్నారు

నాగార్జున సాగరం,కర్పూరవసంతరాయలు,
విశ్వంభర వంటివి చెప్పగలం ఆయన సాహిత్య సంపద
పూర్తిగా చదివి జీర్ణించుకోవాలంటే
మన జీవితం చాలదు కదా

మనిషి మూలం కావాలంటే
మట్టిలోన వెతకమన్నారు
ఎన్ని మెట్లు ఎక్కినా కాదు ఎంత ఎత్తు ఎదిగావని చూడన్నారు
ఎన్ని మనసులకేసావని కాదు ఎంత లోతు చూసావని చూడన్నారు
ప్రపంచపదులతో పాఠకులకు జ్ఞానాన్ని అందించారు
అందుకే జ్ఞానపీఠ ఆయనకు పీఠం వేసింది

నన్ను దోచుకుందువటే వన్నెల దొరసాని అన్న కలమే
జెజమ్మా!మాయమ్మా అని పలికించి
ఆయన కలం పక్కపక్కనే కలం అలుగుతుందట
అందుకే అవార్డులు ఆయనని వరించి మురిసాయి

కవిగా ఆచార్యునిగా సినారె గారి సేవలు ఎనలేనివి
ఎంత చెప్పుకున్నా ఆయన గురించి జ్ఞాపకాలు తరిగిపోనివి
ఆయన ఒక సాహితీ చైతన్య మూర్తి
ఆయన కవితలు తరతరాల కవులకు ఇస్తాయి స్ఫూర్తి

-వేంకట లక్ష్మీ గాయత్రి రేగులగెడ్డ
అనకాపల్లి

సి. నారాయణ రెడ్డి

హనుమాజీ పేటలో ఉదయించిన కవిరేడు !
ఆధునిక సాహితీ వైతాళికుడు !
పద్మ భూషణుడు...
అక్షర పొందిక భావ చమత్కార సాహితీ సౌరభాల స్రష్ట !
ఛందోబద్ధ సాహిత్యానికి వచన కవితా పరిమళాల్లద్ది సామాన్యులకు సాహిత్యం
సులువుగా అర్థమయ్యేలా చేసిన మన్యులు డా సినారె !
తెలుగు వాడి నాడీ స్పందన దుఃఖి సినారె కవితా కల !
మానవతా సౌరభాల సౌశీలమావ్య సౌయగం సినారె కవిత్వం !
పాటైన ...వద్యమైనా.. గజలైనా హయిగా గంగా పరిణత జటాజాలంలో
జాలువారు కలం గళం అనన్యం అద్భుతం సినారె .. !
రసరమ్య గీత రచయిత ! బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి !
తెలుగు క్షేత్రాల్లో బంగారు పంట సినారె సాహితీ ప్రస్థానం !
"చేతనాని తనమునే జాతకాన్ని నిందించకు
నమ్మలేని సరుకుంటే అమ్మకాన్ని నిందించకు"అంటూ
లోపమెక్కడ ఉందో తెలుసు కుంటేనే ముందుకు నడవగలమని
జీవిత సత్యాలను ప్రవచన వదులతో పట్టభిషేకం చేసిన అక్షర జ్ఞాని !
వారెవ్వా ..! సినారె .. ఏమి రాసినారే !
విశ్వంభరతో అంబర మంత ఎదిగిన జ్ఞానపీఠం !
తెలుగు జాతిని సింహాసని వెలిగించిన "కర్పూర
వసంత రాయలు "
అందుకో .. మా ఆత్మీయ అక్షర నీరాజనం..!

-శైలజ రాంపల్లి
9550258262.

వెన్నెల కలం

సినారె భావాలు చినుకులుగా జాలువారె
మట్టిమనిషి మనసులోంచి కవితలుగా జాలువారె
కుల్లకన్ని కష్టలుగా పోసుకొని ఏర్చికూర్చి
సమున్నత భాషా వెన్నెలకు కలంలోన వన్నెలుగా జాలువారె
మనిషిలోని మర్మమంత అక్షరంగ ఒడిసిపట్టి
ఆకాశపు వీధులలో మబ్బులుగా జాలువారె
వేదనతో బరువెక్కిన హృదయంతో ఊసులాడి
స్వాంతనతో తేలిపోయే పాటలుగా జాలువారె
విప్లవాల మంటలతో ఎగిసిపడే అక్షరాలు
అనుమానపు వీధులలో నిప్పులుగా జాలువారె
పలికే తెలుగుభాష గజల్లుగా సినారెతో
సుగంధాల పరిమళాల జల్లులుగా జాలువారె

-వకుళ వాసు
9989198334

సినారె గారికి అక్షర సుమాంజలి

ఓ కవి సినారే! నీకిదే మా ప్రణామములు
అక్షర నీరాజనములు.

నీ పాండిత్య ప్రకర్షను చాటలేము క
మాకు తెలిసిన నీపాటలనే మాటలుగా తీర్చగలము

నన్ను దోచుకుందువటే వన్నెల దొరసాని! అంటూనే
ప్రేమికులు పాడుకోవటానికి అద్భుత గీతి నిచ్చావు

చదువరానివాడివని దిగులు చెందకు. అంటూ
పామరుల గుండెల్లో ధైర్యాన్ని నింపావు.

సిపాయీ! ఓ సిపాయీ! అంటూ
విరహంలో మాధుర్యాన్ని చవి చూపించావు
సిరిమల్లె తొలకరులు
మా గుండెల్లో కురిపించావు

అనగనగా ఒకరాజూ రాణీల కథ పాదావు
మానవబంధాల విలువ తెలియచేసావు.
గుడిలో ఏముందో బడిలో ఏముందో తేడాలేమిటో చెప్పినావు
మూడు వేలపాటలు మూడు దశాబ్దాల లో
మూటకట్టిన పాటల నిధి మాకందించావు.
జ్ఞానపీఠ్ అవార్డ్ తో తెలుగుపాటను కనకపు సింహాసనమెక్కించినావు.

పద్యాలు గద్యాలు కవితల్లు కావ్యాలు గజల్స్ పాటలు
కాదేదీ భాషకు పట్టాభిషేకం అంటూ
తెలుగువాడి గొప్పతనాన్ని ఎల్లలు దాటి చాటిచెప్పావు.
నీ పాటలు పసిపాప పలుకులయ్యాయి
భావుకుల ఎదను గుచ్చే గులాబీ ముల్లులయ్యాయి
పరమేష్టి పాదాలను తాకే పారిజాతాలయ్యాయి

సినీ వినీలాకాశంలో మేలుబంతియవయ్యావు
గాయకుల స్వరాల సాధనవయ్యావు
శ్రోతల మదిలో తిష్టవేసుకున్నావు
అనమానమైన సాహిత్యాన్ని జోకొసిన పట్టావు

రాజ్యసభ సభ్యత్వంతో అందలమెక్కినావు
సవ్యసాచివై విశ్వంభరుడివై వినుతికెక్కినావు
సింగిరెడ్డి నారాయణరెడ్డివైనారంటే
సినారె గా ప్రజలకి చేరువైనావు

సరస్వతీ కటాక్షం మెండు గా సాధించిన ఓ కవి సినారే
నీ జన్మ ధన్యమును పొందినావు
అమరుడవు నీ వివు
అందరిలో ఉన్నావు.
ఏ లోకాన ఉన్నా మాలోకాన మాలో ఉన్నావు ఉంటావు.

-చెంగల్వల కామేశ్వరి
9849327469.

ఆత్మీయ జ్ఞాపకం

నేనెప్పుడూ మిమ్మలను చూడలేకపోయినా కలవలేకపోయినా కవితల్ల
ఆవిష్కరించిన మీ హృదయాన్ని చూసాను.....
అక్షరాల తోటలో మీరు పండించిన కవన పూదోటను చూసాను.....
ఇష్టపడేదే సాహితీ ఎంతలో కొత్త కవితలమై
మెలుసున్న మాకు మీరో మహా వృక్షమై కనిపించారు......
సాహిత్య వృక్షిత్వాల నడుమ జీవనదిలా మారి
అందరితో స్నేహ బంధ్యాలు నెరిపిన
సృజన మూర్తులు మీరు......
అక్షరాలను విత్తులుగా వేసి తేనెలూరె మధురభావాలత
కవన తోటను పండించారు.

గుండెలనిసే ఒంటరితనమావహించిన
నిస్పత్తువలోంచి సత్తువగల కవిత్వాన్ని పునర్నిర్మించిన ధీశాలి మీరు......

వెన్నెల పదాలను చేరదీసి
మోడువారిన హృదయాలలో
సీతాకోకలను పూయించారు.....

మీరు వదిలి వెళ్ళిన సాహితీ
జ్ఞాపకాలు నేలమీద రాలిన
పారిజాత పూల పరిమళాలై
వెంటాడుతుంటే మీ అక్షరాల వర్షంలో తడిసిపోయాను.....

పెదవులపై చిరు దరహాసం
స్వచ్ఛమైన జీవనం
అంతరంగంలోంచి చేయి చాపిన స్నేహపుస్పర్శ
ఇదే ఇప్పటి వరకు నా చెవులను తాకిన
మా ఆత్మీయ చిత్రం......

ప్రమైక జీవన సౌందర్యమైనా
శ్రమదోపిడియైనా మా కలానికి
దీక్షలున తరిమి సూర్యోదయమై విరిసారు.......

-శ్రీమతి వసంతాలక్ష్మన్
7013006795

అయ్యారే...సి. నా. రె.

నిండైన పంచెకట్టుతో...
విశిష్ట వ్యక్తిత్వంతో...
అలరారిన పదహారణాల తెలుగువాడు..
కవి,గజల్ గాయకుడు,ఉపన్యాసకుడు..
ఎందరో కవుల పుస్తకాలకు
ముందుమాటలు వ్రాసిన పెద్దన్న..
సిరిసిల్ల గ్రామాన జన్మించిన అక్షర సిరి...
సి. నా. రె....!

'గులేబకావళి'తో మొదలైన..
అతని సినీగీతాల గుబాళింపులు..
"కర్పూర వసంతాలు"
వెదజల్లుతూ...
"ఎన్ని యుగాలైనా ఇగిరిపోని గంధాలు"....!

"తెలుగు జాతి మనది...నిండుగ వెలుగు
జాతి మనది"అంటూ
తెలుగువారి ఆత్మగౌరవాన్ని పెంచి...
తెలుగు భాషకు తన పదాలతో
కీర్తికేతనం ఎగురవేసి...
"విశ్వంభర"ను"గా వెలుగొందిన
"జ్ఞానపీఠ"అవార్డు గ్రహీత...!

"నల్లని రాళ్ళలో దాగిన వెన్న మనసులను"...
"ఎదలోన కదిలే తుమ్మెద పాట"లను...
"పాటలాధర రాగభావనల"ను...
"పందువెన్నెల,పిల్లతెమ్మెర"లతో
"కదలే ఊహలకు కన్నులతో
పగలే వెన్నెల కాయించి" ఆపాతమధురమైన
అనుభూతులను మనకందించి...
"అయ్యారే"అనిపించి...
"చిత్రంగా-భళారే విచిత్రం"గా...
శ్రోతల హృదయాలను "దోచుకుని"
"మయూరాల నటనమాడించిన"
సి. నా. రె...
అయ్యా..మనకిక లేరే....!!!

-చంద్రకళ. దీకొండ,
9381361384

సి.నా.రె కవితా రీతి

నన్ను దోచుకుందువటె
వన్నెల దొరసాని అని
మన మనసుల దోచుకున్న
వెన్నెల ఆకతాయి నడక
తెలిసిందిలే నీ రూపు నెలరాజా
యని తెలిపిన వన్నెల చెలికాడు
మరు మల్లెల వానలల్లు
కురిపించిన సినీకవి
జీవితమనే వ్యాయామశాలలో
ధృఢమైనకవి కవిత్వాన్ని
సృష్టించి అందించి
విశ్వంభర విజ్ఞానముతో
జ్ఞానపీఠం పొంది
విశ్వగీతి జలపాతంతో
నవ్వని పూలు లోన
చలనం గలిగించి
తెలంగాణ తోట
గజల్ గులాబులపించి
అనంతుడాత్మీయత
అంతా ఒక ఘోటకమని
జీవిత సత్యాలనేకము
రసరమ్యంగ రచయించి
అందుకొన్న పెక్కు
పురస్కార మాలలు
నిలిచెను చరితలో
చిరస్మరణీయుడుగ!

-పి యస్ యస్ లక్ష్మీ
7013006795

సాహితీ విదుషీకుడు

సింగిరెడ్డి వంశోద్ధారకుడై
వ్యవసాయకుటుంబమైనా
పాటల ప్రాణంగా బతుకుతూ
శ్రోతల హృదయాలను దోస్తూ
కోటివీణలు మదిలో మ్రోగేలా చేసిన
సాహితీ విదుషీకుడు సినారె.

తెలుగుగడ్డపై పుట్టి
తెలుగుభాషపై మమకారం పెంచుకుని
తెలుగువారి హృదయాలను దోచుకుని
తెలుగుతల్లికి అక్షరపూమాల
వేసిన జ్ఞానపీఠి సినారె.

అక్షరాలతో ఆడుకుంటూ
పదాలతో బంధాలను ఏర్పరిచి
అద్భుతమైన రచనలు చేసి
అందరిహృదయాలను దోచిన
అక్షరమాంత్రికుడు సినారె.

సినీవినీలాకాశంలో తనకంటూ
ప్రత్యేకస్థానాన్ని ఏర్పరచుకుని
ప్రణయగీతాలతో విరహాల ఉప్పెనలు
చల్లార్చే సాహితీచంద్రుడు సినారె.

మనసులోని మర్మాన్ని
ఎవరూ బాధపడని
బాధపెట్టని రీతిలో
విడమరిచి చెప్పిన
రహస్య గూఢచారి సినారె.

తెలుగు సాహిత్యానికి
అత్యంత సేవలు చేసి
రాజకీయరంగంలోనూ రాణించి
విమర్శకుడిగా,బహుభాషాకోవిదుడిగా
అనేక విభిన్న ప్రజ్ఞాపాటవాలు కలిగిన
బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి సినారె.

నిత్యం సాహితీసేద్యం చేస్తూ
నూతన ఆలోచనల అంకురాలను పండిస్తూ
జీవనదిలా ప్రవాహించే
చిరునవ్వుల నడుమ
చిరస్మరణీయుడైన
కవితాకిరణాల వెలుగును
ప్రసరింపజేసే గగనసీమలో
నిలిచిన మహనీయులు సినారె

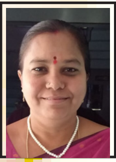

-పులిపాటి సత్యవతి
9502156813

తెలుగులో వెలుగు సినారె

నిత్య చైతన్యదీప్తి
కవితాత్మ శ్వాసగా
తెలుగు భాషకు కమ్మదనాన్ని
సాహితీ సౌరభాల
వెదజల్లిన కృషీవలుడు
నడిచే పుస్తకంగా
ప్రపంచ ప్రసిద్ధి పొంది
సాహితీ వినీలాకాశంలో
ధృవతారగా వెలుగొందిన
నిరుపేదమాత ముద్దుబిడ్డ
ఎన్నో కాలాలుగా
మనందరి నాలుకలపై
మధురాతి మధురమైన
సినీపాటలు సర్దించచేసిన
అక్షరాల అజరామరుడు
విభిన్న సాహితీ ప్రక్రియల్లో
ఆధునిక పోకడలతో
ఉరకలు వేయిస్తూ
తెలుగు ఉర్దూ సంస్కృత భాషల్లో
గొప్పప్రావీణ్యం సంపాదించిన
కవికులగురువు
విశ్వంభరకు విశ్వవ్యాప్తం చేసి
జ్ఞానపీఠ పురస్కారం పొంది
తెలుగు వారి కీర్తి పతాకాన్ని
దశదిశలా రెపరెపలాడించిన
నిరంతర సాహితీ మూర్తి

-మందవ సుధ
9177880320

సాహిత్య సత్యాన్వేషకులు 'సినారె'

ఓ 'సినారె' మహానుభావా
మీ రచనలతో కోట్లాది ఎదల మీటి
కరిగించారు.నాలుగు కూడా
కరుణతో కరిగించేది మీ పాట-

చిగురాకుల చిత్రమగ
పదములను మల్లెపూదండగా కుచ్చి
జగములనూగించి జాగృతిని కలిగించు
మీ కలం నుండి జాలువారిన మీ పాట-

సమస్యల ప్రవంతులకు ప్రశాంత నౌసగే
పదజాల కూర్పుల తోరణం మీ పాట-
మనో నేత్రానికే సత్యాన్వేషణ నొసగే
అనంతయాత్రకు మణిదీపం మీ పాట-

గాదాంధకారాలు- వెన్నెల వెలుగులు
వికసించిన పుష్పాలు,
పక్షుల మృదుమధుర కూజితాలు
కథావస్తువుగా మలచుకొని మరోలోకం
సృష్టించే ప్రేమమృతం మీ పాట-

స్త్రీ పురుష బంధాలను
తొలిచుచున్న ఆత్మీయతా అనుబంధాలను
మొగ్గ తొడిగించి సిగ్గు తెలిపి
మనసులలో మల్లియలే విరపూయించే
చాకచక్యమే మీ పాట-

పాటతో నింపారు
ప్రకృతియతకుయను కూడ
పాదుకొనుచున్నది ప్రపంచమంతా
ప్రణవగీతమును-

మీ పాట వింటూ ప్రతి జీవి -
తల్లి పాడియుండు నిద్రించు
పసిపాపవలె పవళిస్తుంది-
సత్యం-శివం-సుందరమై
సమత మమతలను చాటుతూ
గమ్యానికి దారి చూపిస్తుంది మీ పాట
మానవాళిలోని మహేశమై
పండిత పామరుల నోట నిలుస్తుంది
విశ్వవేదికయందు విలసిల్లుతుంది
మీ పాట అంబరాన
చందమామవలె వెలుగుతుంది
అందుకే ఓ సాహిత్య పోలకుడా
మీరు లేకున్నా
పరితపిస్తూ సూర్యుడిలా ఎల్లప్పుడూ
ప్రకాశిస్తూనే వుంటారు కవివర్యా-
(సినారె మరణించిన
సందర్భంలో రాసిన కవిత)

- వై. సుజాత ప్రసాద్
9963169653

దోచేసినారె

ఆహా..సినారె ఏమి రాసినారె
ఏమేమి రాసినారె
అక్షరాలలో అలవోకగా
అమ్మతనాన్ని కలబోసినారె
పదములనె పందదార
పాకంలో ముంచి తీసినారె
అశేష భారతావనిని
తన పాటల పల్లకిలో
పరవశింప చేసినారె
తెలుగు వాకిట వెలుగు
సుమమై విరబూసినారె
వేల హృదయాలను
గాలమేసి లాగేసినారె
ఉరికే ఘన సాహిత్యపురురిపై
వెలిగే కవన రాజ శిఖరమై
మిక్కిలి పేరు మోసినారె
మృదు మధురమైన పదాలతో
మా మనసు పుటలను నింపేసినారె
మమ్మలరించి మైమరపించి
మా చిత్తములను చిత్రంగా
దోచేసినారె
అద్భుతమైన పాటల వెల్లువలో
నిలువునా తడిపే సినారె
జన రంజక కవి రాజ శిఖరమై
జ్ఞానపీఠమెక్కేసినారె
ఓ మధురిమల పలుకు సిరి
ఓ సిరి చందనాల విభావరి
ఎంత పనిచేసినారె
ఇంతలోనే
గగనసీమ కెగసినారె
మము కన్నీళ్ళ పాల్జేసినారె
శోక సంద్రాన ముంచేసినారె.

ఓ మహర్షీ...
ఓ మహాత్మా...
మహోన్నతమూర్తీ...
మానవతామూర్తీ...
ఓ సాహితీ ఘనకీర్తీ...
చలనచిత్ర సాహితీ చక్రవర్తీ...
అందుకో...మా అశ్రునయనాల
నడుమ అక్షరనివాళి
అందుకోవయ్యా...
మా అక్షర నివాళి........

-సాలిపల్లి మంగామణి (శ్రీమణి)
8522899458,8639145603

సినారెవాగ్దేవి పుత్రుడు

సినారె వాగ్దేవి పుత్రుడు
అలుపెరుగని సాహిత్య కృషీ వలుడు
మట్టిని శక్తినిమ్మున్నుకున్న వ్యక్తి
అభినవభావ పరంపరలు
అందెలుంచెలుగాతయమ్యం
చెందిన మహో న్నత వ్యక్తి
కళల నిధి
చైతన్య ప్రవంతి
భావుకకసం
ప్రపంచ చరిత్ర లో
ఆచంద్రార్కమైనిలచిపుండేజన్మత్వ ము
అంతర్గాలాంతరకులమయులలోనునంచరిస్తూ
కీర్తి పతాకం ఎగుర వేయ గలగే
వ్యక్తిత్వ పు సంపదతోవెలిగొంది
సాహిత్య చరిత్ర సృష్టి లో
కలికి తురాయి
విశ్వంభరుడు,డా. సినారె
కవిత్వ పరిమళం లో
ఓ అలారమైనరపసుని
కవిత్వ సాహిత్యమహిమ
విశ్వం బరుని అపురూప సృష్టి.

-ఆర్.రమాదేవి
9182540028

సార్థక నామధేయం

అవతరించినదొక తెలుగుతేజం
విశ్వవిఖ్యాత విద్యుత్తిరణం
ఆషాఢ శుద్ధ పౌర్ణమి
సాహితీ మూర్తికి జన్మనిచ్చిన అవని
శుక్లపక్ష చంద్రునివలె ప్రవర్ధమానం
పరిణతినొందిన సినీప్రస్థానం
అధికార భాషాసంఘానికి అధ్యక్షత
రాష్ట్ర సాంస్కృతిక మండలికధ్యక్షత
ఆస్థాయి నుండి మొదలై
రాజ్యసభ సభ్యులై
సాహిత్య,కేంద్రసాహిత్య
భాషాపరిషత్ పురస్కారగ్రహీతయై
డాక్టరేటును పొందినవారై
పద్మశ్రీ యై పద్మభూషణులై
వెలుగులీనిన విశ్వంభరులై
జ్ఞానపీఠమునధిరోహితులై
ప్రశంసాపదాలనందుకొన్నవారై
ఏమిరాసినారే!ఏ....మి రాసినారె!!
అన్న ప్రశంసాపదాలందుకున్న
సార్థక నామధేయా!ప్రణతులందుకోవయా!

-శ్రీమతి డా॥మాడ పుష్పలత

అమరజీవి 'సినారె'

సాహితీ క్షేత్రాన
తెలుగు విత్తనాలు జల్లి
ఆర్ద్రమైన అనుభూతుల మొలకలను
మొలిపించారు -

అందమైన భావాల
మధురగేయాలుగా విరచించి
సినీ వినీలాకాశంలో భావిపంచులుగా
విహంపజేశారు -
తెలుగు సాహితీగతిలో
సుధీరకాల పయనించి
రెండవ జ్ఞానపీఠంతో
తెలుగుతల్లిని అలంకరించారు -
అద్భుతమైన తెలుగుదనానికి తానే
నిలువెత్తు నిదర్శనమై నిలిచి
సాహితీలోకాన
ఓ చిరతారా చిరస్థాయిగా నిలిచారు !

మనసు మెచ్చగ లిఖించిన కవితలైనా
మదిని దోచగ రాసిన మధురగీతాలైనా
లోకం మరవగ వెలయించిన గజళ్ళయినా
ఎందరో కవుల సంపుటాలకు
రచించిన సమీక్షలైనా
పదుగురు వదేవదే పాడుకునే పాటలైనా
మేధావులందరూ
ఆమోదించిన గ్రంథరచనలైనా...
'సినారె కలం సంపద' గా భాసిల్లాయి
తెలంగాణ సాహితీకళామతల్లి మువ్వల్లె
ఘల్లుమన్నాయి...
జోహారు జోహారు సినారె కి...
చిరంజీవులై సదయాడుతున్న
ఆ మహాకవి అక్షరాలకి !!

-వై. మంజులత
9396983346

చరితలో చెరగని పీఠం

అరులపై కురిపించిన అగ్గిచిరాకులు
నిజాం నడివిరిద హాహాకారాలు ఋతింపించిన కత్తిలాంటి
పదునైన ఫొళీ వాడి-వేడి
నవ్యనిపుణ్యునాటకం నుండి నింగికెగిరిన చెట్టుదాకా
పూయించిన సాహితీ సంద్రాలెన్నో!
పంచిన మకరందపు తీయదనాలెన్నో!
చరితలో చెరగని స్థానాన చేర్చారు

కర్పూర వసంత రాయలనే
సిరా ఇంకే దాకా వ్రాస్తూ, వ్రాస్తూనే ఉంటానంటూ
వపువు వాడేదాకా పోతూపోతూనే వుంటానంటూ
మరణాన్నీ రణం మొదలెట్టి
దుఃఖాన్ని తట్టుకుంటూ,
కష్టాలను ఎదుర్కొంటూ,
ఇతరులకోసం పాటుపడుతూ జీవన భాష్యం అందించి,
మానవ జీవిత చిత్రణచేసి విశ్వంభరముగా మలచి
జ్ఞానపీఠమునధిరోహించిన ప్రతిష్ఠాత్మక ప్రతిభాశాలిపాత్రుడు
సినీవినీలాకాశంలో చిరకాలం చెరగని స్థానమునేసంపాదించి
అభినవ ధృవతారగా వెలిగాడు మన సి.నా.రె

-శ్రీమతి జె.పద్మావతి
9542010502

సాహితీ రత్నం సినారె

సాహితీ ప్రపంచంలో కలం సాక్షిగా కలిసి నడిచే
భూగోళమంత మనిషి!!
కొనగోటి మీద జీవితం తేజస్సుగా
నా తపస్సు అని పరిణత వాణి వెన్నెల వాడన
అజంతా సుందరి ముఖాముఖిన
కర్పూర వసంతరాయలు
విశ్వనాథ నాయుడు ధృక్పథం మనిషి-
చిలక రెక్కల సంతకాలతో
నాగార్జునసాగరమైనవిశ్వంభరుడు సి.నా.రే గారు!!!
తెలుగు గజల్స్ కు రూపశిల్పి
సినీ ఆకాశంలో ఓ ధృవతారై నిలిచిన సాహితీ పిపాసి!!
ఎన్నెన్నో బిరుదులు మరెన్నో పదవులు పలవరించిన రెండు పద్యాలు.......
నారాయణరెడ్డి గారి కంఠ సీమను అలంకరించిన రత్న హారాలే!!!!

-రావాడ కృష్ణకుమారి,

జనహృదిలో విశ్వంభరుడు

కళల సీమ తెలంగాణను గళాభరణమై
తెలుగుభాషలోని అమృతాక్షరమాలిక
కవనజగతి నేలన కవికుల యశోకీర్తి
భళిభళీ భళీభళీ భళారే భువిలో మన సినారె
నీ రాగమందరులే గాయకగళ నవ్వుదలై
పాటల తోటలో పారిజాతాలయ్యాయి
చిత్రసీమలో నీవు చిరంజీవివయ్యావు
సాహితీ సంస్థలకు సారథివై నిలిచావు
కవిత రాయనిదే కునుకు రానీవు
కవితాధారలో జలపాతం సృష్టించావు
హనుమాజీపేటకు పెట్టనికోటవు నీవు
విశ్వతేజమై విరబూసి వికసించిన విశ్వంభరుడా!
జ్ఞానపీఠమై సాహితీ హృదయపీఠమయ్యావు

కవికుల భూషణనికి సరితూగలేమంచు
పదవులెన్నో నీకు పాదాక్రాంతమయ్యాయి
సమతామమతకు ఆలవాలమయ్యావు
మానవీయతకెన్నే సమాధానం ఇచ్చావు
విశ్వ విఖ్యాత నీకు విశ్రాంతి యేలయని
దివినుండి భువికి దిగిరావయ్యామదే
అమరకవిరాజు పాటై నిలిచే ప్రతినోట
కవితామృతవర్షి! కళాకనుస్పర్శి ఓయశస్వి!
అందుకో నీకివే అక్షర సుమాంజలులు

-డా. నమిలకొండ సునీత
9908468171

సినారె

చలన చిత్ర గీతాల ఎన్నో అవార్డులు పొందిన
తెలుగు ముద్దుబిడ్డ సినారె ..

బహుభాషా కోవిదుడై అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి పొంది
భారత ప్రతినిధిగా కవి సమ్మేళనంలో పాల్గొన్న సినారె

జ్ఞానపీఠ్,పద్మశ్రీ, పద్మభూషణ్ పురస్కారాలతో పాటు
మరెన్నో పురస్కారాలు అందుకున్న సినారె ....
పాటల రచయితగా పాటల మన్నన పొంది
విశిష్ట అవార్డులతో పాటు
డాక్టరేట్ అందుకున్న సినారె.

భాషా సంఘం అధ్యక్షులుగా ప్రభుత్వ సలహాదారుగా
అందరిచే అలరించిన సినారె ..
సాహిత్య రంగానికి స్ఫూర్తినిస్తూ హృదయాంతరాలలోని
జలపాత సవ్వడిని, విప్లవ జ్వాలలు
కవితా జగత్తులో మానవతా దృక్పథానికి
మనోజ్ఞరూపాన్ని దిద్దుకున్న సినారె ..
బహు భళారే..

-మరింగంటి పద్మావతి
చరవాణి..8019634764

సాహితీ శిఖరం

ఏమని వర్ణించను? ఎంతని వర్ణించను?
అక్షర యోధుడా.....
బహుభాషాకోవిదుడివి,సాహిత్య ధీరుడివి, విశ్వమానవుడి.. నీవు
సినారె మన మధ్య లేరన్న ఊసే లేదు
ఆయన, ఆయన కావ్యాలు, కవితలు, సినీ గేయాలు...
తెలుగునేల నల్దిక్కులా వ్యాపిస్తూ, ఆశ్చర్యపరుస్తూ నీ కవిత్వాలు చిరస్మరణీయం..
తెలుగు సాహితీలోకంలో నిండు చంద్రుడివి
తెలుగు సాహిత్యానికి బ్రాండ్ అంబాసిడరివి నీవు..
వ్యాసానికి వ్యాసుడవు
కవిత్వాల కాణాచివి తెలుగుగొందే భానుడవు తెలుగుజాతికి అందిన దివ్యవరం నీవు
అక్షరాలతోనే చెడుగుడు ఆడి
సహిత్యాన విసిరిన యోధుడివి
సమాజాన్ని పరుగులు పెట్టించిన ధీరుడవి
నీ మాటలతోనే..తూటాలు విడిచిన
మాటల మాంత్రికుడివి అందరినీ నీ పాటల పల్లకిలో ఊరేగించి..
నీవు మాత్రం దివికేగిపోయావు సిరి పలుకుల తెలుగు తేనే మాధుర్యంతో
విశ్వంభర నంత చూసినారె జ్ఞానపీఠం పైన జానపదమలై సినారె
మహా కవికి సినారె
మరణం మీకెప్పుడూ లేదు భౌతికంగా మీరు
మరలిరాని లోకాలకు తరలిపోయినా..
మీ సాహితీ సౌరభాలతో తెలుగునేల
నిత్యం పరిమళి స్తూనే ఉంటుంది ...!

-ఇ. సౌమ్య
9391144712

ప్రజోత్పత్తి సంవత్సరాన
పున్నమి నాడు జనియించి
ప్రజల అందరి మదిలో నిలిచి
పలు కాంతులు సమాజానికి
పంచిన పారిజాతం సినారె

రైతుకుటుంబసంబంధించి
సాదాసీదా జీవనం కొనసాగించి
ఉన్నత అభ్యాసంలో శిఖరాలెక్కి
అధ్యాపకునిగా కొనసాగించిన సినారె

ఆచార్యులుగా పనిచేస్తూ
ఎన్నో పదవులనలంకరించి
పురస్కారాలు పొందిన సినారె

పద్య, గేయ, వచన ,కావ్యాలు ఎందు
మేటిగా పేరొందిన సినారె

సాహిత్యరంగంలో ఒకటేమిటీ
నాటికలు ,బుర్రకథలు ,గజల్ వ్యాసాలు, కథలు ,

తెలంగాణ బిడ్డ సినారె

సిరిసిల్లకు రాజైన సినారె
అక్షరాలకు సింగారాలను అద్దినాడే భళారే!
గోల్కొండ ఉన్న జాగాల నివాసమై
కోహినూరు వజ్రమల్లే భాసిల్లినాడే!
చిన్నతనంలో చదివింది ఉర్దూమీడియం అయినా
తెలుగు నుడికారాలతో ఆటలాడినాడే...
తేటతెలుగుపై ప్రేమతో గుప్పిస్తూ ఉన్నా
పార్సీ భాషను కూడా నేర్చినాడే ...

సన్నిహితత్వంతో మమతానురాగాలను బంధిస్తూ
సాహిత్యంలో కవితల పూ బాలలను విరబూయించినాడే
పల్లెటూరునుంచి ప్రపంచపటంలో ఖ్యాతిని పొంది
జానపదం నుండి జ్ఞానపీఠం సాధించినాడే...

అమ్మ గీతాలలో అమృతం కురిపిస్తూ
యువకగీతాలలో గిలిగింతలనొలికించినాడే
సినీరంగాన సిరులపంట అయిన నారాయణుడు
తరతరాలకు తరగని, కరగని సంపదనిచ్చినాడే ...

మా తెలంగాణా ముద్దు బిడ్డ మా సినారే...
తెలుగువారందరూ
అంతరంగాన నివాళులర్పిస్తున్నారే!

-సుజాత తిమ్మన.
9391341029

కవితా లోకపు చంద్రుడు

ఏ "ఇజం" ను పాటించకపోవడమే
మీ "ఇజం".
మీరు లేకున్నా శాశ్వతం మీ కలం.
సమకాలీన అంశాలు పై మీ కవిత్వం,
రగిలించింది మా లోని పౌరుషం.
అమృతం వంటి మీ అక్షరం,
తెలిపింది మా ఉత్తమ లక్ష్యం.
మా లోని నాయకత్వం,
మాకు నేర్పిన మానవత్వం.
కవితాలోకపు చంద్రుడు మీరు...
అక్షర సాగర అమృతం మీరు...
అమరమైనా మీ అక్షరం,
అది మాకందిన వరం.
ఇప్పుడు మాకందించిన మీరు
అమరం.... అమరం

-యం. శ్రీహితా రెడ్డి
9030182277

సినారె

తేట తేట తెలుగు బాణి ఒరవడి
దిద్దిన తెలంగాణ వెలుగు ఘని
విశ్వంభర కావ్య రసధుని
జ్ఞానపీఠ అవార్డు గ్రహీత సి.నా.రె

ప్రతిష్ఠాత్మక దురంధరుడు
బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలితుడు

అంబర కీర్తిని పొందిన విశ్వంభరుడు
ఇతని కలం నుండి జాలు వారిన

నన్ను దోచుకుందువటే పాటతో
సాహిత్య వన సీమలో వికసించిన
కమ్మని గీతాలెన్నో మధుర పుష్పాలు
రసరమ్యత ఉట్టిపడే ఇతని శైలి

కోయిల పాటకు నెమలి నృత్యంలా
అందరి మనసు ఓలాడును
అమ్మ జోలాల హాయిగా చల్లగా
కమ్మదనం నింపే కాలానికి కళ్లేపేసాడు

ఇతని కలం ఓ అమృత వాగులాంటిది
ఇతని విజ్ఞానం పూతాలాల సాగి
ఎన్నో మధురాల పూయించాడు
నిత్య పారే జ్ఞాన కలికితురాయి

ప్రతి ఇంటిని మదిని తట్టిన ఘనుడియడు
తెలంగాణ బిడ్డడు అయ్యడు మన అదృష్టం
ఇతని గణనీయమకు అక్షర పూమాలలిదిగో.

-విజయ కుమారి
9100634635

మా ఊరి బాపు..వేయిపున్నముల కవితా చంద్రుడు..!!"

తెలుగు అక్షరానికి తన కలం హలంతో వన్నె దిన్నెలద్దిన రైతుబిడ్డ..పాటల పూదోట మాగాణంలో విరిసిన చల్లని వెన్నెలరేడు/మంచెకట్టులో మెరిసిపోయే సారస్వత మూర్తి మత్త స్వరూపుడు..నిస్వార్థాహవరంతో తన మార్దవగళంతో శబ్దమాధుర్యాన్ని../సాహిత్యాన్ని ఔపోసన పట్టిన అభినవ కాళిదాసు..వన్నె తగ్గని తరిష్మణ్యసంబంధాలకు సిసలైన ఆచార్యుడిగా/అమూల్య స్నేహబంధానికి పటిష్ఠ వారధిగా..తెలుగును అల్లుకున్న జాజితీగెరుగు భాషా సౌహార్ద పాఠా..ఉర్దూ కు బహు పసందైనముద్దు బిడ్డడుగా..ఘనకీర్తిని అందిలి../సిరిపడే పశులపోవి అంబలి తాగిన నిగర్వి..!విశదటిటల మారుపేరైన బహుదొడ్డ మనస్సు గల అభ్యుదయవాది/ది ఇజానికి లొంగని విశ్వంభరుడిగా ..నూత్నసృజనాపటిమ గల బహుముఖీన ప్రజ్ఞా దురంధరుడిగా/వివిధ కావ్య ప్రక్రియలకు కొత్త సొబగులు అద్దిన మాంత్రికుడు..బిరుదులెన్ని పొందినా/తను పుట్టిన పల్లెను మరిచిపోని పసిపాపడు..కొందరివాడిగా కాక అందరివాడయ్యాడు!!/మరణం నాకెప్పుడూ లేదని.."నా రణం మరణం పైనే..!" అంటూ.. జానపదం నుండి జ్ఞానపీఠం దాకా తెలుగు అక్షరాన్ని విశ్వంభరం చేసిన నిరంతర స్వాప్నికుడు..!/పాటనిచ్చిన పల్లెను-మాటనిచ్చిన పట్నాన్ని తన నడక యుగళంగా మల్లుకున్న కళాత్మక సౌందర్య హృదయుడు..!/సినారె అన్న పొడి మాటల వలువలలో కర్పూరపు పరిమళాలను వెదజల్లేవాడు..!/కవిత్వం రాయనిదే రోజు గడవదన్న నిత్య చైతన్యశీలి../మట్టిని-మనిషిని సమానంగా ప్రేమించిన ప్రగతిశీల మానవతావాది..!!/తెలుగు వాడి ఇంటి గుమ్మానికి తన సాహితీ గుబాళింపుల తోరణాన్ని కట్టిన కవితా మేరునగధీరుడు..!!/అనితరసాధ్యమైన తన సాహితీ జ్ఞానసంపదను తెలుగు మకరందంతో సాగర సదృశ్యం చేసిన మధురసుధా రసజ్ఞ చక్రవర్తి..!/మారిపున్న ఏ విలువిలని పారితాక ఉద్యాననవనాన విహరిస్తున్నా..పోతన..పాల్కురికి..వేమనల సరసన../ఇంటింటా నేడు మీ పాటలే వీనులవిందుగా రవళిస్తుంటే../"మా ఊరి బాపుగా..!" మా బంగ్లాల మల్లారెడ్డి ఇంటి తోటలో విరిసిన "వేయి పున్నముల కవితా చంద్రుడిగా..!" మీరు మా హన్మాజీపేట నేల పూసిన జాబిల్లి..గురువర్యా..!!/

-బి.కళాగోపాల్
9441631029

తెలుగుకు వెలుగు సి.నా.రె

శాంతి అభ్యుదయము కలగలిసిన కవిత్వము సినారె గారిది. వచనముతో పాటు పద్యము రచించి తెలుగు పాఠకులను మెప్పించిన అపురూప ఘనత సినారె సొంతము. తెలుగు కవులలోను తొలిరాజ్యసభ సభ్యుడు, మొట్ట మొదటిగాను కవులకు గౌరవాన్ని కల్పించిన ఘనత సినారె గారికె దక్కింది.

సాహిత్యంలో మేరుశిఖరం. అసమాన ప్రతిభావంతుడు. తెలుగు సాహిత్యం ఆయన స్పర్శకే పులకరించి మెరుగులు దిద్దుకుని కొత్త సొబగులు పోయింది. ఆషాఢ శుద్ధ పౌర్ణమి రోజు 1931 జూలై 29 న కరీంనగర్ జిల్లాలోని హనుమాజీపేటలో జన్మించారు. పాఠశాలలో ఉర్దూ మాస్టారు సింగిరెడ్డి సత్యనారాయణ రెడ్డి గా ఉన్న పేరును కాస్తా సి. నారాయణ రెడ్డి గా వ్రాశారు బాల్యంలోనే హరికథలు, జానపదాలు, జంగం కథల వైపు ఆకర్షితుడైనారు. విద్యార్థి దశలోనే అనేక గ్రంథాలను చదివి తన వ్రాత వైవిధ్యానికి పునాది వేసుకున్నారు . బి.ఎ. వరకు ఉర్దూ మీడియంలో చదివినా తర్వాత తెలుగు మీది అభిమానముతో తెలుగు సాహిత్యములో పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ డిగ్రీ, డాక్టరేటు డిగ్రీ పొందారు .తర్వాత కాలంలో తన రచనా వ్యాసంగాన్ని కొనసాగిస్తూ అన్ని అంశాలలోను సాహిత్య సృజన చేశారు. పద్య కావ్యాలు, గేయ కావ్యాలు, వచన కవితలు, గద్య కృతులు ,చలనచిత్ర గీతాలు, యాత్రా కథనాలు, సంగీత నృత్య రూపకాలు, ముక్తక కావ్యాలు, బుర్ర కథలు,గజళ్ళు, వ్యాసాలు, విమర్శన గ్రంథాలు అనువాదాలు మొదలైనవి వ్రాసి సాహితీ వినీలాకాశంలో ఎవరూ అందుకోలేని స్థానం సంపాదించుకొన్నారు .

వచన కవిత్వమైనా, సినీ గేయ మైనా, తనదైన ముద్ర వేసుకుంటూ ముందుకు సాగిన కళా తపస్వి. డా: సి.నా.రె. తెలుగు నుడికారాన్ని ,అక్షరాన్ని ఏలుబడిగా చేసుకొని జగత్తు అంతా వ్యాపించిన కవితా తపస్వి .కవిత్వం నా మాతృభాష, నా శ్వాస అంటూ కవితే చిరునామాగా జీవించిన కవితా పండితుడు. సామాన్య ప్రేక్షకుడిని ఆకట్టుకునేలా సాహితీసృజన చేసి తన కలంతో వెండితెరపై బంగారం సంతకం చేసిన సాహితీ శిఖరం .అనుభవాల మూట తెలంగాణ ఆణిముత్యం. ప్రాచీన సాహిత్యం నుంచి ఆధునిక సాహిత్యము వరకు ఏ రచన అయినా అలవోకగా చేసి తెలుగు సాహితీ క్షేత్రంలో సుస్థిర స్థానం అందుకున్న కవిత్వ వైతాళికుడు సింగిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి గారు ..అత్యుత్తమ భావజాలాన్ని ,అలతి పదాలతో అందించిన ఆయన పాటలు నవపారిజాతాలు రసరమ్య గానాలు. సినారె గారి విశిష్టత కావ్యము ప్రపంచపదులు.ప్రపంచ పదులు రూపం దృష్ట్యా 5 పాదాలతో సాగిపోతుంది. నిర్దిష్ట గేయ గతిలో సాగిపోయే మాత్రాఛందస్సులో చేసిన వైవిధ్యమైన రచన. సమానమైన ఉపమాన నిరూపణ తో రచించబడినది ప్రపంచపదులు. ప్రకృతి లోని ప్రతి వస్తువును కూడా ఆయన రచనలో భాగంగా చేస్తూ సమానమైన పోలికతో వర్ణించారు. ప్రపంచపదులు అంటే విస్తరించి చెప్పడము, ప్రవచించి చెప్పడం అనే అర్థాలు వస్తాయి. "ప్ర"అనే ఒక ఉపసర్గకు విశేషం అని అర్థము. విశేషమైన పంచ పదులుగా ప్రపంచ పదులని చెప్పవచ్చు ..మారే విలువలకు దారి మలుపులు గా ప్రపంచపదులు చెప్పవచ్చు అని ఆచార్య ఎన్. గోపి గారు ముందుమాటలో అభిప్రాయపడ్డారు.

"ఈ చెట్టు ని చూసిన మరుక్షణం ఆ మట్టిని కాస్త తలుచుకో
ఈ గట్టు చేరిన మరు నిమిషం ఆ ఉట్టి ని కాస్త తలుచుకో
నువ్వు ఎంత ఎత్తులో ఉన్న జన్మించిన సంచిని మరవకు
ఈ మేడను ఎక్కిన మరు నిముషం ఆ మెట్లను కాస్త తలుచుకో
ఈగద్దె ను ఏలిన మరు నిమిషం ఆ సుద్దులను తలుచుకో"

మట్టి నుంచి నువ్వు పుట్టిన విషయాన్ని ఎదిగిన తర్వాత మర్చిపోకు. ఒడ్డుకు చేరిన తర్వాత నువ్వు ఎక్కి వచ్చిన పడవను మరువకు. నీవు ఎంత ఎత్తుకు ఎదిగినా నీవు జన్మించిన తల్లిని మరువకు. మేడ ఎక్కిన తర్వాత , ఆ మేడకు చేర్చిన మెట్లను మరువకు. రాజకీయంగా ఎంత ఎత్తుకు ఎదిగినా స్థాయికి తెచ్చిన ఆ పలుకులని మరువకు అని సినారె గారు తెలిపారు.

"జరిగిపోయిన కాలమెప్పుడు తిరిగిరాదని తెలిసినా
జారిపోయిన తార నింగికి చేరలేదని తెలిసినా
మంచు కమ్మిన బుర్రలను విదిలించుకొని పోరెందుకో
ఎండిపోయిన ఆకు కొమ్మకు ఉండలేదని తెలిసినా
ఆగిపోయిన శ్వాస ముందుకు సాగిపోదని తెలిసినా...."

మనిషి ఆశ తీరదని సినారె పలికారు. సమాజంలో మంచి ప్రవర్తనతో మారాలనుకునేవారికి దారి మలుపులుగా ప్రపంచ పదులు అని చెప్పవచ్చు.

సినారే తెలుగు గజళ్ళు. ఉర్దూ సాహిత్యంలో ప్రసిద్ధ కవితా ప్రక్రియ గజల్. ఆ ప్రక్రియలో మత్లా ను పల్లవి మక్తా ను చరణాలు గాను తహల్లుస్ ను కవి నామము గానూ కాఫియ, రధిఫ్‌లను అంత్యప్రాసలుగా గ్రహించి తెలుగులో ఎన్నో గజల్ లను సినారే వ్రాసారు. సినారె తెలుగు గజల్స్ లో ప్రధాన వస్తువులు సామాజికము. సందేశం మానవీయం. సినారె గారు రాసిన ఒక గజల్

"నన్ను నేనే పాటగా పలికించు కుంటాను
మిన్నులను నా ముంగిటికి పిలిపించుకుంటాను. !!నన్ను!!
ఎన్ని కోట్లున్నాయి నీకని, ఏమిటా ప్రశ్న
ఉన్న నిధి ఒక స్నేహమని ప్రకటించుకుంటాను. !!నన్ను!!
అదుపుతప్పే ఆశలను మొదలంటూ తుంచేసి
ఆత్మతృప్తి నిండుగా పండించుకుంటాను. !!నన్ను!!
ప్రాణ తంత్రులను మీటగలిగే పలుకు వినబడితే
పారవశ్యపు అంచులను చుంబించుకుంటాను.!! నన్ను!!
ఇహ పరాలను మేళవించే దిక్కులెదురైతే
అహంకారం సమస్తం అర్పించుకుంటున్నాను. !!నన్ను!!
అసలు అంతం..ఓ సినారె ఆపలేరెవ్వరూ
ముసలి వయసున పసితనం ముద్రించుకుంటాను !నన్ను!

అంటూ తనకు తానే ఒక పాటగా చేసుకుంటూ నింగినే తన వద్దకు రప్పించుకుంటానంటాడు.ఎన్ని నిధులున్నా స్నేహమే అన్నిటికన్నా మిన్న అని చాటి చెప్పాడు. ప్రేమకు, తాత్వికతకు చిహ్నంగా ఉన్న గజళ్ళను తన కవితా వస్తువుగా ఎంచుకొని మనల్ని కొత్త అనుభూతులకు తీసుకెళ్లే ప్రయత్నం లో కృతకృత్యులయ్యారు.

డాక్టర్ సినారె గారు రాసిన మరొక అద్భుతమైన ఆవిష్కరణ "మందార మకరందాలు". సినారె గారు సుమధురంగా వ్యాఖ్యానించిన పోతన భాగవతం పద్యరత్నాలను "మందార మకరందాలు" అనే పేరుతో 1983లో జి కుమారస్వామి రెడ్డి గారు కార్య నిర్వాహణ అధికారి గా ఉన్నప్పుడు తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానము ముద్రించింది ..మందార మకరందాలు ఆ పద్యగుచ్ఛము వెలుగు పడగానే పాఠకుల హృదయాలను రంజింపజేస్తుంది. సుప్రసిద్ధ పద్యాలను తెలుగు నాలికలపై తరతరాలుగా నలిగి నలిగి నానుడులైన మెరిసిన కవితలను మరికొన్నింటిని ఏర్చి కూర్చి అద్భుతానంద కవితా ప్రపంచంలో గేయ వ్యాఖ్యానం చేశారు. సుకుమారమైన, సుందర, సాహితీ స్రష్టగా రమణీయంగా మధుర మంత్రద్రష్టగా, సుగ్రీవ నామధేయులైన ఆచార్య శ్రీ నారాయణ రెడ్డి గారు భాగవతంలోని కనీసం ఒక పద్యం అయినా నోటికి రాని తెలుగు వాడు ఉండడు అంతటి ప్రజాదరణ పొందిన పోతన కవిత్వంలోని సుప్రసిద్ధ పద్యాలను ఎన్నిక చేసి మందారాల వంటి మహిమాన్వితమైన ఆ పద్యాలలోని మకరంద మాధుర్యమును పఠితులకు చవి చూపించి మురిపించేలా మనోజ్ఞమైన వ్యాఖ్యానాన్ని మధుర కవులు డాక్టర్ సి నారాయణ రెడ్డి గారు వ్రాయడం బంగారానికి తావి కల్పించడం వంటిదని చెప్పవచ్చు. డాక్టర్ సి నారాయణ రెడ్డి గారు భాగవత ప్రాశస్త్యాన్ని, పోతన వ్యక్తిత్వాన్ని ,కవితా మాధుర్యాన్నీ వ్యక్తీకరించే కమ్మని పద్యాలను ఇందులో ఎన్నుకున్నారు. భాగవత పద్యముల చుట్టు పరిమళించే తాత్విక సౌరభాల్ని రచనల్లో అంతస్సూత్రంగా అందిగించుకున్న కళా సామ్రాజ్యాన్ని సరళ సుందరమైన శైలిలో రచించారు. మందార మకరందాలు చదివే పఠితకు ఈ వ్యాఖ్యానం చదువుతున్నట్టు అనిపించదు. నారాయణరెడ్డి గారు మధురంగా మాట్లాడుతున్నట్టు ఉంటుంది. పోతన కవితా తత్వాన్ని సాక్షాత్కరించే పద్ధతితో పాటు కొన్ని పద్యాలలో భావాలను కొత్త చూపుతోసమీక్షించి ప్రత్యేకతను ప్రదర్శించారు. పోతన ప్రజాకవిగా ప్రఖ్యాతి పొందిటానికి కారణమైన ఆయువు పట్టులను కూడా ఎత్తి చూపించారు.

"పలికెడిది భాగవతమట
పలికించు విభుండు రామ భద్రుండట
నే పలికిన భవహర మగునట
పలికెద వేరొండు గాథ పలుకగనేలా"

భక్త పోతన విష్ణు కథ వ్రాయాలని కుతూహలంతో ఉన్నాడు కల లాంటి మెలకువతో ఉన్న పోతనకు కళ్ళెదుట నిలిచినాడు రాముడు. భాగవతం తెలుగులో చెప్తే భవబంధాలు తెగిపోతాయి అని ఆనతిచ్చాడు. దొరికిన కథ ఏమో మహాభాగవతం. ఫలమేమో భవబంధ విమోచనము.. విప్పారిన కన్నులతో మెరుగుపడ్డ మనసుతో అనుకున్నాడు. పలికెడిది భాగవతమట పలికించు శక్తి స్వీయము కాదు దివ్యం అని పలికితే కలిగే ఫలం తాను మొట్టమొదట ఆశించిన కైవల్యం అని ఇంతకు మించిన సాఫల్యం ఏముంది. అంతకుమించిన కథ వేరేముంది అని పోతన భాగవతం వ్రాయ సంకల్పించాడు . పండి మగ్గిన వ్యాస భాగవత ఫలం పోతన వంటి తెలుగువాళ్లకు లభించడం దైవనియోగం మన అందరి అదృష్టం అని చెప్పవచ్చు.

కమనీయమైన ఈ భాగవత పద్యం లో సినారె గారు అద్భుతంగా వ్యాఖ్యానం రాశారు. ఇది మనందరి పూర్వజన్మసుకృతంగా భావించవచ్చు .

"విశ్వంభర"కావ్యము భారతీయ జ్ఞానపీఠ పురస్కారం పొందిన గొప్ప కావ్యం .సమగ్ర వచన కావ్యముగా తెలుగు సాహిత్యమున కీర్తిపతాకగ నిలిచాడు . ఈ కావ్యానికి నాయకుడు మానవుడు ,రంగస్థలం విశాల విశ్వంభర .!ఇతివృత్తం,తేదీలతో నిమిత్తంలేని పేర్లతో అగత్యంలేని మనిషి కథ . ఈ కథకు నేపథ్యం ప్రకృతి.మనిషి ధరించే వివిధ భూమికలకు మూలధాతువులు మనశ్శక్తులు.అలెగ్జాండర్ ,క్రీస్తు, అశోకుడు, సోక్రటీస్ ,బుద్ధుడు, లింకన్, లెనిన్ మార్క్స్, గాంధీ ఇలా ఇలా ఎన్నెన్ని రూపాలో మనిషికి. కామం, క్రోధం, లోభం, మదం, ఆత్మశోధనం ప్రకృతిశక్తుల వశీకరణం ఇలా ఇలా ఎన్నెన్ని విభిన్న ప్రవృత్తులో మనిషికి .ఆదిమదశ నుంచి ఆధునికదశ వరకు మనిషి చేసిన ప్రస్థానాలు ఈ కావ్యంలోని ప్రకరణాలు. మనిషి సాధన త్రిముఖం– కళాత్మకం, వైజ్ఞానికం, ఆధ్యాత్మికం .ఈ సాధనలోఅడుగడుగునాఎదురుదెబ్బలు.క్షతుడైనా మనిషి తిరోగతుడు కాలేదు విశ్వంభర కావ్యము సినారె కావ్యరచనకు పూర్వమే గీసుకున్న రేఖాచిత్రము .విశ్వమానవేతిహాసాన్ని, అవధులు లేని మనిషి మానసిక భావాలను అవగాహన చేసుకునే హృదయాలకు ఈ కావ్యం బాగా అర్థమవుతుంది. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు పొందిన "మంటలు మానవుడు" మాత్రాఛందస్సులో వచన కవులకు మార్గదర్శిగా నిలిచింది. సమాజాన్ని భిన్న కోణాల్లో దర్శించి ఆయా సంఘటనలను ప్రతీకాత్మకంగా తన రచనల్లోనే చిత్రించి మనకు అందించారు.

'కర్పూర వసంత రాయలు 1957 లో వచ్చిన ఒక కథాత్మక గేయ కావ్యం. కుమారగిరి రాజు "లకుమ" నాట్యానికి ఆమె లావణ్యానికి దాసుడు అవుతాడు.రాజ్యాన్ని రాణిని కూడా విస్మరిస్తాడు. రాజ్య పరిరక్షణార్థం రాణి లకుమ దగ్గరికి వెళ్లి రాజ్యాన్ని రక్షించమని అర్థిస్తుంది. "లకుమ" ప్రాణత్యాగంతో కావ్యం ముగుస్తుంది.రెడ్డి రాజుల చరిత్రకు ప్రాణం పోసిన మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మకు ఈ కావ్యాన్ని అంకితం ఇచ్చారు.

సినారె సేవలకు గాను "సాహిత్యఅకాడమీ అవార్డు (1973), పద్మ శ్రీ (1977),కళాప్రపూర్ణ (1978),జ్ఞానపీఠ్ అవార్డు (1988), పద్మభూషణ్ (1992),సాహిత్య అకాడెమీ ఫెలోషిప్ (2014) అవార్డ్ లు దక్కాయి. శోభ పత్రికకు సంపాదకత్వం వహించాడు.అనారోగ్యంతో నారాయణరెడ్డి,గారు హైదరాబాద్ లోని కేర్ ఆస్పత్రి లో చికిత్స పొందుతూ 2017, జూన్ 12 సోమవారం తుదిశ్వాస విడిచారు. ఐదు దశాబ్దాల వరకు తెలుగు సాహితీ నేలకు ఎనలేని సేవ చేసి తన ఆఖరి శ్వాస వరకు కలం చేత్తో పట్టుకున్న వనమాలి.తోటలో కవిరాజు తరలిపోయే నేడు...అంటూ

ఒక సాహితీ శిఖరం నేల రాలిపోయింది.

తెలుగు పాట మూగబోయింది. అయినా ఆయన సృష్టించిన కావ్యాలతో అజరామరముగా చరితలో నిలిచిపోయారు. ఆయన మన మధ్య లేకున్నా ఆయన రాసిన పాటలు, గేయాలు, గజల్స్, వ్యాసాలు,ఇలా ఎన్నో మనల్ని స్పృశిస్తూనే ఉన్నాయి. సి నా రె గారి కావ్యాలను చదివినా విన్నా కూడా శతకోటి మల్లెల సువాసన ఇస్తుంది అనడంలోఎలాంటి అతిశయోక్తి లేదు.

– సునీత బందారు
9440671530

అక్షర నారాయణుడు

ఆ కలం ఉరికే జలపాతం
ఆ గళం మధురం..మృదు మధురం
ఆయన మహోన్నత సాహిత్య హిమాలయం
కవిత్వానికి కొత్త సొబగులద్దిన సినారె
భవిష్యత్ కాలాలకూ భళారే
నవ్వని పువ్వయినా
అజంతా సుందరైనా
హృద్య పద్య సుగంధమే
ప్రపంచ పదులన్నీ
ప్రత్యక్షర సత్యాలే
కర్పూర వసంతరాయల
పరిమళమెన్నతరమా!
సినారె సినిమా పాట
ఇంటింటా వినిపించు ప్రతి పూటా
ఆయన తెలుగు గజళ్ల
వినువారల మది వెలుగు
జ్ఞానపీఠ మెక్కిన ' విశ్వంభరుడు '
తెలుగు భాషకే గర్వకారకుడు
పద్యానికి పరిమళమద్ది
గద్యానికి గంధమలది
పాటకు పంచదార పంచి
మాటను మకరందాన ముంచిన
అక్షర ' నారాయణుడు '
అస్తమయమెరుగని కవి రవికి
ఇదే నా అక్షరాంజలి!

– జె.శ్యామల
హైదరాబాద

విశ్వంభర సినారె

విశ్వంభరుడవు నీవు
విశ్వ ఖ్యాతి పొందావు నీవు
నీవు నింగికేగిన, నీ కలం నుంచి జాలువారిన
మధురమైన సాహిత్యం నిత్యం
నిరాడంబరంగా తేలియాడుతున్నది
ఎందరికో ఆదర్శంఅవుతున్నవి
అందుకు నీవు నిరంతరం ఆదర్శప్రాయుడవే సినారె!!

మీ జీవితం ఒక వ్యక్తిత్వ వికాసం
నీ నడవడిక నలుగురికి ఒరవడి
మీ రచన రమణీయం తెలుగువారికి కమనీయం
మీ కలానికి,గళానికి ఉన్న శబ్ద శక్తి,
అర్థయుక్తి ప్రత్యేకతనే వేరు
సినీమా పాటకి సాహితి గుబాళింపులు
అద్దిన రసహృదయుడవు
అందుకు నీవు స్ఫూర్తిప్రదాత వే సినారె!!

మీరు రచించిన ఎన్నో రచనలు, పాటలు
ఎందరికో జీవిత పాఠాలు, జీవిత సత్యాలు
బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి, బహుభాషావేత్త సినారె
జ్ఞానపీఠ,పద్మభూషణ్ పురస్కారాలు అందుకున్న మహాకవి
ఆ మహాకవిరచించిన అపురూపాలు
నేటి ఆనంద కెరటాలు!!

బ్రతికున్నంత కాలం అక్షరాల అల్లికలు అల్లుతూ నిరంతరం
సాహిత్యానికి కృషి చేసిన అక్షర సేద్యకారుడు
మట్టిని నమ్ముకున్న మహాకవి
అలాంటి అర్థం ఇచ్చే పుస్తకమే సినారె విశ్వంభర
ఎన్నో గొప్ప రచనలను అందించిన మీరు
లేరు కానీ మీ రచనలు తెలుగువారి నాలుకలపై నిత్యం
సుప్రభాత మధురిమల ఓలలాడుతూ నే ఉంటాయి.

– యం.డి. సమ్రీన్
9440677069

పాటల రాయుడు

రగులుతున్న ఎద కణికలను
పగిలిన గుండె చప్పుడుతో
అక్షరాలుగా అల్లితే....
మొనదేలిన కవితలుకాగా
అభ్యుదయ కవిగా
సాహితీ వృక్షంపై
ఆధునిక తెలుగు కవిత్వంతో
విశ్వంభర పండ్ల కావ్యాన్నందించి
విశ్వ విఖ్యాతినొందిన
తెలుగు సాహిత్యంతో
తెలంగాణ నేలను
జ్ఞానపీఠంపై కూర్చోబెట్టిన ఘనుడు!!

నిరంతర ప్రయోగశీలిగా
బహుముఖ ప్రజ్ఞా శాలిగా
సాహిత్య చరిత్రలో ఒక ఘట్టమై
విలక్షణ వ్యక్తిత్వంతో....
కవితలు పద్యాలు గజళ్ళు
సినిమా పాటలు కథలు....
ప్రక్రియల సమాహారాన్ని
ధరించిన బంగారు హస్తం
సహజ అభ్యుదయ కవిగా
సాహిత్య ఆరాధకుడిగా
మట్టికి మనిషికి
అనుబంధ పట్టాన్నిగట్టి
సామాజిక చైతన్యమే
కవిత్వ లక్షణమన్నాడు!!
నన్ను దోచుకుందువటే
అంటూనే
అందరి మనసులను
దోచుకున్న ఆణిముత్యం
పాటల పూతోట రాయుడు
నిత్య చైతన్యశీలిగా
ప్రగతిశీల భావాలతో...
మానతావాదాన్ని
చాటిన ధీశాలి
రాస్తూ రాస్తూ పోతాను...
సిరా ఇంకేవరకు....
పోతూ పోతూ రాస్తానన్న
కవిత్వమే శ్వాసగా జీవించిన
ధన్యజీవి కవివరేణ్యుడు
సినారే గారునీకు జోహారు!!

–మద్దెల సరోజన

భాషా వైభవదీప్తి సినారె

బాల్యమందే నవ్వనిపువ్వు కవనంతో
నలుగురిని ఆకట్టుకున్న సమర్థుడు
ఆధునిక కవితాకన్యక పరిపోషకుడు
మాత్రా ఛందస్సు మాంత్రికుడు ....
ఆధునికాంధ్ర సంప్రదాయాల పరిశోధకుడు
విశ్వంభరతో విశ్వాన్ని ఆవిష్కరింపజేసిన
అచ్చతెనుగు భాషాకోవిదుడు ...
జ్ఞానపీఠ్ అవార్డు గ్రహించిన అతిరథుడు ....
ప్రణయ గీత పల్లవుల ప్రకాశితుడు ...
పసందైన బాణీల ,గజల్ గాయకుడు ...
వివిధ సాహితి ప్రక్రియల విశారదుడు ...
కవితా సామ్రాజ్యంలో భాసించిన భావుకుడు
ఆచార్యుడు నవయుగ వైతాళికుడు
తెలుగు భాషకు
ఆధునిక సొబగులద్దిన ఉద్దండుడు
దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్స అన్న నానుడిని
ప్రపంచ దేశాలలో నొక్కి
వక్కాణించిన ఘనుడు .....
సుందర పదబంధాల ధారణా పటిమతో
పదుగురిని మెప్పించిన పాండితి ప్రకర్షుడు
సాహితి సరస్వతి కిరీటంలో
ఆణిముత్యం సినారె ....

–శ్రీమతి శేర్ భారతిమూర్తి
9949777657

వాగ్దేవి పుత్రుడు

హృది స్రవంతిలో కదిలేరవికిరణం సినారె
రై తు కుటుంబ ములో మల్లారెడ్డి బుచ్చమ్మల పుత్రుడుగా
జననం29/7/1931హనుమాజీపేట సిరి సిల్లా
తొలిరచన, తొలి సినీ పాట నన్ను దోచుకుందువటే వన్నెల దొరసాని
ఈ వన్నెల క వ న పుత్రుడు అందరి మనసుదోచు కున్నాడు
సాహితీ వనాన సుఘన్ధ పుష్పము
చైతన్య స్రవంతి కళల నిధి
అలుపెరుగనిసాహిత్య కృషీ వలుడు
జ్ఞానపీఠఅవార్డు విశ్వంభర కావ్యానికి 1988లో అవార్డు గ్రహీత
విద్యా ర్థి ద శ లో పత్రికా సంపాదకీయం చేసిన కవి
సినారే ప్రొఫె సురుగా, గేయ, నాటక ,రచయి తగా వెలుగొంది న దిట్ట
రాజకీయ వేత్త గా సంగీతమృదు మధుర రవళిగా
నాటక స్వరఝరి శిల్పి, యూస్మానియా విశ్వ విద్యా లయసరస్వతి
సుశీలఅవార్డుమహిళారచయితలకు ఇ చ్చిన కవీశ్వరుడు
వుత్తమ గీతా రచయితగా నందీ అవార్డు గ్రహీత
పోట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వ విద్యా లయ విశిష్ట పురస్కారం
సాహిత్య అకాడమీ ఫేలో షిప్ గ్రహీత
భహు భాషా కోవిదుడు
పద్మ శ్రీ, పద్మ భూషణ్, కళా ప్రపూర్ణ
బిరుదులు పొందిన కళా మ తల్లి ముద్దు బిడ్డ
వ్యక్తిత్వపుసంపదతోవెలుగొంది
కవిత్వ చరిత్ర సృష్టి లోకలికి తురాయి
సింగి రె డ్డి నారా యణ రెడ్డి
మహిమాన్వితుడు, మహాకవవి
కి దేనాకవితాపుష్పాంజలి

–రేవిణిపాటి రమా దేవి
9182540028

కవన తేజోమూర్తి

అతడొక సాహిత్య పిపాసి
విశ్వంబరుడై జ్ఞానపీఠాన్ని ధరించి
హృదయాలను తనదైన "శయ్య"పై సేద తీర్చిన పద్మభూషణుడు

ప్రక్రియల పాచికలు విసురుతూ అభిమానులను గెలుచుకునే
నారాయణుడు
పాఠకుడి తో "కలిసి నడిచే కలం" కదా !
అతడొక పదాల మాంత్రికుడు పదబంధాల పదనిస లతో
చదువరి ఊపిరిని బిగించగలడు కవిత్వపు ఒరలో దాచిన

"కలం సాక్షిగా" కవితల వర్షం కురిపించగలడు
ప్రాస కు ప్రాయాన్ని నేర్పిన వాడు

గజల్ అలలపై అభ్యుదయాన్ని ఓలలాడించి
శ్రోతల గుండె తెరపై
సింగిడి పూయించిన సింగిరెడ్డి
విశాల "దృక్పథం" పై
కవన తేజోమూర్తి
చలోక్తులు విసిరినా
కరవాలపు మాటలను ఝుళిపించిన అతనికే చెల్లు

కష్టసుఖాలను వడబోసిన అనుభవం చూపుదు వేలై
మార్గ నిర్దేశనం చేయడం
ఆ కవితకు తెలుసు

కవిత్వాన్ని చుట్టుకున్న "భూగోళమంత మనిషి" తాను
పద పరిమళాలను చిమ్మిన కవిత్వ తపస్వి
సి నా రెనడక
కవిత్వమై సాగింది మాట
పాటై పరిఢవిల్లింది
జీవన సారం
గజలై గుభాళించింది
పుట్టిన మట్టి
కవన వనమై నర్తించింది.

–డాక్టర్. శారద హన్మాండ్లు
9912275801

సి.నా.రె..నీకు వందనం

హాలం చేత బట్టీ పుడమిన పసిడి పంటను పండించు ఇంట,
కలం చేత బూని 'విశ్వంభరాన్ని' రచియించిన పండితుడు జనించెనంట....
చదువులెన్నో చదివి ,సాహిత్యాన్ని అవబోసిన ఆచార్యుడంట,
తెలుగు,హిందీ, ఉర్దూ, ఆంగ్ల భాషలెరిగిన బహుభాషా కోవిదుడంట....
పద్య గద్య..కావ్య,వచన గజల్గేయాల అలవోక సృష్టి కారుడంట ,
పాటల పూదోట లో పదాల పూల గుబాళింపుల గేయ వనమాలియంట..
అజంతా సుందరి,విశ్వ గీతి, జలపాతాల రచనలను జాలు వార్చిన రచయితంట,
కన్నీరుని, మున్నీరుని...
అంగాన్నీ, శృంగారాన్నీ వియోగాన్ని, విప్లవాన్నీ కీర్తించిన కవిచంద్రుడంట...
మధ్య తరగతి బతుకులను,కులమత ఉక్కు రక్కసిని
కలముతో సత్తా చూపెట్టే కవి శ్రేష్టుడంట,
అమృత వాక్యాలను,అగ్ని కణికలను సందర్భోచితంగా వాడెడి ఛలోక్తుడంట....
పద్మశ్రీ, పద్మభూషణ్, జ్ఞానపీఠ పురస్కారాల గ్రహీత
తెలుగు భాషా సాహిత్య అభ్యుదయ నిత్య కృషీవలుడట,
తుది శ్వాసను విడిచి మన మధ్య లేకున్నా ,
తెలుగు పదాలలో అమరుడిగా చిరస్థాయిగా నిలిచేది
మన తెలంగాణ తెలుగు కవి సి.నా.రెనంట ....
సి.నా.రె.నీకు వందనం....

–డి. సుజాత
9849763745.

తెలంగాణా కవిరాజు

తెలంగాణా కవిరాజు
కరీంనగరుకి రారాజు
సాహితీ లోకాన్నే
ఏలినట్టి మహారాజు

సినీరంగ పాటలలో
ఎన్నెన్నో ప్రక్రియలలో
కార్తీకపు చనీద్రుడు
సాహితీ గగననీలో

పదాల ప్రేమికుడై
గజళ్ళ గాయకుడై
జ్ఞానపీఠమనీదుకొనెను
విశ్వనీభర కర్తుడై

పాటలలో చైతన్యుడు
సాహితీ పిపాసకుడు
తెలుగుతల్లి సేవలో
తరియినీచిన ధన్యుడు

–పోతుల ఉమాదేవి
9491532760

సినారె గీత సౌగంధికలు..

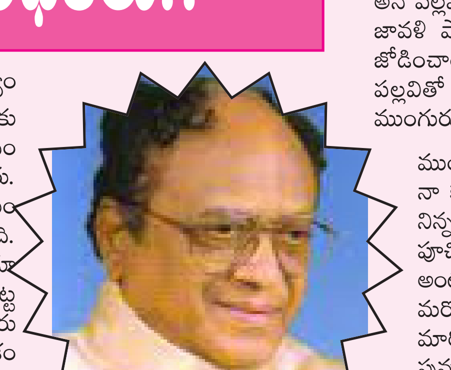

కవిత్వం అభ్యసించినా వచ్చేది కాదు, పాండిత్యం లాగా. అందుకే 'కవిత్వం సహజాతం' అన్నారు. అందుకు ఉత్తమ ప్రతీక మహాకవి డాక్టర్.సి.నారాయణరెడ్డి. పసితనం లోనే పద్యరచనలు చేసి ఉపాధ్యాయులను ఆశ్చర్యపరిచే వారు. 'మారుటెన్నడో విషంపు గుండెలీ జగానా ' అన్న గేయం తొలిసారిగా 'జనశక్తి' అనే పత్రిక లో ప్రచురించబడింది. సినారె సినీగీతాల ప్రస్థానం మొదలైనప్పటి నుండి ఎప్పుడూ వెనుదిరిగి చూసిన సందర్భం సంభవించలేదు. మొట్ట మొదటిసారి ప్రఖ్యాత నటులు యన్ టి రామారావు గారు ఒక్కపాటను రాయటానికి 'గులేబాకావలికథ' లో అవకాశం ఇచ్చినపుడు ఆ చిత్రంలో అన్ని పాటలూ నేనే రాస్తానని ధైర్యంగా చెప్పి మెప్పించిన ఘనత ఒక్క సినారె కే దక్కింది.అలా మొదలైన సినీ గీతాల ప్రస్థానం అత్యద్భుతంగా కొనసాగి, ఎన్నో వేల పాటలతో పాఠకులు హృదయాలను ఉర్రూతలూగించారు. అందులో మచ్చుకు కొన్ని పాటలను ముచ్చటించుకుందాం మహాసింధువు నుండి ఒక్క బిందువును తీసుకొన్నట్టు. నవరసాలొలికించే ఎన్నో పాటల్లో శృంగార రసప్రధానమైన కొన్ని ఉదహరిస్తూ విహంగ వీక్షణంగావివరించు కుందాం. ' నన్ను దోచుకొందువటే దొరసాని

/కన్నులలో దాచుకొందు నిన్నే నా స్వామి/ అన్న తొలిపాటను విన్న యన్ టి ఆర్ ఆశ్చర్యపడి ఆ చిత్రం లో అన్ని పాటలూ సినారె తోనే రాయించారు. ఇందులో 'దొరసాని' అన్న పదం తెలంగాణ ప్రాంత మాండలీకం. దొరలకు దోచుకోవడం అలవాటు, ఆనవాయితీ కూడా. కథానాయిక ను దొరసానిగా జేసి నాయకుడు తనను దోచుకొమ్మనడం సమాధానంగా నాయకి ' దోచుకోను గాని దాచుకుంటా నిన్ను నా కనులలో అనడం ఒక సరికొత్త ప్రయోగం. ఎందుకంటే దాచుకోవడం సర్వసాధారణంగా గుండెల్లోనో, హృదయంలోనో వుంటుంది. ఇంకొకపాటలో ' లో వగలరాణి వి నీవె/సొగసుకాడను నేనె/ఈడు కుదిరెను జోడు కుదిరెను మేడదిగిరావే/ కోపమంతా పైపైనే/ చూపులన్నీ నా పైనే. ముఖంలో కోపమూ లోన మాత్రం తాపము వున్నదంటూ చూపుల్ని నిక్షిప్తపరచే భావాన్ని అలా పదాలలో ఆవిష్కరించారు. అలాగే ' మబ్బులో ఏముంది/నా మాటలో ఏముంది.' అనే గీతంలో ప్రశ్నోత్తరాల ఎత్తుగడను సంధించి ప్రియుని మనోభావాలను ప్రేయసి రాబట్టుకొనే వైనాన్ని ' తోటలో మల్లియలు/నీ మాటలో తేనియలు/ అంటూ అక్షరీకరించారు. ఒక నర్తకి రసికున్ని కవ్వించే సన్నివేశానికి కట్టిన పాట తీరు ఆమె అందెలలో ప్రతిధ్వనింప జేస్తూ 'సరిసరి వగలు తెలిసెర గడసరి/ అనే పల్లవితో సాగుతూ ' కులుకు సందెలు మోగకముందే/ కొత్త జావళి పాడక ముందే/ అంటూ మనోహరమైన చరణాలను జోడించారు. ' ఏమో ఏమో ఇది/ నాకేమో ఏమో అయినది/ అనే పల్లవితో సాగే మరోపాటలో నాయకుని కోరకలను నాయిక ముంగురులలో ఉయ్యాలలూగించారు సినారె ఇలా' కురులలో ముంగురులు లో నా కోరికలూగినవి/ కనులలో నీ కనులలో నా కలలే పొంగినవి./ అంటూ. అలాగే మరో సినిమాలో ' నిన్నలేని అందమేదో నిదురలేచె నెందుకో/ అని పల్లవిస్తూ ' పూచిన ప్రతి తరువొక వధువు /పూపూపున పొంగెను మధువు/ అంటూ పదగమనములను శ్రావ్య గమకములుగా సృజించారు. మరో గీతంలో ' 'చిగురులు వేసిన కలలన్నీ సిగలోపూలుగ మారినది/ అని చిగురించిన కలలను ప్రియురాలి సిగలో పువ్వులుగా మార్చివేసిన అక్షర మాంత్రికుడు సినారె గాక మరెవరు? అదే గీతంలోనే 'నీటిలోని కలువలు కోరి నింగి దిగిన జాబిలి నీవు ' అని అద్భుతమైన శృంగార భావంతో చందమామను నీటి కొలనులో ప్రతిబింబింపజేశారు. ఇలా చెప్పుకుంటూపోతే నింగి లోని తారలను లెక్కించే ప్రయత్నమౌతుంది. చివరిగా ' ఆ నవ్వుల కోసమే నేను కలలు క న్నాను/ ఆ నడకల కోసమే నేను కాచుకొన్నాను/.పాట కొనసాగుతూ విరహాల చరణాలలో ' 'చేరలేని నీలాకాశం / శిరసువంచె మనకోసం/ . ప్రేమికుల జంట కోసం ఆకాశమే తల వంచిన వైనాన్ని అలతి పదాలలో పొందు పరచిన తీరు సినారె కి మాత్రమే సొంతం. వారి కలం నుంచి జాలువారిన ప్రతి సినీ గీతం ఒక ప్రత్యేకత ను చాటుతుందని చెప్పడంలో అతిశయోక్తి లేదు. వారి పదప్రయోగానికి ప్రత్యామ్నాయం వెదకడం దాదాపు నిష్ప్రయోజనం. 'రాస్తున్నంత వరకే జీవించాలని, జీవితాంతము వరకూ రాయాలనే 'కోరికను సాధించిన కలం యోధుడు సినారె. అసలు రాయటానికే జన్మించారని చెప్పక తప్పదు. వారి సాహిత్య సేవ అనితరసాధ్యం., అందరికీ ఆదర్శయోగ్యం. ఎన్నో బిరుదులు, అవార్డులు సినారె 'ముద్ర' కోసం తపించి సాధించాయి 'జ్ఞానపీఠ్' తో సహా. అక్షరాలా నిజమిది

ఈ శకం సినారె ది.

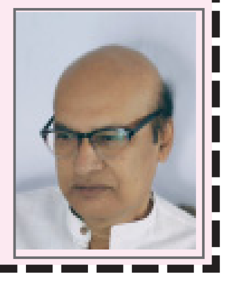

– మాయకుంట్ల నారాయణ రెడ్డి
9989686603

బోనాల జన జాతరలు

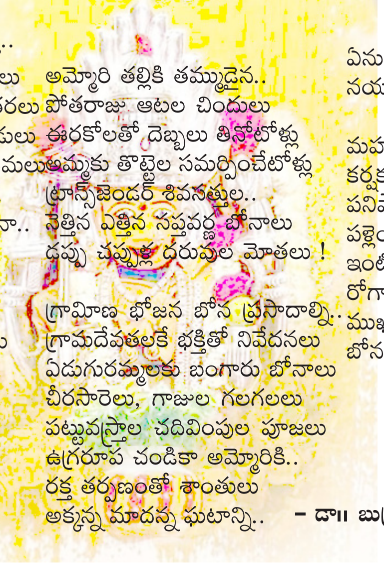

ఆశాఢంల హైద్రాబాద్ గల్లీల్ల..
ఆకాశమంత బోనాల సంబురాలు
సందుగొందుల్లో దావత్‌ల జాతరలు
ఇరుకైన ఇండ్లళ్ల చుట్టాల సందడులు
గుండెల నిండా గంపెడంత ప్రేమలు
ఉట్టి రోజులల్ల ఉత్తన్నం తిన్నా..
అష్టకష్టాలతో సంసారాలు చేసినా..
అమ్మోరికి బోనమిచ్చినాక..
బగారన్నం నీసు కూర తినుడే !

గోల్కొండ జగదాంబ ఉత్సవాలు
ఉజ్జయినీ అమ్మవారి వేడుకలు
బాల్కంపేట ఎల్లమ్మనే?
కాళీమాతగా ఆరాధనలు
మహంకాళీ ఆలయంల..
ఆన్‌లైన్ బోనాల ఆరాధనలు
పచ్చికుండ మీద మాతంగి
భవిష్యవాణి చిలుక పలుకులు !

అమ్మోరి తల్లికి తమ్ముడైన..
పోతరాజు ఆటల చిందులు
ఈరకోలతో దెబ్బలు తినేటోళ్లు
అమ్మకు తొట్టెల సమర్పించేటోళ్లు
ట్రాన్స్‌జెండర్ శివసత్తుల..
నెత్తిన ఎత్తిన సప్తవర్ణ బోనాలు
డప్పు చప్పుళ్ల దరువుల మోతలు !

గ్రామీణ భోజన బోన ప్రసాదాల్ని..
గ్రామదేవతలకే భక్తితో నివేదనలు
ఏడుగురమ్మలకు బంగారు బోనాలు
చీరసారెలు, గాజుల గలగలలు
పట్టువస్త్రాల చదివింపుల పూజలు
ఉగ్రరూప చండికా అమ్మోరికి..
రక్త తర్పణంతో శాంతులు
అక్కన్న మాదన్న ఘటాన్ని..

ఏనుగు అంబారీపై ఊరేగింపులు
నయాపూల్‌ల్లో ఘట నిమజ్జనాలు !

మహమ్మారిని మట్టు పెట్టమని..
కర్షకుడిపై ధాన్యవర్షం కురిపించమని..
పనిపాటలు పక్కాగా దొరకాలని..
పళ్లెంల పరమాన్నం నిండాలని..
ఇంటింటా అక్షయపాత్రలు వెలవాలని..
రోగాలు రొష్టులు పొలిమేరలు దాటాలని..
ముఖాల నిండా నవ్వులు వికసించాలని..
బోనమెత్తి అమ్మోరికి బోర్లపడి వినతులు !

– డా॥ బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి
99497 00037

డబ్బు

ఆహారం కావాలన్నా
ఆధారం నేనే-
వలువ పొందాలన్నా
విలువ నేనే-
నివాసం కుదరాలన్నా
సాధనం నేనే-

నేను నేనే

విత్తాన్ని నేను
అసలు మీ జీవితాన్నే నేను
కల సాకారం కావాలన్నా
బలం చేకూరాలన్నా
అభివృద్ధి పొందాలన్నా
అందలం ఎక్కాలన్నా -నేనే

– డా॥ చిట్యాల రవీందర్
సెల్: 7798891795

చినుకు

చిటికేస్తూ పిలిచింది చినుకు
తనువు తడిపేస్తూ సరదా
పడింది చూడు
మేటికలు విరుస్తూ
పరుగులు పెట్టింది చూడు
ఆనందానికి హద్దులు లేవంటూ
వంపులు తిరుగుతూ
హ్వాయలు పోతుంది చూడు
జర జర మంటూ
బిర బిరా పరుగులు
పెడుతూ స్వేచ్ఛా విహంగంల
సాగిపోతుంది చూడు
మాట వినని యవ్వనంల
అల్లరి నేర్చిన కన్నెపిల్లల
ఆటల పాటలన్ని వెంటేసుకుని
సాగుతుంది చూడు
నేలమ్మను తడిపింది
మొలకలె తెచ్చింది చూడు

-పి.విశాలాక్షి...
9908435805..

కరోనా శకం

కరోనా తో మారిన కథలెన్నో
శిధిలమైన బడుగు జీవుల వ్యథలెన్నో
ఉపాధి లేక
బ్రతకలేని అల్పమైన ప్రాణులెన్నో
జీవన గతినే కోల్పోయిన గరీబు జీవితాలెన్నో
దీనంగా
హీనంగా
దిక్కుతోచని
నిర్భాగ్యుల ఆకలి వేదన లెన్నో
జీవనం సాగించ లేక
ఉపాధిని వెతకలేక
భవిష్యత్ పై ఆశపడే అనాధ జీవుల ఆశలెన్నో....
ఆవేదన లెన్నో
ఆలోచనలు లెన్నో
భారతావని గుండెల్లో
ఆరని చితి మంటలెన్నో
చులకనగా చూసే చూపు లెన్నో
వేరుగా చేసే బంధుత్వాలెన్నో
బాధని పంచుకోలేని
ఒంటరి జీవితాన్ని వెక్కిరించే
కాలం చేసిన గాయలెన్నో
కరోనా తో కాలిపోయిన
జీవిత పుటలెన్నో...
రాయలేని
చదువ లేని
చరిత పుటలో
చెరగని అక్షరాల శకమై
మిగిలే కరోనా కాలం....

-శ్రీపాల్
8978894808

కళ

కళ
ఒక చినుకై నీ మనసుచిప్పలో పడి
యెప్పుడు స్వాతిముత్యమైందో నీకే తెలియదు,
కళ
ఒక నదియై నీ హృదయకేదారాన్ని
యెపుడు తడి చేసిందో నీవు ఎరుగవు,
కళ
ఒక నెమలై నీలో ఏ నవాషాఢ వేళ
పురివిప్పిందో నీవు గ్రహించలేవు,
కళ
ఒక తుషారమై
నీ ఆలోచనల్లో హిమాన్ని పలికించిన సందర్భం
ఎపుడో తెలియదు.. మరి,
కళ ,
నిన్ను
ఆవహించినపుడు
ఆక్రమించినపుడు
ఆశ్రయించినపుడు
ఆలపించినపుడు
కళను ఎటు ప్రవహింపజేస్తున్నావు?
ప్రజాజీవనప్రాభవం లో నీ కళాపాత్ర ఎంత?

కళ మనిషి ఐతేనే అర్థం
మనిషి కళ ఐతేనే పరమార్థం!

– డా.కాసర్ల నరేశ్ రావు
9441406252

కాకెంగిలి . . .

ఏ పండైనా ఒంటిగా తింటే రుచి ఎక్కడిది
కాకి ఎంగిలి చేసి గుంపుగా తింటే
కాయైనా పండులా మధురం మధురం !
బాల్యంలోని మిత్రులంతా
ధనికా పేదా లేకుండా
కాకెంగిలికి ఫిదా ఐనోల్లే !

తోటంతా ఎన్నెన్ని జామ కాయలో
ఐన దోస్తులూ సరికి సరి అందరే మరి

ఇప్పుడు ఏ కాయ తిన్నా నేస్తాలు యాదికొచ్చి
కాకెంగిలి దశాబ్దాల కలుపుగొలుపుతనంగా
మరపు లేని శాసనం !

ఊర్లల్లా నీటి పారకం అన్ని కాల్వల్లా
జీవ నదులైనాకా
పండ్ల తోటలకు తక్కువ లేదు !
తోటల పిల్లల జాతరకు ఒక రోజని లేదు !
తాతల కాలం నుండి వారసత్వంగా
ఇగ దోస్తాన కాకెంగిలిగా తోట తోటంత !
కాకెంగిలి ఐనాక కచ్చ కాయైనా
తియ్యగా చిల్క కొరికిన పండే

– కందాళై రాఘవాచార్య
8790593638

అఖండ దీపం

ఇవాళ
బ్రహ్మ విద్యలేమున్నయ్
కాస్తంత కృషీ పట్టుదలల్ని
గాలానికి ఎరల్లా గుచ్చేసి
కాలం నదిలో వేస్తే చాలు
ఎగిరి దూకిన చేప పిల్లల్లా
మన బతుకు బుట్టల్లోకి జారిపడతాయి

ఏ విద్యా ఎవడి సొత్తూ కాదు
లాకర్లో దాచిపెట్టుకుని కులికేందుకు
అది పూల పరిమళం
ఇనప్పెట్టెల్లో దాచి పెట్టినా
దాని గుబాళింపు నిన్ను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తుంది

కొన్ని విద్యల్ని గుప్పెట్లో పెట్టుకుని
మాకే సొంతమంటూ విర్రవీగిన
చీకటి చరిత్రలకిక కాలం చెల్లింది.

ఇవాళ విద్య
నేర్చుకున్న వాడికి నేర్చుకున్నంత
అతనెప్పుడో గొలుసుల్ని తెంపేసి
వ్యత్యాసాల సరిహద్దుల్ని చెరిపేసి
జా&జన నేత్రాన్ని దేహ దేహానికీ అంటించి
పుస్తకాల్లోకి తొంగిచూడమని
హక్కుల పత్రం రాసిచ్చిండు.

అక్షరం ఎవడి గుత్తాధిపత్యమూ కాదని
శాసనం తయారు చేసి
ఒకానొక వెలి ప్రపంచపు చేతిలో
కాంతి కాగడాలా పెట్టిండు.

ఇక ఏదీ బ్రహ్మ విద్య కాదు
సామాన్యుడి విద్యే
ఇవాళ దేశాన్ని వెలిగిస్తున్న
అఖండ దీపం

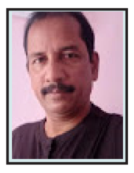

- చిత్తలూరి
8247432521

చైతన్య భాస్కరుడు శ్రీశ్రీ

మహోజ్జ్వల చైతన్య మూర్తి శ్రీ శ్రీ
అక్షరాక్షర వజ్రాయుధం శ్రీశ్రీ
తాడిత పీడిత బడుగు వర్గాల
జీవితాల్లో వెన్నెల వెలుగు శ్రీశ్రీ
దగాకోరు గుండెల్లో ఫిరంగి గుండు శ్రీ శ్రీ
కర్షక శ్రామిక కార్మిక వర్గాలకు కాంతిరేఖ శ్రీ శ్రీ
చాందసుల బూర్జువా భావాల
దుమ్ముదులిపిన సింహం శ్రీ శ్రీ
అభ్యుదయ భావాలకు మార్గదర్శి
చదివింది జంతుశాస్త్ర మైన
అభ్యుదయ విప్లవాలకు శాస్త్రి
విశాఖ లో పుట్టిన విజ్ఞానపు గని
విప్లవ జ్యోతులు వెలిగించిన వేగుచుక్క
మహాకవి గా వెలిగిన మహోజ్జ్వల కీర్తి
శ్రీ శ్రీ కావాలి నేటి యువతకు స్ఫూర్తి
అక్షర అస్త్రశస్త్రాలను సంధించిన
మనో విప్లవ జ్వాల శ్రీ శ్రీ
భావితరాల వారికి శ్రీ శ్రీ
సాహిత్యం అజరామరం
(మహాకవి శ్రీ శ్రీ
వర్ధంతి సందర్భంగా)

- రస ప్రవంతి -9290215858
కావ్యసుధ - 9247313488

రమ్మంటున్నదందుకనే !

నువ్వు బయటకు రావు
నీ ప్రతిభనీ బయటకు రానీవు
ఎవరు ఏమంటారోనన్న భయంతోనో
ఎక్కడ తోట్రుపాటు పడతానన్న ఆందోళనతోనో
నీకు నువ్వుగా సంకెళ్లు వేసుకుంటావు.

నీకు తెలియకుండానే
నీ బాల్యం గడిచిపోయింది
నీకు తెలుస్తూనే
యవ్వనమూ కరిగిపోతుంది
ఏమైనా చేద్దామని నిర్ణయించుకునేలోపే
ముసలితనపు దుప్పటి
నిన్ను సాంతం కప్పేస్తుంది
అయినా నువ్వు అలాగే ఉంటావు
కదలని రాయిలా
వదలని రేయిలా.

బాల్యపు జ్ఞాపకాల పడవలోనే
జీవితాంతం ప్రయాణించాలని
నువ్వెప్పుడూ తలపోస్తావు
నీ ఉడుకు రక్తం తెచ్చిపెట్టిన బహుమతులను
తదేకంగా చూసి
అవి నీ జీవితకాల ప్రతిభకు నిదర్శనాలని
అవే ఒలింపిక్ సాక్ష్యాలనీ
నోబెల్ సాదృశ్యాలనీ
నీకు నువ్వుగా మురిసిపోతావు
మోడుబారిన నీ ప్రతిభావృక్షానికి
పచ్చరంగును పులిమి
అదే వసంతమని భ్రమపడతావు.

కాలం కల్పించిన అవకాశపు జల్లులతో
కలల పంటలను సాగుచేయకుండా
వీరులు కలిగించిన స్ఫూర్తితో
విజయ పతాకాన్నెగరేయకుండా
నీ ఊహ జగత్తులోనే ఊయలలూగుతూ
నిజంచేసుకోని తీయని స్వప్నాలవెంట
వడివడిగా పరుగులు తీస్తావు
వేళ్ళ సందుల్లోంచి ఇసుక జారిపోయినట్టు
కాలం నీ చేతినుండి జారిపోతుంది
అప్పుడు నీ కన్నీళ్లు కాలువలై
ఉప్పునీటి సముద్రాలను తయారు చేస్తాయి
కావ్యమై వెలగాల్సిన నీ చరిత్ర
కన్నీటితో ముగుస్తుంది
అందుకనే నేస్తమా !
నిన్నిప్పుడు బయటకు రమ్మంటున్నది

– ఎన్. నరేశ్ చారి
9701334516

నమ్మకం (కథ)

శార్వాణికి జ్వరంగా ఉండడంవల్ల తన ఆడపడుచు మాధవిని పనిలోకిపంపించింది . అయిష్టంగానే వెళ్ళినా తిరిగివచ్చేటప్పుడు చేతిలో ఏదో కవర్ పట్టుకొచ్చింది .అటూ ఇటూ చూస్తూ తనను ఎవరూ చూడడం లేదని నిర్ధారించుకుని పెట్టెలో దాచింది.

అది శార్వాణి గమనించింది. మరదలు పడుకున్నాక పెట్టె తెరిచిచూస్తే కొత్తచీర 1000 రూపాయలు ఉంటుంది.

ఏదో ఆలోచించి ఊరుకుంది.

×××××

శార్వాణి సుప్రియ ఇంట్లో చాలా కాలంగా నమ్మకంగా పనిచేస్తుంది. తనను పనిమనిషి లా ఎప్పుడూ చూడలేదు.

తనపిల్లలతోపాటే శార్వాణి పిల్లలను కూడా సుప్రియ చూసేది.

ఇంట్లో ఎంత విలువైన వస్తువులున్నా ఎప్పుడూ ఆశపడలేదు.ఇంట్లో తను ఏదైనా కొత్త చీరతెచ్చుకుంటే శార్వాణి కి కూడా తెచ్చేది. అందుకే సుప్రియకు శార్వాణి అంటే చాలా నమ్మకం. ఇంట్లో బీరువా తాళాలు కూడా వేయకుండా తనపైనే ఇంటిని వదిలిపెట్టి వెళ్ళేది కూడా.

ఇప్పుడు తన ఆడపడుచు చేసిన పనివల్ల ఇంతకాలంగా సంపాదించుకున్న నమ్మకం కాస్తా పోతుంది ఇప్పుడు తను

అమ్మగారికి ముఖం ఎలాచూపాలి ..? ఆ ప్యాకెట్ సుప్రియ ఇంటిలోనుండి తీసుకొచ్చింది అని రూఢీ చేసుకుని ఒకనిర్ణయానికి వచ్చింది.

లోలోపలే తనే తప్పు చేసినట్లు సిగ్గుపడింది చాలా కుమిలి పోయింది.

ఏదేమైనా కానీ అని తరువాత రోజు పనిలోకివెళ్ళి ఆవిషయం అమ్మగారికి చెప్పాలనుకుంది.

××××

అంతకుముందు రోజు సుప్రియ కొన్న కొత్తచీరలన్నీ టేబుల్ పైనే ఉండడం శార్వాణి గమనించింది. హమ్మయ్య సంజాయిషీ ఇచ్చుకుని తన మరదలి గురించి చెడుగా చెప్పే కంటే... అమ్మగారికి తెలియకుండా ఈ చీరల్లో పెట్టేస్తే సరిఅనుకుంది.

తనుతీసుకెళ్ళిన చీర ఎవరూ చూడకుండా అందులో పెట్టేసింది.

పని అయిపోయింది అమ్మగారు వెళ్ళిపోతున్న అన్నది శార్వాణి.

సుప్రియ పిలిచి ఇప్పుడు ఒంట్లో ఎలా ఉంది శార్వాణి అని అడిగింది.

రేపు కాస్తా పెందలాడే వచ్చేయి చాలా పనులున్నాయి అలాగే?.

రేపు పండుగ కదా మా పిల్లలతో పాటు మీకూ బట్టలు తెచ్చాం ఇదిగో తీసుకో అంటూ ప్యాకెట్ తెచ్చి శార్వాణి చేతిలో పెట్టింది.

అందరూ కొత్తబట్టలు వేసుకొని ఇక్కడికే రండి అందరం పండుగ ఇక్కడే చేసుకుందాం.ముందే నీకు ఆరోగ్యం సరిగా లేదు అంది.

సరే అమ్మగారు?. అనుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

××××××

ఇంటికెళ్ళాక ప్యాకెట్ విప్పి అందరికీ బట్టలు ఇచ్చింది.

చూస్తే తాను తీసుకెళ్లి ఇంట్లో పెట్టిన చీర అందులో ఉంది.

ఈవిషయం అమ్మగారికి తెలియదు. అది నాకోసం తెచ్చిన చీరనే కదా?!!

మనసులోనే యజమానురాలికి కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుంది.

శార్వాణి ఎలాంటిదో సుప్రియ కు తెలుసు.

విషయం తనకు తెలుసు అని తెలిస్తే బాధపడు తుంది.

పనిలోకి రావడం మానేస్తుంది. తన మనసును కష్టపెట్టడం సుప్రియ కు ఇష్టం లేదు అందుకే తను తెచ్చుకున్న చీరను శార్వాణి కి ఇచ్చి ఏం జరుగనట్లు ఉండిపోయింది .

నిజం ఏంటో ఇప్పుడు తెలియవలసిన అవసరం లేదు.

నమ్మకం ఉన్నదగ్గర అపార్థాలకు చోటుండదు కదా?.!!

నీతి: నిజాయితీ కలిగిన వారికి ఆత్మీయులు ఎక్కువ.

-జయంతి వాసరచెట్ల
9985525355

ఎర్రని గొంతుక

చేతనలేని మట్టికి
ఆయువునిచ్చే చేతులు
మట్టిని పరవసింపజేసే సుతి మెత్తని గజ్జల నడకలు
కరువు కాటుకు కాయలా పడినా
ప్రాణం పెట్టి పంటకు ఊపిరిలూదిన మనసులు
తను కష్టం చేస్తూ పంటకు
నాట్యం నేర్పిన గొంతుకలు
కన్న బిడ్డగు పంటకు కష్టం వస్తే
ఉరుకుల పరుగుల పాదాలు
ఇప్పుడు
కార్పోరేట్ కబంధ హస్తాల లోకి దూర్చబడుతున్నాయి
బతిమాలినా బలవంతంగా
ఇరికించబడుతున్నాయి
ఇక
మాటలు నేర్చిన కార్పోరేట్ పిట్టకు
బంధనం వేయవలసిందే
ఆరుగాలం కష్టించే అన్నధాత
ప్రతి నాగలి ఎర్రని గొంతుకై తిరగబడవలసిందే
ముద్ద పెట్టే చేతులకు రాజకీయ రంగులద్దినప్పుడు
అన్నం పెట్టే రైతన్నను దేశద్రోహుల జాబితాలో చేర్చినప్పుడు
ప్రతి కలం ఎర్రని సిరా నద్దుకొని ప్రతిఘటించవలసిందే
ప్రతి మనసూ విలవిల లాడి ఉద్యమించవలసిందే

-ఆవుల చక్రపాణి యాదవ్
9963350973

కర్ణా 'కరుడు' (కథ)

ధరణికి పెళ్లై నాలుగేళ్లైనా, జోల పాటలు లేక ఇల్లంతా బోసిపోయింది. ఆలస్యమైనాకొద్దీ ఆమెకు పిల్లలపై ఆపేక్ష విత్తనం పెరిగి వృక్షమైంది. దాంతో ఇరుగు పొరుగు పిల్లలను చేరదీసి లాలించేది. పిల్లల కోసం కనబడ్డ చెట్టుకు అభిషేకం, పుట్టలో పాలు పోయడం, రాయికి, రప్పకి బొట్టు పెట్టి పూజ చేయటం నిత్యకృత్యమైంది.

ఏ పూజ ఫలించిందో కానీ, ఏడాది తిరిగే సరికి ఇంట్లో లాలిపాటలు వీణా వాయించినట్టు వినబడ్డాయి. బాబు పుట్టిన ఆనందంలో తనుంటే, నెల్లాల్లకే విధి, వీధి నాటకమాడి భర్తను బలితీసుకుంది. బాబు ధన్వంతరి బోసినవ్వులతో అమ్మను ఓదారుస్తుంటే, ధరణి తొందర్లోనే కోలుకుంది. అంతలోనే "ఎడారిలో దొరికిన గుక్కెడు నీళ్లు నీరెండకు ఆవిరైనట్టు!" ధన్వంతరికి చెవులు మందగించినై! "కొండ మీది నుంచి బండ రాయి దొర్లినట్టు" జీవితాన్ని ఎలాగోలా నెట్టుకొస్తుంది ధరణి.

ధన్వంతరికి ఆరేళ్లు నిండడంతో, బడికి పంపాలని దగ్గర్లోని బడికి తీసుకెళ్తే చెవిటి వాడని ఎవరూ చేర్చుకోవట్లేదు. మంచి మనసున్న మాధవి టీచర్ బడికెళ్ళి ప్రాధేయపడ్డా, ఇతర పిల్లలకు ఇబ్బందవుతుందని సున్నితంగా తిరస్కరించింది! చేసేది లేక బడి బయట కూర్చొని ఏడుస్తుంటే, అనాధలకు, అవిటి వారి కొరకు పాఠశాలను నడిపిస్తున్న కరుణ టీచర్ కరుణించి ధన్వంతరిని తన పాఠశాలలో చేర్చుకొని, ఒక ఆయుర్వేద వైద్యునికి చూపించగా ఏడాదికల్లా సప్తస్వరాలను వినగలిగాడు ధన్వంతరి!

బాగా చదివి డాక్టరై, పేదవాళ్ల డాక్టరని పేరు తెచ్చుకున్నాడు ధన్వంతరి. ఒకరోజు మాధవి టీచర్ కి చెవిలో నొప్పిగా ఉండడంతో, పేరు పొందిన ధన్వంతరి దగ్గరికి వెళ్లగా, ఆమెను గుర్తు పట్టి నమస్కరించి గతం గుర్తు చేశాడు ధన్వంతరి.

"క్షమించమండి!" మాధవి టీచర్.

"మీకు చాలా ధన్యవాదాలు మేడం!" అన్నాడు వినయంగా

"ఎందుకు బాబు?" అంది మాధవి టీచర్ విస్మయంగా!

"అప్పుడు మీరు నన్ను తిరస్కరించక పోతే నాకు కరుణా టీచర్ దొరికేది కాదుగా!" అన్నాడు మృధువుగా.

–అతని మంచితనాన్ని మనసులోనే శ్లాఘించి, తనూ కరుణా టీచర్ లా కావాలనుకుంది.! మాధవి టీచర్.

-గంగశ్రీ
9676305949

తెలియదు!

కలలు కనే...కన్నెపిల్లలకు
తెలియదు పాపం...
తీరందాటి తుఫానేనని...
కాలుజారితే కన్నీరేనని...

కడలిలో ఎగిసిపడే...అలలకు
తెలియదు పాపం..
తీరందాకే తమ పయనమని...
తిరిగి రాక తప్పదని...

చెరువులో తిరిగే...చేపలకు
తెలియదు పాపం...
గట్టెక్కితే తమకు గండమేనని...
ఒడ్డుచేరితే బ్రతుకు ఒక్కక్షణమేనని...

రెక్కలుముక్కలు చేసి
మొక్కలు పెంచే...వనమాలికి
తెలియదు పాపం...
పూచిన పూలన్నీ పూజకేనని...
పండిన ఫలాలన్నీ పరులకేనని...

ఆకలిగొన్న
అమాయకపు...మేకకు
తెలియదు పాపం...
తిట్టి కొట్టి తనకు తిండి పెట్టేది...
తిరిగి రేపు తనను తినడానికేనని...

ఒంగిఒంగి...నాయకుడు
దండాలు పెడుతుంటే
పొంగిపొంగిపోయే...ఓటరుకు
తెలియదు పాపం..
రేపు వాడు కుర్చీలో కూర్చోగానే
కుబేరుడౌతాడని...
తాను మాత్రం ఆకలికి
అలమటించే అస్థిపంజరమేనని...

రాత్రింబవళ్ళు
గొడ్డుచాకిరీ చేసే...ఉద్యోగికి
తెలియదు పాపం...

-పోలయ్య కవి కూకట్లపల్లి
9110784502

పుస్తక సమీక్ష

"కవిత్వారవిందాలతో ఎగిరిన నానీవిహంగాలు"

"నానీలబ్రహ్మ
ఆచార్యగోపి
వాక్యాలు నాలుగు
చతుర్ముఖాలుగా"

డా.ఎన్ గోపి గారి చేతిలో 1997 లో పురుడోసుకున్న లఘుకవితారూపం "నానీలు" సారవంతంగా, వస్తువైవిధ్యంతో, నిర్మాణబలంతో,నిర్మాణవైవిధ్యంతో మొదలయ్యాయి కానీ హైకూల్లా ఆగిపోలేదు. జీవనదిలా నానీలు ప్రవహిస్తూనే వున్నాయి పాఠకసీమల్లో. దరిదాపు మూడు వందలకు పైబడిన నానీలు సంపుటాలు వచ్చాయి. రెండుదశాబ్దాలకు పైగా కాలాన్ని నానీలు అలంకరించాయి,అలరించాయి. కవితాశక్తితో, చమత్కారంతో,వ్యంగ్యంతో కూడిన చరుపుతో మెరుపుతో నానీలు విజయవంతంగా రాణిస్తున్నాయి. అయితే నానీసంపుటాల్లో వచ్చిన నానీలన్నీ గట్టిగింజలే అని అనను.కొన్ని తాలుగింజలూ వున్నాయి. అయితే కవిత్వం చెప్పుకోగల ఆస్కారమైతే నానీల్లో వుందనీ గట్టిగా చెప్పగలను. ఈ అభిప్రాయం, ఇటీవల దేవినేని అరవిందరాయుడు రాసిన నానీవిహంగాలు సంపుటి నిలబడుతుందని అతని చిట్టిపద్యాలు చదివాక మరింత బలపడింది. గతంలో అనేక నానీసంపుటాలు వెలువడ్డాయి. వాటిలో నానీవిహంగాలు ప్రత్యేకంగా నిలబడతాయి. ఇందులో విషయవిస్తృతి విశేషంగా ఆకర్షించింది. ఆ విస్తృతిని ఇపుడు పరిశీలిద్దాం!

అరవిందరాయుడు కవిత్వం చేసే నేర్పు గలవాడు. సరియైన అక్షరాల కూర్పు అతడి శైలీరమ్యత.

"మేఘం రాసింది/వానకవిత/సముద్రం సంపుటిలోంచీ/అనువాదం చేస్తూ"

చెబుతున్న విషయం వాన.సముద్రంలో నీటిఆవిరి పైకెళ్లి మేఘాలుగా మారతాయన్నది మనకు తెలుసు. దానిని అందంగా కవిత్వపరిభాషను వాడి నానీగా అందించాడు. వానకవితను మేఘం (కవిలా) రాయడం ఇందులోని విశేషం!

ఈ నానీ కవిలో ప్రకృతిమమేకత ఎక్కువ. చాలా నిశితంగా ,ఇష్టంగా నానీల్లోకి ప్రకృతిపోలికల్ని ఒదిగించాడు. కొన్నింటిని తడమండి.

1."చెట్టునూ నేలనూ/కలుపుతూ/నీడను నేసే సాలీడు పేరు/సూరీడు"
2."మిణుగురు/అన్వేషణ/రాత్రిగుండెలో/దాగిన సూర్యునికోసం"
3."అమావాస్య/బెట్టు సడలింది/హాయిగా నవ్వింది/నెలపొడుపు"
4."తేనెపట్టు/పెట్టింది/కొమ్మమీద కాదు/కోకిలమ్మ గొంతులో"

పై నానీలను గమనిస్తే ప్రకృతిని మనోహరమైన భావచిత్రాలుగా గీసాడు కవి. సౌందర్యమలంకారం అని ఆర్యోక్తి. కవికున్న ఈస్తటిక్ దృష్టి ఇలాంటి నానీల్లో బహుగా గుబాళిస్తుందనే ఎరుక అరవిందరాయుడిలో కనిపిస్తున్నది.

ఏ ప్రక్రియలో కవిత్వాన్ని చెప్పినా సమకాలీన ప్రాసంగిత వుండి తీరాల్సిందే! వర్తమాన అవసరతలపై కవికన్ను పడాల్సిందే! అలాంటి కవిపెన్నుకే ప్రజల వైపునుంచి మన్నన. నానీ విహంగాల్లో వర్తమానం శక్తివంతంగా,అధిక్షేపంగా పలకబడింది. చదవండి కొన్ని..

"ఆ ఇంట్లో/టివి చెడిపోయింది/చాన్నాళ్లకు/ఒక్కటైంది కుటుంబం"

ఆధునిక సాంకేతికాభివృద్ధి వల్ల సౌలభ్యం వున్నట్టే, విషాదమూ వుంది.టెలివిజన్ వచ్చాక,సెలఫోన్ లు వచ్చాక మనుషుల్లో యాంత్రికత పెరిగింది.సమూహాలు అపహాస్యం అవుతున్నాయి.ఒకే కుటుంబంలో ఏకాకితనాలు రాజ్యం ఏలుతున్నాయి. దీనిని టివి చెడిపోవడం అంట్లే యాంత్రికతలోని విషాదం భగ్నమడాన్ని సూచించాడు. ఇంకొక నానీలో..

"మనిషి/భ్రమణపరిభ్రమణాలు/స్వార్థంచుట్టూ/డబ్బుచుట్టూ"

"మనిషో/మాయల మరాఠీ/పంచప్రాణాలూ/డబ్బుచిలుకలోనే" అంటాడు.ఇక్కడ ఆధునిక మానవుడి స్వార్థపరత్వాన్ని,డబ్బుమీద అపేక్షనీ నిరసించాడు. సామాజిక స్పృహ లేకపోవడాన్ని నిబిడీకృతంగా అన్వయించాడు. కవిత్వానికి గుప్తత కీలకం. చాలానానీల్లో నేటికి అత్యవసరమైన అంతరికసందేశాలెన్నో దాగివున్నాయి.

చిన్న జాగాలో ఏం చెప్పడానికుంటుందనీ, నానీలపై పెదవి విరిచినవాళ్లు వున్నారు. అలాగంటే ప్రాచీన "గాథ"ల్లో కవిత్వం మిసమిసలాడలేదా!? హైకూలలో నవనవలాడలేదా!? వాటిని గమనించే "వాక్యమ్ రసాత్మకమ్ కావ్యమ్ " అనే అలంకారిక ప్రతిపాదన వెల్లడయ్యింది గదా! నానీలు బుడ్డిపద్యాలే అయినా లోతులెన్నో చిత్రించబడుతున్నాను. ఈ సంపుటిలో పుంఖానుపుంఖాలుగా నానీలు పసతో,మిసిమితో రాయబడ్డాయి. మరికొన్ని రుచిచూడండి.

1."తడుస్తూనే/ఉంటాయి/వానొస్తే పొలమూ/రాకపోతే రైతుకళ్లు"(అతివృష్టి,అనావృష్టి సూచన)
2."టెంకాయ/బాగా పగిలింది/అహమే/చెక్కుచెదరలేదు"(ఆధ్యాత్మికతలో డొల్లతనం)
3."అమె/కఠోరతపస్సులో మునిగింది/అమ్మ/కాబోతుంది కదూ"(అమ్మ గొప్పతనం)
4."కాకులు/ముట్టుకోలేదట/ఎంగిలిచేయీ/విదల్చనోడి పిండం"(పిసినారిపై సెటైర్)

ఈ పుస్తకంలో నానీలను చదివాక, కవి లోకరీతుల్ని ప్రతిభావంతంగా రాసాడు. మనుషుల అస్తవ్యస్థ నడవడులపై చురకలెన్నో పెట్టాడు. సూటిగా,స్పష్టంగా విషయాన్ని మలిచాడు. తాత్వికత,సామాజిక,మానవతల హారంగా నానీవిహంగాలు జిగితో,బిగితో ఆవిష్కరించబడ్డాయి.

ఇంకో విశేషాన్ని చెప్పాలంటే ఈ నానీ కవి నేటి మభ్యపెట్టే రాజకీయంపై తలపెట్టాడు.తలపడ్డాడు.

1."స్వచ్ఛాభారత్ కదూ/అంతా వూడ్చారు/పెద్ద కుర్చీలపై/చెత్తతప్ప"
2."రాజకీయం త్రాచునోరూ/ఒక్కతీరే/విషమూ/రెండునాలుకలా"
3."పరిపాలనంతా/లాభనష్టాల చుట్టే/ఈస్టిండియా/వారసత్వం మరి"

కవిత్వం యథార్థతల మీద కుండబద్దలు కొట్టాలి. భ్రమలతెరలను చించిపారేయాలి. పాలకుల గారడీలను కవులు కనిపెట్టి రాయాలి. నానీవిహంగాలు అరాజకీయాన్ని వాడియైన శైలితో పొడిచి పారేసాయి. కవి నిర్భీతికి, నిజాయితీకి పై నానీలు తార్కాణాలు.

"వర్ణనా నిపుణః కవిః". వర్ణనానిపుణత లేకపోతే కవిత్వం పేలవంగా వుంటుంది. చిట్టి చిట్టి పద్యాలైనా వర్ణనాశక్తి ప్రధానం. ఈ కవిలో ఊహాశక్తి అమోఘం. దానిని రుజువుజేసే పాదాల్లోకి కనులు సారిద్దాం.

1."రాజీనామా చేసిన/మంత్రిలా/పడమటికొండల్లో/సూర్యుడు"
2."సాయింత్రం /అయ్యిందంటే చాలు/ కొమ్మకొమ్మలో/ కువకువల ముషాయిరా"
3."నీడశిరసున/చెట్టు/ఆకుపచ్చకిరీటమై/నవ్వుతోంది చల్లగా"

రాసుకుంటూ పోతే విశ్లేషణ పొడవైన నదిలా పరుగులు తీస్తుంది. ఈ నానీలు నానీలరూపం మీద భరోసాని మళ్లీ పెంచాయి. కవిత్వం చెప్పగలిగే పనితనం వుండాలే గానీ నానీల నిర్మాణవైవిధ్యం ఎంతో అనువైనదనీ అరవింద రాయుడి నానీవిహంగాలు నిరూపించాయి.

నాలుగుపంక్తుల్లో, ఇరవై ఐదు అక్షరాల్లో నలుదిక్కుల మధ్య వున్న ప్రపంచాన్ని విషయనూ త్నతతో "కవిత్వారవిందం"గా అందించినందుకు కవికి మనసారా అభినందనలు.

ప్రతులకు: **శ్రీమతి దేవిని సవిత**
సెల్: 9059483804

-మెట్టా నాగేశ్వరరావు
సెల్: 9951085760

ప్రకృతి నికేతనం

చెట్టు పుట్ట ,వాగు వంతలు...
మనిషి ఆనందానికి విరిజల్లు
మావూరి మానేరు వాగు
ఉల్లాస ఉత్సాహానికి హరివిల్లు.
అలల అడుగుల్తో మెల్లగా
ముసలి అవ్వలా నడిచేది వాగు
అతివృష్టితో ప్రవహించేటప్పుడు దాటొద్దని
హెచ్చరించే వాతావరణ కేంద్రం .
యువతుల కాలి అందెలకు
పరవశించి పోయేది మానేరు
మృదువైన చేతుల స్పర్శకు తన్మయత్వం చెంది
చెలిమై బిందెల్లో ఫిల్టర్ నీళ్లు నింపేది
మూడు కాలాల్లో ...
సనసన్నని రంగురంగుల ఉసికె రాళ్లు
రత్నాల్లా మెరుస్తాయి
భానుని కరస్పర్శతో..
చెప్పులు లేకుండా నడుస్తూ
తెలియకుండానే అంక్యూప్రెషర్
ప్రాక్టీస్ చేశాం వాగులో..
ఆరోగ్య రక్ష
ప్రకృతి బాలశిక్ష
అటొకరు ఇటొకరు నిలబడి ధోతివలతో
నీళ్లలో చేపలు పడుతుంటే భలే గమ్మత్తుగా
ఉయ్యాల ఊపుతున్నట్టనిపించేది
బొమ్మెలు ,గురిజెలు, చందమామలు ,
జెల్లలకు... స్విమ్మింగ్ పూల్ .
చెలిమెల అక్వేరియాలు అందంగా అక్కడక్కడ
లంగా వోణిల బతుకమ్మలతో
వాగు పూలవనం అయ్యేది
పాటలతో పరవశించి పోయేది.
వనభోజనాలనాడు
పిల్లా జెల్లతో వాగంతా మానవహారం అయ్యేది
పిల్లల పెద్దల కేరింతలకు
తాటి చెట్ల కొమ్మలు తలలూపేవి
వాగు మధ్యలో బండరాళ్ళ చుట్టూ
ప్రదక్షిణ చేస్తూ వెళ్లే జలదృశ్యం గిరిక సోయగమే.
మా ఊరి వాగు ప్రాకృతిక అందాల్ని
కెమెరామెనో, దర్శకుడో చూస్తే
దేశవ్యాప్త అవుట్ డోర్ షూటింగ్ కు ఆలవాలమే
పక్షుల కిలకిలారావాలు
మరోపక్క బాతుల కువకువలు
ఎండాకాలంలో వివిధ పక్షుల లక్నవరం సరస్సు .
ఎల్లమ్మ జాతరలో గుడి భక్తులతో కిటకిట
ప్రకృతి ఆరాధన సంబరం
వాగంతా పిల్లల కోడి.
ఉసుక పుట్టల్లోంచి జన సముద్రం
చుట్టాలు లేని ఇల్లు ఉండదు
వాగు అందం చూడని కళ్ళు ఉండవు
పెద్ద రాళ్ల పై కూర్చొని చూస్తుంటే
అందాల నడకలతో నీళ్ల చీర పైటను పరచుకొని
సాగే వయ్యారి భామ
ప్రకృతి ఒడిలో విద్యను నేర్పే శాంతినికేతన్
తవ్వకాలలో దొరికిన అపురూప వస్తువుల్లా
శంఖులు,కౌశికెలు దాచుకున్న పురాతత్వ వేత్తలం
కాలు పెట్టి పిట్ట గూళ్ళు...
శిల్పాన్ని చేసిన సైకత శిల్పకారులం
కబడ్డీ, కాశె పుల్ల, చిర్రగోనె,దెబ్బల్ చెండి...
ఆటల విశాలమైదానం
అపసోపాలు పడే దాహార్తులు
దోసిళ్లతో నీళ్ళు తాగితే చాలు
గ్లూకోజ్ వాటర్ బలాదూర్ .
ట్రిబుల్ ఎక్స్ సర్ఫ్ లాంటి
చౌడు వేసి బట్టలు ఉడికించి ఉతికితే
పాతపేగులు కూడా
మల్లెపువ్వులా గుమగుమలాడేవి
మా వూరి వాషింగ్ మిషన్ వాగు.
అప్పుడప్పుడు పంచాయతీల కచేరి
మరోపక్క శవదహన జ్వాలలు
రావణ కాష్టాల్లా
అవే రాత్రిపూట బాటసారుల దారిదీపాలు.
ఈత, తాటి చెట్లు
దూపయినోళ్లకు సేదదీర్చే చలివేంద్రాలు.
సబ్బండవర్ణాల బస్టాండ్
పశుపక్ష్యాదుల కూడలి
జననమరణాల వారధి.
వాగంటే బాల్యంలో తాగిన ముర్రు పాలు
వాగంటే దొండాకు పసరు
వాగంటే తెగిపోని పేగుబంధం
వాగంటే తరతరాల అమూల్య జ్ఞాపకాల గంధం
చెరిగి పోని చరిత్ర
ఇప్పుడేమో !
వాగుంది కానీ ప్రవాహం లేదు
మిడ్ మానేర్ డ్యామైందక్కడ..!
రోజురోజుకి
గుట్టలు మాయమైతున్నట్లే
వాగు ఉసికే పాతాళంలోకి.. !!

-ఎర్రోజు వెంకటేశ్వర్లు,
9492557037

పచ్చదనాలు

లోన, బయట
చినుకుల పరిమళం
మట్టి వాసన.
ఒంటరితనం
మా ఇద్దరి శత్రువు
నేను, పుస్తకం.
వర్తమానం ఇంటికి
అస్తమానం
తలుపు తెరిచే ఉంటుంది.
వనాల వేదికపై
ఆకుల గానకచేరి
పిట్టల కువకువల సందడి
స్వేచ్ఛాలాపన
వీడ్కోలు దృశ్యాలతో
ఎండుటాకులు.

-వనిపాకల లచ్చిరెడ్డి,
9966897001

ఇదేం మాట!?

నేస్తమా!
విన్నావా !
కొందరి
ఆలోచనలు
వచ్చే మూడవ
కరోనా
ముక్కుపచ్చలారని
పిల్లలను
బలిగొంట దట..
ఇదేం మాట?
నేస్తమా!
భయం కలిగించే
మాటలు వినోద్దు
నమ్మొద్దు,
నిబంధనలు
పాటించి మూడవ
విడత కరోనాను
ఎదుర్కొందాం.

- యెల్డి సుదర్శన్ పద్మశాలి
సెల్: 9892411067

చెట్టు జ్ఞాపకం

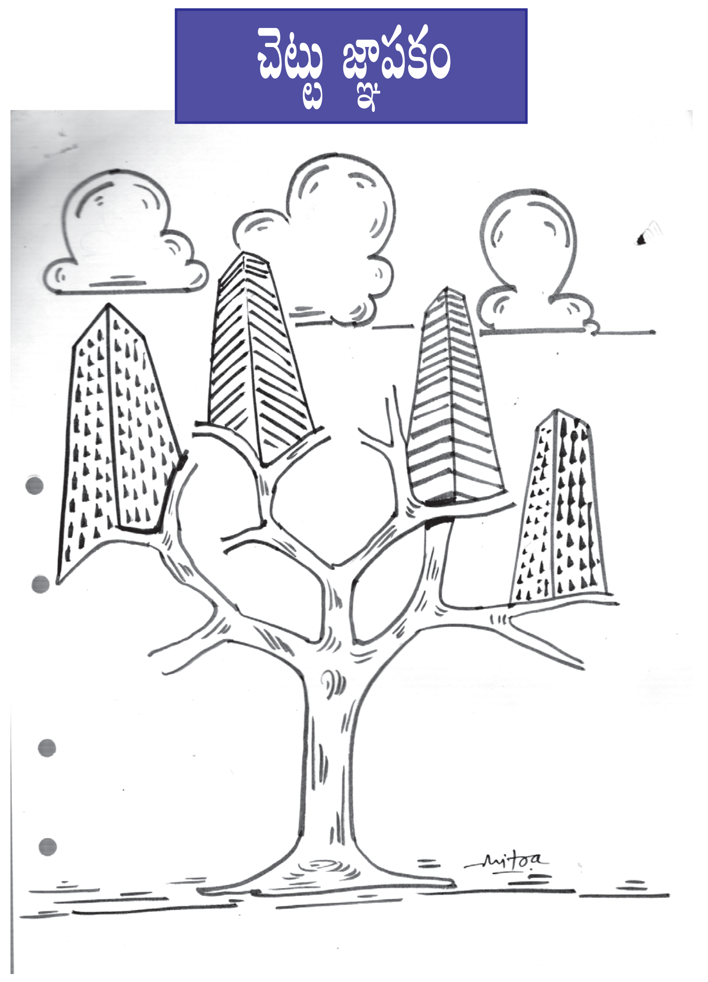

అక్కడ కొమ్మలు సాచి నీడలు పరుచుకున్న
మహావృక్షం వుండాలి
తనను తాను విస్తరించుకుంటూ
ఇంకొందరికి జీవితాన్నిచ్చే గొప్ప చెట్టది
ఆ చెట్టుకింద సేదదీరడమంటే
చిన్నప్పుడు అమ్మ కొంగులో దూరి
ముడుచుకొని పడుకున్నట్లే వుండేది
ఆకాశానికి నిచ్చెన లేస్తున్న ఆ చెట్టు కొమ్మలకు
ఉయ్యాల కట్టుకొని ఊగడమంటే
పడుకొని వున్న తాతయ్య మోకాళ్ళ మీద ఎక్కి
ఉయ్యాల జంపాల లూగడంలా వుండేది
ఎర్రటి ఎండలో చల్లటి నీడలో
గోలీ లాటొ కోతి కొమ్మచ్చో ఏదైతేనేం
అమ్మతో కూర్చుని ఆడుకున్నట్లుగా వుండేది
ఎక్కడెక్కడి నుంచో సాయంత్రానికి వచ్చి చేరే
కాకులు పిచుకలు చిలుకలు పావురాలు
గోరువంకలు కోయిలలు ఉత్తిత పిట్టలు
చేసే కిలకిలా రావాలు వింటుంటే
తాతయ్య పక్కలో దూరి
కాకమ్మ కదలు విన్నట్లుగా వుండేది
ఆ విశాల మహా వృక్షం కింద కూర్చుని
చిరుగాలుల్ని ఆస్వాదించడమంటే
అమ్మమ్మ ఒళ్లో అలసిపోయి పడుకున్నప్పుడు
ఆమె పైటకొంగుతో విసిరే
గాలిని తాకిన అనుభూతి
ఇప్పుడేది ఆ చెట్టు
ఇప్పుడక్కడొక కాంక్రీటు మహావనం లేచింది
ఇనుప కొమ్మలతో సిమెంటు ఆకులతో
విస్తరించిన చెట్టది
అక్కడ వాలే వలస పక్షులు
రోజంతా ఎక్కడెక్కడికో ఎగిరెళ్లి
రూపాయల గింజలతో
అర్ధరాత్రికో అపరాత్రికో
వెనుక్కు వచ్చివాలేవి
పక్షుల కుహుకుహు రాగాలు
అదృశ్యమైన నేపథ్యంలో
బుల్లి పెట్టెల్లోంచి ఎన్నో సంగీతాలు
పరిహరించబడ్డ పచ్చదనాన్ని
ప్లాస్టిక్ పచ్చదనం నింపేస్తుంది
చాలా దూరం ప్రయాణించి వచ్చిన
రెండు వృద్ధకపోతాలు
రెక్కలొచ్చి ఎగిరెళ్లిపోయిన
తిరిగిరాని పిల్లలకోసం
కళ్లను చూస్తుంటాయి.
అప్పుడే జతకట్టిన రెండు పిచుకలు
రోజుకొక్కసారి కూడా గూడువిడిచి
బయటకు రావు
చెట్టు అదృశ్యమైనా జీవితాలు
అదృశ్యం కాలేదు
చెట్టు మిగిల్చిన అనుభూతులూ
అదృశ్యం కాలేదు.

-బండ్ల మాధవరావు

జంటకళల ఒడి - రామప్పగుడి

ఆలయమంటే
దేవుని కొలువు మాత్రమే కాదు
శిల్పకళకు నెలవు కూడా
అని చరిత్రకు సాక్ష్యం చెప్పే సంతకం
రామప్పగుడి
ఇసుక పునాదులపై వెలసిన
అద్భుతం
ఈ ఆలయ నిర్మాణం
ఇక్కడ ప్రతి శిల్పమూ అనల్పమే
పెదవి విప్పకున్నా భావాన్ని పలికిస్తుంది
అడుగు కదపకున్నా నాట్యాన్ని ఒలికిస్తుంది
దేవుని పూజకు పువ్వులు వికసించినట్లు
ఇక్కడ శిల్పకళకు
హృదయం పులకించిపోతుంది
కొలువైన దేవుని పేరునో
కాసులిచ్చి కట్టించిన ప్రభువుల పేరునో కాదు
శిలను శిల్పంగా మలచిన
శిల్పాచార్యుని పేరిట
వాసికెక్కిన అపురూప మందిరం
అతడు చెప్పిన మాట ఉలి విన్నది
అందుకే ప్రతిశిల్పంపైనా
సౌందర్యం కొలువున్నది
ఆ ఆలయ మండపాల పైన
గొలుసు కట్టు శిల్పాలు
సందర్శకుల చూపులను నియంత్రిస్తాయి
శిల్పాల వెనుక భాగాలలో
దారాలు తీయగలిగిన
సూక్ష్మాతి సూక్ష్మ రహదారులు
మన ఆశ్చర్యానికి ద్వారాలు తెరుస్తాయి
ఇక్కడ ప్రతి అంగుళమూ
శిల్పకళా చాతురి
వీక్షించే నయనాలలో
వికసించే లహిరి
గుడి నడిమధ్యన రంగ మండపం
నాట్యభంగిమ విలసితమైన
నాట్యమండపం
ఆంధ్రనాట్య పునర్వికాసానికి
ఇది కదా! అసలు సిసలు విలాసం
కాకతీయుల కాలం నాటి
పేరిణి నృత్యం
ముందు కాలాన శిరసెత్తడానికి
ఈ ఆలయం చేసిన బీజావాపనం
వింత వింత నాట్యభంగిమలతో
అప్సర కాంతులు శాపగ్రస్తలై
ఈ ఆలయ కుడ్యాలపై
కాపురమున్నట్టు తోస్తుంది
కాకతీయుల కళావైభవానికి
శిల్పి నిలిపిన గోపురంలా అనిపిస్తుంది
ఈ శిల్పంలోని జీవకళ
నటరాజ నాట్య హృదయాన్ని స్పృశించింది
అపురూప నాట్యరీతికి
ఈ ఆలయం
జన్మస్థలమై భాసించింది
నృత్త రత్నావళి చెప్పే
నాట్యకళా మర్మాలకు
ఈ ఆలయం అర్థాలను చెబుతుంది
తానే ఒక అద్దమై నిలుస్తుంది
ఆనాటి ప్రభువులు
ఈనాటి ప్రజలకు
అందించిన వారసత్వం ఈ ఆలయం
మున్ముందు తరాల కోసం
మనం పదిలపరచవలసిన
నాట్య, శిల్ప కళల
సమ్మేళనం ఈ ఆలయం
(రామప్ప దేవాలయానికి
అంతర్జాతీయ
గుర్తింపు వచ్చినసందర్భంగా

- మద్దాళి రఘురాం
9866057777

'మెత్త'గా

సంతోషం సంద్రంలా ఉప్పొంగినా
దుఃఖం అతిశయమై కట్టలు తెగినా
సిగ్గుదొంతరలు కదిలే మేఘాల్లా
దోబూచులాడినా
నీవు నన్ను పొదుపుకోవాల్సిందే
నీలో నన్ను దాచుకోవాల్సిందే
గుండె భారమయిన ప్రతిసారి అశ్రుధారలను
ఓరిమి గల భూమాతలా దిగమింగి నాకు
తెరిపిని కలిగించే నీకు నేనేమి ఇవ్వగలను
నా కలలను నీతో పంచుకోవడం తప్ప
నా తలభారాన్ని మోసి
హృదయభారాన్ని తగ్గించే
నీకు నేనేమి చెయ్యగలను
సుతిమెత్తగా నిను అల్లుకుపోవడం తప్ప
తేరగా దొరికావేమో ప్రతీ భావాన్ని నీపైనే
రుద్దడం అలవాటయిపోయింది సుమా
ఏం చెయ్యను
అలిగినా అరిచిగీపెట్టినా నా మెడలువంచి
నా తిక్కకు లెక్కచెప్పి
నను నీ చెప్పుచేతల్లో పెట్టుకుని
చిద్విలాస మూర్తిలా ఉండటం
నీకే చెల్లును కదా
దోమతెరలాంటి భావదొంతరలకు
అండగా ఉండే దిండువై
మెత్తగా బజ్జోపెట్టే సుతిమెత్తని మెత్తవై
కలలను చిగురింపచేసే విత్తువై
విసుగన్నదే లేని సఖుడివై
జోకొడతావులే మంత్రదండమై
ఎన్నడూ విడిపోని పొత్తువై
నాకే సొంతమైన నా మెత్తని తలగడవై...

-మంజుల సూర్య
9704022244

"సుందరం-సుమనోహరం"

ప్రకృతికి కొంగ్రొత్త ఆకృతినిచ్చే,
తొలకరివర్షాగమనానికి స్వాగతాలు.
శ్రుతి తప్పి, గతి తప్పిన వికృతీ...
ఉద్ధృతి ఆనవాళ్లకు నేడు తిలోదకాలు.
ఏవీ? నవరాగాలు కూర్చి,
పంచమ శ్రుతిలో,
ఆలపించే మత్త కోకిలల పక్షులగుంపు.
ఎక్కడా? ఆశల మోసులు తలపించే,
బంగారు లేచివుళ్ళు,ఏవేవీ?
మధుర పరిమళాలు వెదజల్లే మల్లె,
మాలతీలతలు.
ఏమైనవీ?
గలగల పారే సెలయేటి తరగలకు
తలలూపే తీవలు.
జనారణ్యంలో మనలేమంటూ
ఎగిరిపోయాయి కోయిలలు,
జనంలోని ధన స్వార్థానికి బలైపోయిందీ...
"పచ్చదనం".శీతల సమీరాలలో
జలకణాలు విసిరే సరస్సులు,
నేడు కాలుష్య కాసారాలు!
ఈ విధ్వంసంతో ఇంకెలా వేగేది?
కవి సమయంలో కవులు ఆవేదన,
ఆక్రోశం, ఆవేశం ఇది!
అయితే,
ఈ శాపనార్థాలతో నేను శ్రుతి కలపలేను!
జనం... జనమంటూ
పరనిందలు ఎందుకు?
జనమంటే ఎవరు?
జనమంటే మనమేగా!
ఆ ఘనకార్యాల తంతులో
మన వంతు లేదా?
తప్పు చెయ్యడం పాపం కాదు,
కానీ, దాన్ని సరిదిద్దుకోక పోవడమే లోపం!
అందుకే...
వికృతినించి ప్రకృతిని విడిపించడం
మనందరి కర్తవ్యం,
చేసిన పాపాలకు పరిహారంగా మనమంతా,
మొక్కవోని దీక్షతో, ఒక మొక్క నాటుదామా.
నేస్తం.
పచ్చదనం యొక్క పరమార్థం
ప్రతి ఒక్కరిదనీ...
ప్రతిచోటా... ప్రతిఏటా...
ఎలుగెత్తి చాటుదాం.
ఆనందాశ్రువులు చిందేలా
జ్ఞాన విపంచి మీటుదాం,
పులకించే ప్రకృతీ...
పచ్చదనంతో పరవశాన తేలుదాం.
అందుకు... శుభస్య శీఘ్రం అంటూ,
హరిత హారం చేబడదాం.
నువ్వా, నేనా అన్న
తరతమ భేదాలు వీడుదాం,
కలిసిమెలసి జనమంతా
చేయి, చేయి కలుపుదాం.
ఆనాడే, శ్రీకరం శుభకరం,
మనస్కరం, శుభస్కరం,
శోభాస్కరం, "సుందరం సుమనోహరం".

-శారద శృంగేరి
9490 26 1119

పరస్పరవాగార్థాలు

జీవితానిచ్చేది తల్లి
జీవించటం నేర్పేది తండ్రి.

ప్రపంచానికి పరిచయం చేసేది తల్లి
ప్రపంచం చూపేది తండ్రి.

ఆకలిని తెలుసుకొనేది తల్లి
ఆకలి విలువను తెలుపేది తండ్రి,

శ్రద్ధ చూపేది తల్లి
బాధ్యత వహించేది తండ్రి.

నడక నేర్పేది తల్లి
జీవనగమనాన్ని నేర్పేది తండ్రి.

పడిపోకుండా కాపాడేది తల్లి
పడిన ఎలా నిలబడాలో నేర్పేది తండ్రి

ఆలోచనల ప్రతిరూపం తల్లి
నిజాల ప్రతిబింబం తండ్రి

అనుభవ పాఠాలు నేర్పేది తల్లి
అనుభవాలే పాఠాలుగా నేర్చుకొనేలా చేసేది తండ్రి

చివరి ఊపిరి వరకు ప్రేమించేది తల్లి
ఏభావాలు చూపక ప్రేమించేది తండ్రి.

పుట్టినప్పటి నుండి తెలిసేది తల్లి ప్రేమ
నాన్న అయ్యాక తెలుసుకొనేది తండ్రి ప్రేమ

-సంధ్య సుత్రావె,
ఫోన్:9177615967

కొన్ని అంతే..

కొన్ని జరిగిన సంఘటనలు
జ్ఞాపకాల పుస్తకం పుటల్లోంచి జారిపోతే
మరికొన్ని పదేపదే గుర్తుకొచ్చి
ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ఇనుమడింపజేసేవే.

కన్నీటి చుక్కలైనా.. ఆనంద భాష్పాలైనా
ఎదలో కలిగే స్పందనల కైవల్యమే
విషాదాల .. వినోదాల తాకిళ్ళ ఒరవడికి
దోసిళ్లుగా రాలేఉద్విగ్న క్షణాలే...

గతం తాలూకు చేదు సమూలంగా తుడిచి
వర్తమాన జీవనానికి బలాన్నిస్తూ
పూతరేకుల తీపిని అందించేవి కొన్ని
ఎప్పటికీ కలకాలం గుర్తుకొస్తుంటాయి.

వంచనను మత్సరించని వాస్తవాలు
మంచితనం మరచిపోలేని ఆనవాళ్లు
నాటి ఆనందానుభూతుల అనుభవాలు
నేటికీ చెరగని జ్ఞాపకాల నెమరింతలు.

సానుకూలమైన సమయాలు
మరపురానీయని గడ్డుకాల గమకాలు
మానవీయతా దుప్పటీ దులిపినప్పుడల్లా
మళ్లీమళ్లీ గుర్తుకొస్తుంటాయి

-శ్రీదాస్యం లక్ష్మయ్య
9440155240

దుంకులాట

గోడమీది పిల్లులు
అవకాశవాదులు
ఆడుతున్నాయి దుంకులాట
పాలకులు మేమే కావాలని
పెంచుకున్నాయి ఆశ
ప్రజా ప్రయోజనాలే వారి ఎజెండా
పార్టీ జెండాయే వారికి అండ
ఎన్నికలప్పుడు వారికి ఓటర్లే దేవుడు
చేస్తారు సారతో అభిషేకాలు
ఆడిస్తారు ఆటలు
పాడిస్తారు పాటలు
రాజకీయ చదరంగంలో
కదులిస్తారు పావులు
ఓటు వేసేదాకా పెడతారు దండాలు
ఓటు వెయ్యంగానే
పెడుతారు పంగనామాలు

-జాధవ్ పుండలిక్
రావు పాటిల్
94441333315

శ్రీ సంగిశెట్టి మల్లయ్య యక్షగానం- తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ వారి దీపావళి కానుక

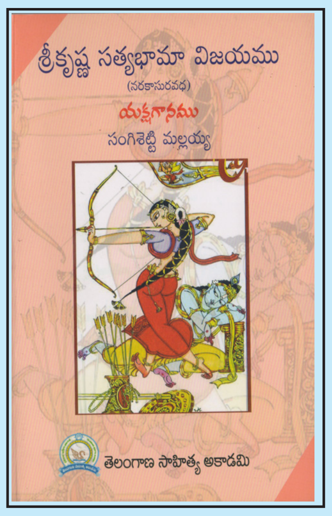

తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ, పామర రంజకమైన సాహితీ ప్రక్రియ యక్షగాన రచనను పునర్ముద్రించి కవి, యక్షగాన ప్రియుడు శ్రీసంగిశెట్టి మల్లయ్య సారస్వత సత్కృషిని వెలుగులోకి తేవటం అభినందనీయం. గాత్రం, కథ, సంగీతం, నృత్యం, నటన, వచనం, హాస్యం వంటి పలు కళల సమాహారం అయిన ప్రాచీన యక్షగాన ప్రక్రియ, తెలంగాణ సాంస్కృతిక రంగంలో అత్యంత విశిష్టమైనది. పండిత విరచితమే అయినా పామరరంజికంగా లయ, తాళం, దరువు, యతి, ప్రాస, ఛందస్సు, వ్యాకరణ, సాహిత్య సమ్మేళనంగా జన హృదయాలను పరవశింపచేయగల యక్షగానం తెలంగాణ పల్లెలలో, ప్రాంత అస్తిత్వ సాంస్కృతిక విలువలను వికసింపచేస్తోంది. 1970లో విద్యార్థిగా యక్షగానాభిరుచితో నరకాసుర వధను వినూత్న కల్పనలతో శ్రీ మల్లయ్య శ్రీకృష్ణ సత్యభామా విజయంగా రచించటం అది 2019లో, అద్భుతమైన బాపు శ్రీకృష్ణ, సత్య చిత్ర రూపకల్పనలతో వెలుగుచూడటం ప్రశంసనీయం.

శ్రీకృష్ణ సత్యభామా విజయం, తెలుగు ప్రజలను ఎప్పటికీ అలరించే కథా విశిష్ట ఇతివృత్తం. నాటక ప్రియుడైన శ్రీమల్లయ్య నాడు ఇబ్రహీం పట్నానికి చెందిన కవిగా, నాటక ప్రియత్వంతో, ఈ కథాగానంపై పండిత దృష్టి సారించారు. అనేక ప్రదర్శనలకు నోచుకొని, నాలుగు దశాబ్దాలుగా పండిత, పామర లోకాన్ని ఆకట్టుకొంటున్న ఈ యక్షగానం ప్రదర్శనకు మనోరంజకంగా ప్రాధాన్యత వున్నప్పటికీ, అటు ఆంగ్లం ఇటు ఉర్దూ సంభాషణలతో ప్రాచీన పౌరాణిక ఇతివృత్తానికి ఆధునిక భాషా పరిమళత్వం కవి అందించటం విశేషాంశం. మాతలి, బఫూన్ పాత్రల హాస్య సంభాషణలు ప్రేక్షకులను,పాఠకులకు ఆకట్టుకొంటున్నాయి. మా తలి సంభాషనంలో "అరే! మై ఫ్రండ్! క్యాకరనా భూలోకమ్ సే చంద్రలోకంతక్ అంగ్రేజీ కమోజ్ బడ్‌గయా! క్యాకర్‌నా?" అంటూ హాస్యంగా సమర్థించుకోవటం ఆధునికతకు అద్దం పడ్తోంది.

తెలియద! పురుషుల సంగతి
కవికీ! నీ కన్న ప్రియము గల
రెవరెనుచున్!
చెలియల నెందరినో తమ
వలపుల బడవేసి కొంద్రు వదరకు
కృష్ణా!

అంటూ సత్యభామ, శ్రీకృష్ణున్ని నిందించటం, రాపోలు (రాయపోలు) పురి, నివాస మల్లయ బాలకవి హృద్భాసితాబ్జ మిత్రుడైన శ్రీకృష్ణుని సత్యభామ విలాసం యక్షగాన పునర్ముద్రణ అకాడమీ తెలంగాణ జనావళికి అందించే దివ్య దీపావళి కానుకగా భావించాలి.

ప్రతులకు: తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ కార్యాలయం
కళాభవన్, రవీంద్రభారతి,
హైదరాబాద్-500 004.
ఫోన్: 040-29703142

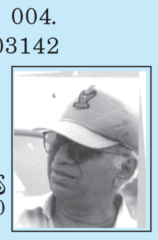

-జయసూర్య
సెల్: 9440664610

తలపులకు తాళమేసుకో

పంజరం నుండి
పక్షి ఇప్పుడే బయటపడ్డట్టుంది
రెక్కలకు పని సెప్పింది
ఇరామమే లేకుండా ఇడుసక తిరుగుతుంది
ముచ్చట ముచ్చటగా
మురిసిపోతాంది
మరిసినట్టుంది మాంచిగా
కాపుకాసుకు కూసున్న కరోనా ఏటగాన్ని.
నీ ఆగడాలు మితిమీరిన వేళ
నిన్ను నీవు సర్దుకోమని
నేర్పడానికే తాళం వేశారోచ్.
ఇప్పుడు తాళం తెరిచారని సంబరపడిపోకూ
ఇప్పటికీ గొళ్ళెం పెట్టే ఉంది.
కాదని కాలు కదిపితే
పడతది నీకు కరోనా కళ్ళెం
జాగ్రత్త బిడ్డా!.
కాసింత మూతికి బట్టకట్టుకో
బతికి బట్టకడతవ్
దూరం దూరమే మసులుకో
లేకపోతే బతుకు మీద ఆశలొదులుకో
తాళం తీశారు తలుపులు తెరిచారు కానీ
నీ తలపులకు తాళమేసుకో
కరోనాతో కలిసి బతకాలంటే...!
లేకుంటే ఖతమైపోతవ్..
జాగ్రత్తయ్య......!

-కమలేకర్ నాగేశ్వర్ రావు,
9848493223

కొత్త గాలి వీస్తోంది

ఇప్పుడు ఉదయం నిద్ర లేవగానే
చెప్పుకునేది శుభోదయం కాదు
పలకరించేది
బావున్నారా అని కాదు
ఎలా ఉన్నారు అని
కుశల ప్రశ్నలు అడిగేది లేదు
పక్క వారు
బాగున్నారా అని తెలుసుకునేది లేదు
పరిస్థితులు మారుతున్నాయి
కొత్త గాలి వీస్తోంది
'హలో 'అని పలకరించగానే
కోవ్యాక్సిన్ తీసుకున్నారా!
కోవిషీల్డ్ తీసుకున్నారా !!
తీసుకోకుంటే నిర్లక్ష్యం చేయకండి!
వెంటనే ఇంజక్షన్ చేసుకోండి
కరోనా మహమ్మారికి
బలికాకుండా చూసుకోండి !
నిర్లక్ష్యం చేస్తే నీ ప్రాణానికే ముప్పు
లేకుంటే తప్పదు నీకు నిప్పు
నీ ఆరోగ్యం కాపాడుకో !,!
మహమ్మారి నుంచి తప్పించుకో
చేతులకు శానిటైజర్
తప్పకుండా వాడండి !
మాస్క్ ను అసలే మరవకండి
ఇవే డాక్టర్లకు మించిన ఆయుధాలు!
ఎవరో వస్తారని ఎదురు చూడకండి!
వైరస్ నుండి కాపాడుకోండి
డాక్టర్లు దైవాలు కాదు
పోయే ప్రాణాన్ని ఆపలేరు
ఆయుష్షు తీరితే పరలోక యాత్రే
ఆస్పత్రులను నమ్ముకుంటే
పైసా పోతుంది ప్రాణం పోతుంది
అందుకే నిన్ను నీవే కాపాడుకో!!
దైవమే నిరంతరం నీకు రక్ష.

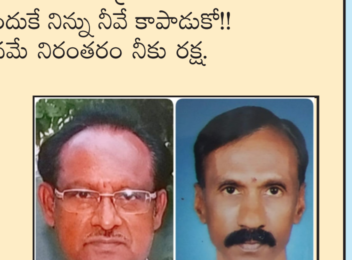

- రస స్రవంతి
-9290215858
-కావ్యసుధ
9247313488

"పద్యాన్ని ప్రజాపరం చేసిన ఓ ప్రచేతసా!"

ఈ శతకాన్ని డా॥ ఎరికపాటి ఏసుపాదం సామ్యెల్ సంజీవ రావు గారికి అంకితంచేసారు. దాదాపు పద్యాలు. చక్కటి సీస తేటగీతుల్లో అద్భుత భావ రసంతో సందేశాత్మకంగా ఉన్నాయి.
డా॥ గంద్ర లక్ష్మణరావు, డా॥మాదిరాజు బ్రహ్మానందరావు, డా॥ తిరునగరి, డా॥ డింగరి నరహరి ఆచార్య, డా॥ రూప్ కుమార్ డబ్బీకార్, కందుకూరి శ్రీరాములు - కూకట్ల తిరుపతి, చక్కటి ముందు మాటలు రాసారు సీసపద్యం అనగానే శ్రీనాధుడు గుర్తుకొస్తాడు. శతకం అనగానే వేమన నుండి వేణుశ్రీ దాక ఎందరో మనల్ని ఆర్ద్రతతో నింపి పలుకరిస్తారు. పాల్కురికి సోమన, వేమన, వెంకయ్య, భర్తృహరి, బద్దెన లాంటి మరియు శతకాలు ఇప్పటికి మనతో కలిసినడుస్తాయి. జీవితాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి. రాజులకు రాణులకు పరిమితం అయిన అచ్చతెలుగు శతక ప్రక్రియను సామాజికంశాలతో ప్రజాపరంగా గొంతు విప్పటం వేణుశ్రీ చేసిన విప్లవాత్మక ప్రయోగమే "ఈ ఓప్రచేతసా" పాఠ్యాంశాలుగా ఉండదగ్గ పద్యాలెన్నో దీన్లో ఉన్నాయి. అధ్యాత్మికం-అంటరాని తనం-వంచనలు -మోసాలు; కపట బోధనలు; రైతుసమస్యలు భ్రూణ హత్యలు వృత్తులు - నిరుద్యోగము - కరోనా - ఆయుర్వే దాంశాలు- మూగజీవులు - ప్రకృతి - స్వేచ్ఛ పండుగలు కవి కర్తవ్యం - కుల సంఘులు - రాజకీయాలు పర్యావరణం ఇలా మానవ జీవితంలో నిత్యం పెనవేసుకొన్న ఎన్నో అంశాల్ని చంధోబద్ధంగా అద్భుతంగా అక్షరీకరించారు వేణుశ్రీ. మచ్చుకు, ఒకటి రెండు చుద్దాం "ఓప్రచేతుడా వినుమయ్య ఒక్కమాట" ! అన్నది ఈ సీస పద్యాల శతకానికి మకుటం !! జాషువా - విశ్వనాథున్ని గుర్తుతెస్తాయి. కొన్ని పద్యాలు.... కవి ఎల్లప్పుడు "స్వేచ్ఛా" ప్రియుడు. మానవ సంబంధాలన్ని ఆర్థిక సంబంధాలైనాయి. అన్న స్ఫురణకు తెచ్చారు తేటగీతికలో (పేజి-19) "కొందరొక్కరొకరిపై కూర్మిజూప / అన్న చెల్లెల ప్రేమలు అంతరించు!" అన్నదమ్ముల ప్రేమ అలగవట్టె / అమ్మ తిండి పంపకముతో అర్థమేమి "ఓప్రచేతుడా వినుమయ్య ఒక్కమాట"! - 75 సం॥ స్వాతంత్ర్య భారతంలో యింకా పేదలు.... వెను కబడిన వారు.... అణగారిన కులాల్లోను ఆగ్రవర్ణాల్లోను ఉండుట బాధకరం ఈ అంశాన్నే సీస పద్యంలో వేణుశ్రీ అద్భుతంగా యిలా అన్నాడు. "కుల విభజనజేసి కులుకు చందురెపుడు / రాజకీయ గెలుపు రాచబాట / ఎస్సి, యెస్టీ, బీసి లెవరికందాలయ్య / ఆయాకులాలలో లార్థికముగ / అణగారినకుటుంబ మసలై నవారికే / అందుధనికులకే అందనేల / ఎఫ్సీ (ఖీజ)లలోను ఏమిలేకుండగా / ఉన్నట్టి వారలు యున్నరయ్య" అంటూ సత్య బోదచేసారు (పేజి - 23) నార్లవార్నిగుర్తు చేసారు ఈ క్రింది పద్యంలో కవి పేజీ - 36) " వాస్తవాలనమ్మవలె ప్రజలెపుడును / కల్పితాలింకచెప్పెడి కలియుగమిది / అన్ని విషయాల నెఱుగుచు ఆచరించి / అవని జీవించ వలెనింక నచ్చుముగను / "ఓప్రచేతుడా వినుమయ్య ఒక్కమాట" అంటారు. దేశ రాజధానిలో రైతులు ఆరు నెలలుగా ప్రభుత్వముపై శాంతియుతముగా పోరాడుతున్నారు. కంపెని వస్తువుకు ధరలుంటాయి - పంటకు ధర ఉంటాయి. పంటకు ధర ఉండాలి అన్నే అర్థంతో రాసిన పద్యంతో ఈ శతకం ముగించారు. వాడుక భాషలో చందోబద్ధంగా సాగి ఓ మంచి వినూత్న సామాజికంశాల - మానవీయ కోణంగా మంచి శతకము కవికి అభినందనలు.

ప్రతులకు : వేణుశ్రీ
ఇనెం. 5-7-563
హౌసింగ్ బోర్డు కాలనీ,
కరీంనగర్ - 505001
సెల్ : 8328067855

- తంగిరాల చక్రవర్తి
సెల్: 9393804472

మా నాన్న..!

దినమంత యంత్రంలా
పనిచేసే మా నాన్న!
మమ్మల్ని చూడగానే ముఖం అందమైన
హరివిల్లులా మెరిసిపోయేది!

సాయంత్రపు వేలలో
భుజాలపై ఎత్తుకొని ఆడిస్తుంటే
మా నాన్న కళ్ళలో
ఆకాశమంత ఆనందం ఉట్టిపడేది!
బడికి పంపే సమయాన
మా నాన్న చెప్పిన
ముత్యపు మాటలు
ఇప్పటికి
మా మనస్సులో
సద్దిమూటలుగా
మిగిలే ఉన్నాయి!

నాన్న!
కరోనా మాయరోగంలో
మాసిపోతివా!
మమ్మల్ని
కానరాని లోకానికి వెళ్లి
పాసిపోతివా!!

- నాగం సాయిలు!
9490209037

పుస్తక సమీక్షలు

కన్యక చరితము, భక్తి పూరితము

విద్యాధికులు, ఆర్థిక శాస్త్రోపన్యాసకులు, సమాజ సేవానురక్తులు కర్నాటి లింగయ్యగారు సాహితీ రంగంలో కూడా పలు ప్రశంసనీయమైన కార్యక్రమాల నెన్నింటినో నిర్వహిస్తున్నారు. విద్యార్థులకు ఉపయోగపడే టెక్స్ట్ పుస్తకాలు వ్రాసారు. వచన, గేయ, శతక, అధ్యాత్మిక సంపుటాలు, పురాణ గాథలు, వ్యాస సంపుటాలు 30కిపైగా వెలయించారు. లెక్కలేనన్ని పురస్కారాలు వీరిని వరించాయి. కొణిజేటి రోశయ్య, పి.వి.నరసింహారావులాంటి ప్రముఖులను తన పద్య సంపదతో పరిచయం చేసారు. నిరంతరం అధ్యయనాసక్తులు.

సమాజసేవ, సాహిత్యాసక్తితో "శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరి వృత్తాంతము" అను చిరు గ్రంథాన్ని పాటకులకు ఇప్పుడు అందిస్తున్నారు. హైందవ సమాజంలో గుణకర్మలననుసరించి వర్ణ వ్యవస్థను ఏర్పర్చినట్లుగా భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు వ్రాక్కుచ్చాడు (అ.4 శ్లో13). ఆ,యా వర్ణస్థుల విధులను కూడా నిర్వచించాడు (అ 18 శ్లో 44). వర్ణ క్రమంలోని మూడవమెట్టు వారైన వైశ్యులకు కృషి (వ్యవసాయం), గోరక్ష మరియు వాణిజ్యం అనునవి వీరి స్వాభావిక కర్మలుగా పేర్కొన్నారు. కాలక్రమేణ ఈ వర్ణ వ్యవస్థ స్వాభావిక విధులను బట్టి

కాకుండా జన్మనుబట్టి నిర్ణయించబడటంగా మారిపోయింది. వివిధ వర్ణాల వారు పరస్పరానుకూలతను బట్టి తమ తమ దేవీ/దేవతలను నిర్ణయించుకున్నారు. వాసవీమాతను వైశ్యకుల ఆరాధ్య దేవతగా నిర్ణయించుకున్నారు. పార్వతి/గౌరి దేవియే వాసవీ కన్యకా పరమేశ్వరిగా ఐతిహ్యం. వాసవి కన్యక కుసుమశ్రేష్ఠి దంపతులకు వరపుత్రికగా జన్మించింది.

పుట్టిన వెంటనే కుసుమశ్రేష్ఠి దంపతులకు శిశువు పున్నమి చంద్రుని ప్రకాశముతో కనిపించినదట! పెరిగి పెద్దదయిన కొలది ఆ అమ్మ ప్రతిభా విశేషాలు రూపలావణ్యాలు అందరినీ ముచ్చట గొలపేవట! యుక్త వయస్కురాలైన వాసవిని ఆ దేశపు రాజైన విష్ణువర్ధనుడు చూసి మరులుగొంటాడు. పెళ్ళియాడగోరుతాడు. కులధర్మము ప్రకారము అన్యకులస్థులకు ఈయరాదను నియమముచే, వాసవి తలిదండ్రులు బంధువులు ఇష్టపడలేదు. కోపోద్రిక్తుడైన రాజు నుండి తమను తాము కాపాడుకునుటకై, వాసవీ కన్యకతో బాటు 102 గోత్రాల వైశ్యులు అగ్ని ప్రవేశం చేస్తారు. శాపగ్రస్తి ఐన విష్ణువర్ధనుడు మరణిస్తాడు. స్కాంధ పురాణమున వివరించబడిన ఈ 'వాసవీ కన్యకా చరితము కర్నాటి లింగయ్య చక్కని వచన రూపమున మనకు అందిస్తున్నారు. సరళశైలి, సులభగ్రాహ్యత ఈ చిరుపొత్తానికి పెట్టని ఆభరణాలుగా నిలిచాయి.

కన్యక చరితముతో పాటు అనుబంధముగా, అగ్ని ప్రవేశము చేసిన 102 గోత్రాల వారి వివరాలు, వాసవీ అష్టోత్తర శతరామావళి అష్టకము, స్తోత్రం మంగళాశాసనం హారతిలాంటి వివరాలను పొందుపరిచి లింగయ్యగారు సంకలనానికి సంపూర్ణత చేకూర్చారు.

మన పురాణాలన్నీ నైమిశారణ్యమున సూతముని. ఇతర మునులకు చెబుతాడు. వాసవి చరిత్ర కూడా పురాణరూపంలో సూతముని వివరిస్తాడు సాక్షాత్తు పార్వతీదేవియే వాసవి కన్యకగా అవతరించింది కనుక, ఇది వైశ్యులకు, వైశ్యేతరులకు ఆరాధనీయము. పాఠకులలో భక్తి భావాన్ని పెంపొందింపచేస్తుంది ఈ పుస్తకము.

రచయిత లింగయ్యగారు ఈ భక్తిగ్రంధము అందరి ఇళ్ళలో ఉండవలేనని, ముఖ్యంగా వైశ్యుల ఇళ్ళలో ఉండవలయునని వేయి మందికి పంచినారట! ఇదియే కాకుండా, ప్రస్తుత ప్లవనామ సంవత్సరం వైశాఖశుద్ధ దశమి (ఇంగ్లీషు తేదీ 21-5-2021)నాడు ఉభయ రాష్ట్రాలలోని వాసవీ దేవాలయాలకు ముందుగా పంపి ఏక కాలంలో ఆవిష్కరింప చేయుట విశేషము.

మహాకవి గురజాడ అప్పారావు తన "ముత్యాల సరాలు"లో (1912) కన్యక కవితను చేర్చి వాసవీ కన్యక పరమేశ్వరికి గొప్ప ప్రాచుర్యం కలిపించారు. ఎందరో రస హృదయాలను ఆ కవిత ఆకట్టుకున్నది. అలాగే ఈ చిరుపొత్తము కూడా పలువురి ప్రశంసలందుకునటలో సందేహము లేదు. దుర్మదాంధులైన నాటి రావణకీచకుల వలె పరస్త్రీల బలాత్కరించువారికి పతనము తప్పదను నీతి ప్రబోధకమైన ఈ పుస్తకం కర్నాటి లింగయ్య రచనలో 'మణిపూస' అని దగినది.

ప్రతులకు: నవోదయ బుక్ హౌస్
ఆర్యసమాజ్ ఎదురుగా, కాచిగూడ
హైదరాబాద్-500 027.

- కూర చిదంబరం
సెల్: 8639335675

ధ్వన్యాంబోధి

చీకటింటిలోన చిరుదివ్వెవెలిగించు
వెలిగిపోవు నిల్లు విశ్వమందు
దీపమోలె మనిషి దీపించవెలెనురా
శంకరునిది పలుకు శంకవలదు - (353)

శ్రీ కూర్మాచలం శంకరస్వామి గారితో తొలిముఖపరిచయం విజయవాడ ప్రపంచ మహాసభలవేదిక. కరీంనగర్ జిల్లా హుస్నాబాద్ దగ్గర గల పెద్ద సముద్రాల వాస్తవ్యులు (ప్రస్తుతము సిద్ధిపేట జిల్లా). ప్రస్తుతంహైదరాబాద్ నగరంలో అధ్యాపకులుగా ఉన్నారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం నుండి "తెలుగులో సంక్షేమ చైతన్య గీతాలు" అంశంలో పరిశోధన చేసి 2008లో డాక్టరేట్ పట్టాను అందుకున్నారు. డా॥శంకరస్వామి గారు ఇంతవరకు మూడు గేయ సంపుటాలు, రెండు కవితా సంపుటాలు, రెండు వ్యాస సంపుటాలు వెలువరించారు. పరిశోధనా సిద్ధాంతమును కూడా ప్రచురించినారు.

శంకరస్వామి గారి కిది షష్ఠిపూర్తి సంవత్సరము. షష్ఠి పూర్తితో మనిషి 60=6+0=6 షడ్గుణ సంపన్నుడు అయి సంపూర్ణ వ్యక్తిత్వమును సంపాదించు కుంటాడంటారు.

అదలా ఉంచితే - శ్రీ కూర్మాచలం శంకరస్వామి గారి పేరును గమనించితే ఒక వైచిత్రి కనబడుతుంది
శ్రీ కూర్మాచలం - కచ్ఛపము (తాబేలు) - హరి
శంకర - శివుడు - హరుడు
హరిహరులు కలిసిన పేరు. అంటే హరిహరాద్వైతం మిళితమైనదనిపిస్తుంది. అంటే శంకరస్వామి జన్మతః శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయజ్ఞుడు. కాని నామ పరంగా హర పద సంభోదితుడు. అందువలన ఆయన శ్రీ కూర్మాచల శంకరుడు.

షష్ఠి పూర్తి సందర్భముగా శ్రీ కూర్మాచలం శంకరుడు ప్రస్తుతం "శంకర! పంచశతి" పేరున 516 పద్యాలతో శతకమును అందిస్తున్నాడు. ఈ శతకము "ఆటవెలది" ఛందస్సు నిర్మితము. "శంకర! పంచశతి" అనగానే ఒక ఆలోచన స్ఫురణకు వచ్చింది. శంకర నమఃశివాయ - పంచాక్షరి. సత్వము, రజస్సు, తమస్సు, శుద్ధ సత్వము,అతీతములు కలవాడని అర్థము. ఈ పంచగుణాలకు షోడశ సంపదలు (కీర్తి, విద్య, బలము, జయము, పుత్రులు, స్వర్ణము, ధ్యానము, సత్కాలక్షేపము, సద్భోజనము, జ్ఞానము, సౌందర్యము, క్షమ. బాల్యము, ధైర్యము, ఆరోగత, నిరాయవు) జోడించినచో 5+16=516 శంకరస్వామిగారి శంకర పంచశతి పద్యాలు మొత్తం 516 (అర్ధవెయ్యి పదహార్లు). ఈ శతక పద్యాలను 24 శీర్షికలతో వర్గీకరించారు. 2+4=6; ఈ ఆరవ సంఖ్య మనిషిలోని షట్చక్రారానికి సంకేతము. అంటే మానవజీవితం అంతా షట్చక్రారంలో బందీ అ యి, పంచ గుణాలతో షోడశ సంపదలను మనిషి అందు కోవాలనే ఆకాంక్ష దిశగా ఈ శతకము పయనిస్తుంది.

శంకరస్వామిగారు సామాజిక, సాంఘిక, తార్కికత అంశాలను విస్తృ తంగా, భావి భారతపౌరులకు, సమాజానికి అందించాలనే నేపథ్యములో ఈ పద్యాలను అల్లారు. ఈ పద్యాలలో వేమన, వేముల పెరుమాళ్ళు, నార్ల మొదలగు శతకకవుల ధోరణులు వెదజల్లబడినవి.

సాహిత్య ప్రక్రియలలో పద్యం ఒక విలక్షణమైనది. పద్యము ఎప్పుడు కొత్త పుంతలు తొక్కుతూనే తన విలక్షణతను చాటుకుంటూనే ఉన్నది. ఆ పద్యం వేల సంవత్సరాలుగా వెన్నంటే వస్తున్నది. ఈ పద్యం శతకమైనది. ఔత్సాహికులకు ఒక అధ్యయన కేంద్రంగా మారింది. ఈ శతకానికి ఆద్యులుగ పాలకురికి సోమనాథుడు పరిగణించ బడుతున్నారు. ఆ శతకము "వృషాధిపశతకము". "శతకం అనే పేరు పద్య సంఖ్యను పరిగణనకు తీసుకొనబడినది. శతకానికి మకుటం ప్రాణం సంఖ్యానియమం, వృత్తనియమం, భాషానియమం అనేది శతక ప్రక్రియకు బాహ్యనిర్మాణ లక్షణాలు, ఆత్మాశ్రయ స్వభావం, రసనియమం శతకానికి అంతర్నిర్మాణ లక్షణాలు మకుటనియమం ఉభయాత్మకం. ఈ లక్షణాలన్నీ కుదురుకుని వచ్చినది సోమనాదుని శతకం వెలువడింది. "(శతక ప్రక్రియ సామాజిక సాహిత్య స్పృహ - జి.వి. సుబ్రహ్మణ్యం)

శతకాలలోని భాణీలు, మకుటాలు, కొన్ని పద్యాలు, కొన్ని శతకాలు తెలుగు వారి హృదయాలలో చెరగని

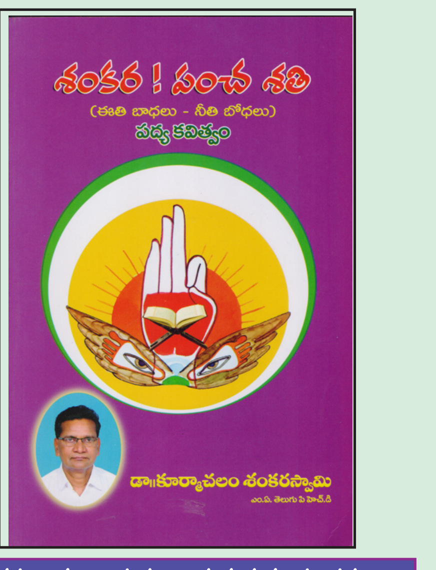

ఆగష్టు 4న ఆవిష్కరణ జరుగుతున్న సందర్భంగా ఈ పుస్తకానికి డా॥ టి. శ్రీరంగస్వామి రాసిన ముందు మాట ఇది.

ముద్రవేశాయి. నాలుకలమీద నాట్యం చేస్తుంటాయి. నీతి శతకాలలో నేటి తరం నోట నిలిచి ఉన్నవి సుమతీశతకం, భాస్కర శతకం, కుమార శతకం, వేమన శతకంలోని పద్యాలు. అధిక్షేప శతకాలు ఎన్నో రకాలు. అందులో "కవి చౌడప్ప శతకం" కాల్చినా బూడిదకానిది. చౌడప్ప శతకం బూతులలో నీతులు చెప్పే పద్ధతి కది పెట్టింది పేరు. అధిక్షేపానికి, భక్తికి, పారమార్థికతకు, సామాజికతకు వేమన శతకం వేదవాక్యం. వేమన శతకం వేదవాక్యం. వేమన పద్యాలలో ఆధ్యాత్మికతను, భౌతిక భూమికను, వ్యంగ్య వైభవమును అందిస్తుంది. మేమన పద్యాలన్ని "ఆటవెలది" ఛందస్సు పొదుగుకున్నవి. ఈ దారిన వేలకవులు పయనించి వేల వేల శతకాలు అందించారు. ఈ శతకాలలో శత, అష్టోత్తర సంఖ్యానియమము పాటించక రచనలు చేసిన వారూ ఉన్నారు.

శతకములో కవి తన చుట్టూ ఉన్న సమాజమును, అందులోని అస్తవ్యస్తతను, సాంఘిక అసమానతలను, దేశకాల పరిస్థితులను తనదైన నేపథ్యముతో చెప్తుతాడు. అందువలన శతకములను పరిశీలించేటప్పుడు. వివేచించేటపుడు ఆ సమకాలికాంశాలను గమనించాల్సి ఉంటుంది. ఈ పద్యాలన్నిటిని ముక్తకాలు అనవచ్చును. ఏ పద్యానికాపద్యము స్వతంత్రతను కలిగి ఉంటుంది. ఈ కవిత్వానికి 'మకుటము' ఉంటుంది. ఆ మకుటము మొత్తం ఒక పాదము కావచ్చు. అది చివరి పాదము, అరపాదముకాని, చివరి వాక్యములో ఒక పదము కూడా కావచ్చు. సంపత్కుమారగారు "చేరా" అనే మకుటముతో శతకమును చెప్పారు. పద్యాలలో "ఆట వెలది" స్వేఛ్చాను రక్తి కలది. అందుకే వేమన తన శతకపద్యాలను "ఆటవెలది" లోనే చెప్పాడు. పామరుల దృష్టిలో ఆటవలది అంటే "దారుల్లో రెండు గుంజలకు కట్టిన త్రాడుపై ప్రదర్శన (ఆటాడే) ఇచ్చే వెలది ఆ "వెలదికి" ఏ నియమని బందనలు ఉండవు. తనకు నచ్చినట్టుగా ప్రేక్షకుల మనసును ఆనందపరచడమే ధ్యేయంగా సాగుతుంది. తాడును వదులదు అంటే కవి కూడా ఆటవెలదితోని అంతస్సూత్రమును మాత్రం మరవడు.

"ఆటవెలది" ఉపజాతులకు చెందినది. జాతుల ఆధారంగా ఏర్పడినవి ఉపజాతులు. అక్షరములచే లేదా అక్షరగణములచే కాక మాత్రాగణములచే నిబద్ధములగు పాదములతో నేర్పడు పద్యములు "జాతు" లనబడును. జాతి పద్యములందు వలనే ఉపజాతి పద్యములలోనూ మాత్రాగణములే ఉపయోగింపబడును. కొని కొన్ని జాతులకున్న ప్రాస నియమము ఉపజాతులకుండదు. ఆటవెలదిలో చతుర్థగణాద్యక్షరమునకు యతి చెల్లును. యతికి బదులు ప్రాస యతి గూడ చెల్లవచ్చును. "(ఛందః పదకోశము - కోవెల సంపత్కుమారాచార్యులు), మనకు శతకాలలో కేవలం శత, అష్టోత్తర శతాలేకా కుండా, ద్విశతి, త్రిశతి, చతుశ్వతి, సప్తశతి, దశ శతి శతకాలు కూడా వచ్చినవి.

శంకరస్వామి గారు తమ శతకములో పద్యానికి "శంకరునది పలుకు శంకవలదు" అనే మకుటమును తొడిగారు. మకుటము అంటే పద్యానికి కిరీటము తొడగడం. ఈ శతకంలో ముందుగా వాణి, బ్రహ్మలను స్తుతించినారు.

"విశద పరుచ చుంటి విన్నంత కన్నంత
విజ్ఞులెల్ల దీని విశ్వసించ
ఫలము కాశ పడక పరుల హితార్థమూ
శంకరునిది పలుకు శంక వలదు"

ఇక్కడ "విన్నంత, కన్నంత" అన్నప్పుడు శంకరుని (కవి) మనసులో పోతనపై గౌరవభావముతో తలచుకున్నట్టనిపిస్తుంది. పోతన పద్యము చూడండి.

"భాగవతము దెలిసి పలుకుట చిత్రంబు శూలికైనఁ దమ్మి చూలికైన విబుధజనులవలన "విన్నంత, కన్నంత" తెలియవచ్చినంత తేటపఱుతు" (1-17)

ఇలా అనడంలో పోతనను గౌరవించడంతో పాటు, తాను ఈ సమాజములో తెలుసుకొనినది, చూసినది చెపుతున్నానని వినయంగా చెప్పుకున్నాడు. అంతే కాకుండా తెలంగాణలో ఆదిశతకకారుడైన సోమనను సంభావిస్తూనే, ఆటవెలదికి జనబాహుళ్యంలోకి విరివిగా తీసుకెళ్ళిన వేమనను కూడా సంభోదించాడు. తన తల్లిదండ్రులను గురువులను స్మరించుకున్నాడు. " ఈ పంచశతియను నొక పద్యమాలను (7వ పద్యం) అంటాడు. ఈ శతకము వెలువరించడంలోని నేపథ్యమును ఇలా చెపుతాడు.

జీవితాన జరుగు జీవన విషయాల
సారమింత దెలుప సాహసించి
వ్రాయుచుంటి మనిషి మార్పునూ గోరుతూ (8వ పద్యం)

అంతటితో సరిపుచ్చుకొనకుండా
తల్లిదండ్రుచూచు తనయుడొక్కడు చాలు
పనికిరానివారు పదుగురేల
ముంతెడైనచాలు మురిపాల పాలురా! (17వ పద్యం)

అనడంలో మనకు ఒక కవి పద్యము "గంగిగోవు పాలు గరిటడైన చాలు" మనఃఫలకములో మెదలు తుంది. అంటే ఆ మూల రచయితను గౌరవించడ మన్నమాట. మనిషి జీవితంలో ఆదిగురువులు తల్లిదండ్రులు అని 29వ పద్యము, "గురువు తన శిష్యుడిని ఎలా దాచుతాడో" 49వ పద్యములో చెప్పారు.

ప్రస్తుత దేశ పరిస్థితిని వేమన, వేముల పెరుమాళ్ళలాగా వీరు కూడా ఇలా చిత్రించారు.

"దొంగ నేతలంత దేశాన్ని పాలిస్తు
దొరికినంతదోచి దాచుకొనిరి
రత్నగర్భనేడు రాళ్ళభూమాయెరా" (58వ పద్యం)

అనే విషయాన్ని చెబుతూనే 66,67 పద్యాలలో కూడా స్పష్టతను ఇచ్చారు.

ప్రస్తుత సమాజములోని వ్యక్తులు మనముందు ఎలా మసులుతున్నారో, నేతిబీరకాయలవలె ఎలా దర్శనమిస్తు న్నారో తమ పద్యాలలో చెపుతూనే వారికి దూరముగా ఉండవలెనని అంటారు.

"మనిషి మనసునిండ మాలిన్యమున్ననూ
పతనమౌనువాడు ప్రగతిలేక
కుటిలపరులతోడ కూడియుండగరాదు" (188వ పద్యం)

"శంకర! పంచశతి" శతకంలో పద్యాలన్ని చూసినపుడు కూర్మాచలం శంకరుడు నిరంతర పరిశీలకుడు. నిరంతర సాధనా చిత్తుడు అని అనిపిస్తుంది. లోకములోని కలలన్నీ ఆయన కనుచూపు నుండి దాటలేదనీ - అందువలననే మనిషి తన కుంచితమైన ఆలోచనతో కుదించుకోకుండా మూర్ఖతను వీడమంటున్నాడు.

"మూర్ఖతత్వమేల ముత్యమంటి మనిషి
నీతియందు నదియు నిలువబోదు
ధర్మపరులనెపుడు ధరణి రక్షించురా" (359వ పద్యం)

ఈ శతకంలో ప్రక్రియా స్వరూప స్వభావాలతో పాటు రచనా శిల్ప, అభివ్యక్తి, ఉపదేశం, అనుభూతి, సామాజిక ప్రతిఫలనం, తత్త్వ దర్శనం, సాపేక్షకతలన్నీ ఇందులో చెప్పబడినవి. పంచశతి నిండా సమాజంలోని వ్యక్తులు, వ్యక్తిత్వాలు, జీవనలోతులు, విస్తృతులు తడమబడ్డాయి. మానవ సమాజంలోని మనోబలహీనతలను ఇందులో విశ్లేషించబడినవి. ఎదలను కదిలించే పరిణితులు కూడా మనిషి మనీషిగా మారుటకు తగినన్ని మార్గ దర్శకాలున్నయి ఆలోచనాత్మకంగా, తార్కికంగా, తాత్వికంగా పాఠకులకు నైవేద్యీకరించడం పుష్కలంగా ఉన్నాయనుటలో ఏమాత్రం అతిశయోక్తి లేదు. ఇందులో అనేక పద్యాలు ఉక్తోక్తిగా ఉన్నాయనడంలోనూ సందేహంలేదు. ఇంకా ఎక్కువ తీసుకుంటే నా పరిధిని దాటినవాడనవుతాను.

శ్రీ కూర్మాచలం శంకరస్వామి గారు ఆప్యాయతతో నాలుగు మాటలు రాయడానికి అవకాశం కల్పించినందులకు అయిదును పదిచేస్తున్నాను.

స్నేహం
నీడనిచ్చే చెట్టులాంటిది.

-డా॥ టి.శ్రీరంగస్వామి
కవి, విమర్శకులు
సెల్ : 9949857955

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 277వ రోజు 'గొడుగు' అనే అంశంపై పలువురుకవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు. 'గొడుగు' అనే అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా అందిస్తున్నాం.. - సంపాదకులు

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం
ఏకాంశ కవిత్వం నిర్వహణ:
డాక్టర్ రాయారావు సూర్యప్రకాశ్ రావు, *9441046839*

ఛత్రి

సూరీడొసంగిన బహుమతి
ప్రకృతి ఆటుపోట్లకు క్రమగతి
ఎండకు శిరసు మీద నీడై
వానకు తడవకుండా తోడై
ఆరోగ్యానికి మనతో వచ్చే
చేతిలో చుట్ట
మా నాన్న కు పొలం వెళ్ళే యాల
మల్లన్నకు నల్లకలువై చేతి ఆభరణం
ఆరోజుల్లో అదో కీర్తి కంకణం
ఫలానా వంక ఛత్రీ పట్టుకున్నాయన
నగుమోము చంద్రం మా నాయన
గురుతుగా పాలరాయి వంకీ చెమ్మీ
దండెం మీద తగిలిస్తే
నాన్నే భరోసా గా ఇంట్లో ఉన్నట్లు
చలికాలంలో చేనుకెళ్ళితే
మాకు పెద్దరికంగా
హూందాగా కాపలాదారు.
దుకాణాలు దర్జా అనవాళ్ళేగా నాడు
కొక్కేలకు తగిలించిన ఛత్రీలు
చూపులకు కాపు రాజయ్య చిత్రాలు.
పెద్ద కాపుకు నడక దాపు
చేలో తిరిగే యాల పక్షులకు డాబు
ఛత్రీని చూసి బెదిరే ఎద్దులను చూశావా
జింకలా ఎగిరి చెంగలిచ్చి దుంకేవి
ఆ వేగం గరుడ గమనం
నయనానందకరం వినోదం.
చెప్పుకుంటే ఛత్రీ బతుకు రైలుకు
భుజకీర్తి నగ
ఒప్పుకుంటే మనందరికీ కాలాలకు
కాపలా కొమ్మ
ఈనాటికీ తన ప్రస్థానం మరువలేనిది
అందరి చేతుల్లో
అందమైన ఆకృతి.

- ఏడెల్లి రాములు,
9494800454

త్యాగమయం

వానకు ఎండకు
మనిషికి అండదండ
తాను తడుస్తూ
తాను మల మల మాడుతూ
మనకోసం అనుక్షణం
త్యాగమయం
గొడుగు జీవితం

-పరాంకుశం నారాయణ రావు,
9908229221

జీవితంలో గొడుగులు

భార్యకు జీవితం లో
భర్త గొడుగు
పిల్లలకు
తల్లి దండ్రులు గొడుగు
ఉద్యోగులకు
యజమానులు గొడుగు
ప్రభుత్వానికి పౌరులే
పన్నులు కట్టి ఆదుకునే గొడుగు
పంట పండించి అందరికీ
భోజనం పెట్టే
కాపాడే రైతే గొడుగు
ప్రజల ప్రాణాలు కాపాడే
పోలీసులు
ప్రజాజీవనం సాఫీగా
నడిచేలా చూసే గొడుగు.

-ఆర్.కళ్యాణి,
9912898029

రక్షణ

ఏ గొడవ లేకుండా
వాన నుంచి రక్ష
వేడిమి నుండి సురక్ష
వర్షం లో తడిస్తే జలుబు
గొడుగు ఉంటే గోస తప్పు
వేడిమి తో చర్మ సౌందర్యం
కలిమి లేక గొడుగు వల్ల చెలిమి.
స్కూల్ పిల్లలకు
రంగు రంగుల చెత్తిర్లు
లేదు ఆటంకం
పాఠశాలకు పోదాం పోదాం
రైతుకు నేస్తం
కూరగాయలు అమ్మే వారికి
ఇక్కట్లు దూరం
సినిమా లిరిక్స్ లో ప్రాపర్టీ
డాన్స్ లో భంగిమలు ఎన్నెన్నో
నేడు ఆకర్షణ పెరిగింది
నాణ్యత తగ్గింది
చిటపట చినుకులు
చేతులతో తాకుతూ
తలకు నీళ్ల తగలకుండా
సర్ది కాకుండా
కాపాడే నేస్తం గొడుగు
వర్షం లో
అత్యవసర పరిస్థితుల్లో
బయట కు వెళ్లేందుకు
సామాన్యుడికి ఏకైక సాధనం
గొడుగు లేని కాలం లో
తట్టు సంచులు
అబ్రాపు కాగితాలు
వర్షానికి రక్షగా వాడేది
మానవ మేధస్సు నుంచి
సరికొత్త ఆవిష్కరణలు
వేడిమి వానల నుండి
సామాన్యులకు చేయు
అక్షరాలకు అందని సాయం.

- ఉమారాణీ వైద్య,
9440408080

కదిలే కలువ

గొడుగులతో బుడుగులు
కదిలే నల్ల కలువలు!
రంగు రంగుల ఛత్రాలు
విరిసిన కమలాలు !
ఛత్రాకం అంటే?
పుట్టగొడుగు!
బుడిబుడి అడుగుల వామనుడు
ఛత్రంబు చేపట్టి
బలిని అణిచె!
కోపగించిన జమదగ్ని కి జడిసి
రేణుకకు మొక్కె సూరీడు
ఛత్రం సమర్పించి!
ఛత్ర చామరాలతో ఉత్సవవిగ్రహాలు!
రాజలాంఛనం ఠీవికి దర్పణం!
అల్లుడికి ఐశ్వర్యం వస్తే
అర్థరాత్రి పట్టమన్నాడు గొడుగు!
ఏ ఎండకా గొడుగు పట్టకుంటే
తప్పవు తిప్పలు!.
ఒడుగులో పెళ్ళిలో
వరుని కాశీయాత్ర!
నీవే మిత్రుడవి ఛత్రమా!
చేతికర్ర గొడుగు తో పెద్దలు!
ఆకాలంలో వారికి రక్షకభటులు!
మొగ్గలా ముడుచుకుని
చేతి సంచిలో నిదురించు!
మిటమిట ఎండ
టపటప చినుకులు
నిన్ను నిద్ర లేపు!
మొగ్గలా ఇంట నిలిచేవు!
పిచ్చితల్లీ ఎండ వానకు తడిసేవు!
జలుబు జ్వరం రావు నీకు!
నీవు లేకుంటే
తుమ్ము దగ్గు జలుబు మాకు!?
ప్రాచీన ఈజిప్టు చైనా నాగరికతలలో
బౌద్ధశిల్పాలలో
చిత్రాలు నీ ఉనికి చాటేను!
పది ఫిబ్రవరి నేషనల్ అంబ్రెల్లాడే!
గోల్ఫ్ అంబ్రెల్లా అతి పెద్ద!
నీ తయారీలో చైనా మిన్న!

ఛత్రి

కమ్మేసే
రాజకీయ ముసురులో
నమ్మకం ముసుగులో
ఏ ఎండకు ఆ గొడుగే
జెండాల వర్ణాలు
అజెండాల లాబీయింగులు
వర్షపు జల్లుకన్నా
వరాల జడివానకు
తలదూరే సందున్నా చాలు
సందేహాలతో పనిలేదు!
భిన్న మతాల
విభిన్న ఆలోచనల
క్యాన్వాస్ క్లాత్ నీడలో
కత్తులు వేడెక్కుతున్నా
కుత్తికలకు రోజు వేదనే!
విచిత్రమైన లోకంలో
చిత్రమైన ఛత్రి
బాగా నేర్పరులకే
ఓర్పుగా మూలన ఒదిగే
గడసరి!!
మారేటి ఋతువులతో
వర్ణాలు మార్చుతూ
నీడై-తోడై
వీడని అనుబంధమై
నడిచే కుటీరమై
తనువుకు రక్షనై.
విహంగమై విప్పారి
విశాలమై
వివేకమై వికసించే
నిండైన భుజహస్తం
వినీలాకాశాన
వికాస కిరాణాలతో
విధిగా పోరాడుతూ
తరువై నిలిచే నేస్తం
గొడుగేగా!!.

- స్వాతిబొలిశెట్టి,
9849004544

గాలివిసురు తీవ్రతకి
నీతో పాటు పైకి ఎగిరేము!
నీవు మాపట్టు విడిపించుకుని
పైపైకి ఎగిరిపోతే
బోర్ల బొక్కలాపడి భోరుమంటాము!
అలవాటు లేని గొడుగు పట్టుకువెళ్లి
బడిలో మర్చిపోయి
ఇంట్లో వారి వేడి వాడి వడ్డనలు తిన్న నేను
రెయిన్ కోటుని ఆశ్రయించా!
విరిగిపోయి మూల మేకుకి వేలాడు
నిను జూసి సానుభూతిగా పలకరించబోతే
నల్లగా మొహం మాడ్చుకుని
ఛీ..ఫో..అంటావు!
ఐనా ఆలయంలో నీస్థానం పదిలం!
అందుకో నా వందనం!!

-ఎ.రాజ్యశ్రీ,
8985035283

రక్షణ కవచం

ఎండా వానలనుండి
రక్షణ కవచం
అవకాశవాదులు
ఏ ఎండకాగొడుగు పడతారు
రకరకాల గొడుగులు
చూడ ముచ్చటగా ఉంటాయి
చూపరులను ఆకట్టుకుంటాయి
శుభకార్యాలలో గొడుగును
అతి సుందరంగా వాడతారు
రాజులకు భటులు
రాణులకు పరిచారికలు
పట్టారు ఆనాడు
నేడూ ఉంది దాని కొనసాగింపు
గొడుగు దర్పం ఆనాడు
వర్షా కాలంలో
ప్రతిరోజూ వెంట ఉండే సాధనం ఆనాడు
వర్షం పడుతున్నప్పుడే
వెతుకుతాం గొడుగును నేడు
ఎండ వానల నుండి గొడుగు రక్షించినట్లే
ప్రజలకు పాలకులు
బలహీనులకు బలవంతులు
పేదలకు ధనవంతులు
రోగులకు వైద్యులు
పిల్లలకు పెద్దలు
గొడుగులా ఉండాలి.

-గుండం మోహన్ రెడ్డి,
9440161636

వజ్రాయుధం

గొడుగంటే వర్షం నుండి
ఎండ నుండి రక్షణ నిచ్చేది...
ఆహా...! ఏంచెప్పారండీ..!
ఎవరికీ తెలియని విషయాన్ని
ఎలా కనుగొన్నారూ?
అంటూ నవ్వుతున్నారని తెలుసు..
మరేం చేయమంటారు..
గొడుగంటే ఎవరికైనా కనిపించేవి అవేకదా..!
అందుకే అట్నుంచే నరుకొచ్చా
సరే..ఆ రెంటినీ పక్కన పెడితే
నస వీరుల నుండి
అప్పిచ్చిన అసురగణం నుండి
మరీ ముఖ్యంగా కవుల నుండి
రాత్రి సినిమా చూసిన మిత్రుని నుండి
తప్పించుకునేందుకు
మాయల ఫకీరు మాయా వస్త్రం అది
అవసరం లేకున్నా
పనివాడు పక్కన పట్టుకొని ఉంటే
ఎవరూ పొగడని
మన దర్పాన్ని చూపించే
గౌరవం కిరీటం లాంటిది
వయసు పైబడ్డా కర్రతో సిగ్గనిపిస్తే
కప్పిపుచ్చి సాయం చేసే ఊతకర్రే మరి
ఉరకలేని వయసులో
ఉరిమే కుక్కల తరుమ
పనికొచ్చే వజ్రాయుధమే అది
రంగురంగుల గొడుగులెన్నున్నా
మా ఆదివాసులకు
టేకుటాకులే అచ్చమైన గొడుగులు
ప్రకృతి ప్రసాదించిన గొడుగుకు
పూర్వ రూపాలు.

- గుర్రాల వేంకటేశ్వర్లు,
9490918014

ఛత్ర వైభవం

చినుకులు చిట పట పడగానే
గొడుగు కోసం వెతుకులాట
మూలనున్నగొడుగుకు ముస్తాబు
వానా కాలం వెళ్లే దాకా తాను మారాజు.
చేతిలో ఇమిడే పోయే ఛత్రం
ఎండా వానల నుండి రక్షణ కవచం
రక రకాల రంగుల్లో అలరిస్తూ
రోజుకింత కొత్తపుంతలుతొక్కుతూ
అందరి చేతుల్లో ముద్దుగా
ఒదిగి పోయేఛత్రి.
పిల్లలకి వినోదపు నేస్తంగా
యువతుల అందాలకుసాధనంగా
అందరినీ అలరించే ఆత్మీయ నేస్తం.
దేవతలకు భక్తితో సమర్పించే కనక ఛత్రమై
మహారాజుల తలపైన దర్పానికి చిహ్నమై
జగద్గురువుల శిరసుపై భక్తికి నిదర్శనమై
పితరులకు ముక్తిని ప్రసాదించే ఛత్ర దానమై
మనందరినీ తన అక్షర ఛత్ర ఛాయలో
రక్షిస్తున్న శారదాంబ కు
నా అక్షర భక్తి ఛత్రం.

- త్రివిక్రమ శర్మ,
9000392707

రక్షణ

నల్లని తెల్లని రంగుల హంగుల
ఎండన వానన రక్షణనిచ్చి
నేనున్నాననే భరోసా నింపే
గొడుగుల సేవలకు
వందనం అభినందనం.
ఎండలేకున్నా, వానలేకున్నా
స్టైల్ కోరుకునే
స్టైలిష్ లేడీల చేతులలో
నాజూకు గొడుగులు గిర్రుగిర్రున
తిరుగుతూ ఇంకా
అందాలను మెరిపిస్తాయి
గొడుగులూ మెరిసిపోతాయి
వరుడి కాశీ యాత్రలో
గొడుగు పాత్ర కీలకమే
స్వర్గస్తులైన వారి
ఆత్మ స్వరూప దేహం
దేవలోక యాత్రలో
గొడుగును పురోహితుని
ద్వారా అందించి
రక్షణ కల్పించే
గొడుగు పాత్ర ముఖ్యమే
సఖల విఘ్నాలు
తొలగించే గణపయ్యకు
మూషికాసుర అర్ధాంగి
ఛత్రమై సేవలందించే
పురాణ కథనంలోనూ
గొడుగు పాత్ర బహు చరిత్రే
జోరు వానలో గొడుగును పట్టి
చిందులేస్తేఆనందంబ్రహ్మానందం.

-జె.నరసింహ రావు,
9490128690

కణిక

సాహిత్యం, సామాజిక సేవ, విద్యారంగ వేదిక నిర్వహిస్తున్న
పోటీ ఫలితాలు
అడ్మిన్: **రమాదేవి కులకర్ణి**

'బుధవారం బాద్షా'

ఈ సమూహంలో చేరదలచినవారు 8985613123కి మెసేజ్ చేయవచ్చు.
నిర్వహణ: **డా॥ప్రతికంఠం మాలతీలత**

ప్రథమ బహుమతి విజేత

వీలునామా

ఏ క్షణంలో
దేహ దీపం ఆరిపోతుందో..
ఏ నిముషంలో
ఈ జీవితం
అర్థాంతరంగా ప్రయాణం ఆపేసి
గగన సీమకు ఏగుతుందో..
ఏ సమయంలో
ఈ బతుకునావ కాల సంద్రంలో
బుడుంగుమని మునుగుతుందో...
కాలి బూడిదవ్వడం ఇష్టం లేదు
సమాధిలో ఎముకల పోగవ్వడం నచ్చలేదు..
అందుకే
అశాశ్వతమైన ఈ జీవితాన్ని
అనుభవిస్తూ
రాస్తున్నానొక అరుదైన వీలునామా
నా దేహాన్నే ఆస్తిగా
నా లోని అవయవాలు చిర
జీవత్వం పొందేలా..
అవసరమైన వారికి పంచేందుకు.

-వురిమళ్ల సునంద
9441815722

ద్వితీయ బహుమతి విజేత

స్వచ్ఛత

నీలాకాశపు లోగిలిలో
నే చూసిన చుక్కల రాశులను
చంద్రకళల సొగసులను
ప్రతి ఉషోదయాన ఆవిష్కృతమయ్యే
ఎంతో సుందర రంగుల అద్దకంను...
పుడమి మేనిపై
అంతటా అలుముకున్న పచ్చదనాలకు
సాగే జలప్రవాహాలను
పక్షుల కువకువలను
వన మృగముల జీవన గతిని...
నే చూస్తూ చూస్తూ
ఎన్నో పాఠాలు నేర్చుకున్న
ప్రకృతి వనరులను
అంతటా ఆవరించిన
కాలుష్య రక్కసిని తరిమేసి
మునుపటి స్వచ్ఛతను పునరిద్ధరింపజేసి
రేపటి తరానికి అందించేందుకు
లిఖిస్తున్నానో వీలునామా!

-వెగ్గలం ఉషశ్రీ
9440370066

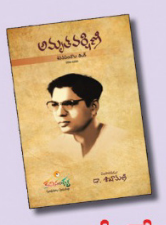

కవిసంధ్య
ఆహ్వానం
కవి సంధ్య
సాహిత్య సాంస్కృతిక సంస్థ, యానాం
సుప్రసిద్ధ కవి, కథకుడు
శ్రీ దేవరకొండ బాలగంగాధర తిలక్
శతజయంతి సమాపనోత్సవం
అమృతవర్షిణి - శతవసంతాల తిలక్,
కవిసంధ్య-31 ఆవిష్కరణ సభ
1 ఆగస్టు 2021, ఆదివారం సా॥ 6 గంటలకు జూమ్ వేదికపై

గౌరవ అతిథి, సభాప్రారంభకులు	: డా॥ కృత్తివెంటి శ్రీనివాసరావు, కార్యదర్శి, సాహిత్య అకాడెమీ, ఢిల్లీ
ముఖ్యఅతిథి	: డా॥ కె.శ్రీనివాస్, సంపాదకులు, ఆంధ్రజ్యోతి దినపత్రిక
తొలిప్రతి స్వీకర్త	: డా॥ దేవరకొండ సత్యనారాయణమూర్తి, యు.కె., తిలక్ గారి కుమారుడు
విశిష్ట అతిథి	: డా॥ డి.విజయభాస్కర్, పూర్వ సంచాలకులు, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ
అధ్యక్షులు	: డా॥ శిఖామణి, సంపాదకులు, కవిసంధ్య
ఆత్మీయ అతిథులు	: శ్రీమతి ఇంద్రగంటి జానకీబాల, ప్రముఖ రచయిత్రి డా॥ పాపినేని శివశంకర్, ప్రముఖ కవి, విమర్శకులు శ్రీ కొప్పర్తి వెంకటరమణమూర్తి, ప్రముఖ కవి, విమర్శకులు డా॥ ఆర్.సీతారాం, ప్రముఖ కవి, విమర్శకులు
ఉత్సవ ప్రస్తావన	: శ్రీ దాట్ల దేవదానం రాజు, ఉపాధ్యక్షులు, కవిసంధ్య
ఆహ్వానం	: శ్రీ ముమ్మిడి చిన్నారి, కవి, చిత్రకారులు
వందన సమర్పణ	: శ్రీ సుంకర గోపాల్, ప్రముఖ కవి

కవిసంధ్య గ్రంథమాల, యానాం
98482 02526

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ భాషా సాంస్కృతిక శాఖ సౌజన్యంతో
మహాకవి సినారె కళాపీఠం
(సాహిత్య, సాంస్కృతిక, సామాజిక సేవా సంస్థ) నిర్వహణలో

జ్ఞానపీఠ పురస్కార గ్రహీత, పద్మభూషణ్, మహాకవి
డా॥ సి. నారాయణ రెడ్డి గారి 90వ జయంతి సందర్భంగా
సాహిత్య పురస్కారాల ప్రదానం
శుక్రవారం 30-07-2021 ఉ॥ 10-30 గంటలకు
రాచాలపల్లి గ్రా॥, ఊర్కొండ మం॥, నాగర్‌కర్నూల్ జిల్లా

ముఖ్యఅతిథి	: డా॥ నందిని సిధారెడ్డి గారు, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి తొలి అధ్యక్షులు
సభాధ్యక్షులు	: డా॥ వోలేటి పార్వతీశం గారు, ప్రముఖ సాహితీవేత్త
గౌరవ అతిథి	: శ్రీ జి. గిరిబాబు గారు, డి.ఎస్.పి., కల్వకుర్తి
ప్రత్యేక అతిథి	: శ్రీ గంగాపురం గోపాల్‌రెడ్డి గారు, చైర్మన్, కూకట్‌పల్లి బిల్డర్స్ అసోసియేషన్
ఆత్మీయ అతిథులు	: శ్రీమతి బక్క రాధ జంగయ్య గారు, ఎం.పి.పి. ఊర్కొండ మండలం శ్రీమతి బచ్చలకూర శాంతకుమారి రవి గారు, జెడ్.పి.టి.సి. ఊర్కొండ మండలం శ్రీ సత్తి అరుణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు, వైస్ ఎం.పి.పి. ఊర్కొండ మండలం శ్రీమతి గంగాపురం విజయమ్మ పాండు రంగారెడ్డి గారు, సర్పంచ్, రాచాలపల్లి గ్రామం శ్రీమతి జీనుగుల లావణ్య అమరేశ్వర్ రెడ్డి గారు, ఎం.పి.టి.సి. రాచాలపల్లి గ్రామం

సినారె సాహిత్య పురస్కార గ్రహీతలు

శ్రీ కోట్ల వెంకటేశ్వర రెడ్డి గారు	డా॥ కె. బాలస్వామి గారు
డా॥ భింపల్లి శ్రీకాంత్ గారు	శ్రీ వనపట్ల సుబ్బయ్య గారు
శ్రీమతి గద్వాల కిరణ్ కుమారి గారు	శ్రీ కొమ్మగోని శీనయ్య గారు

కార్యక్రమ సమన్వయం : డా॥ పోరెడ్డి రంగయ్య, అధ్యక్షులు, తేజ సాహిత్య సేవా సంస్థ
సాంస్కృతిక కార్యక్రమం : కుమారి శర్వాణి శ్రీయ - కుమారి గుణస్ఫూర్తి

ఆహ్వానించువారు : **మల్లికేడి రాములు**
వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, మహాకవి సినారె కళాపీఠం, సెల్: 8897726645

అక్షర సేద్యం ఫౌండేషన్
ఆహ్వానము

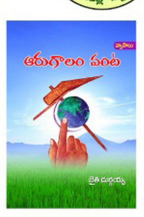

ఆరుగాలం పంట (వ్యాసాలు)
గూనధార (కవిత్వం)
బైతి దుర్గయ్య

వేల్పుల రాజు
పుస్తకాల ఆవిష్కరణ సమావేశము
తేది : 31-07-2021 శనివారం, సా॥ 5-00 గం॥కు, వేదిక : ప్రెస్ క్లబ్, సిద్దిపేట.

సభాధ్యక్షులు	: శ్రీ బైతి దుర్గయ్య గారు, అధ్యక్షులు, అక్షరసేద్యం ఫౌండేషన్
ముఖ్య అతిథి (ఆవిష్కర్త)	: శ్రీ కూర రఘోత్తం రెడ్డి గారు ఉపాధ్యాయ MLC
విశిష్ట అతిథులు	: శ్రీ సత్తు యాదవరెడ్డి గారు MEO, సిద్దిపేట (U) శ్రీ పురుమాండ్ల శ్రీనివాస్ రెడ్డి గారు MEO, సిద్దిపేట (R) శ్రీ కొమురవెల్లి అంజయ్య గారు, ప్రముఖ కవి
గౌరవ అతిథులు	: శ్రీ బెంద్రం కమలాకర్‌రెడ్డి గారు, సర్పంచ్, ముంద్రాయి శ్రీ రాళ్ళబండి పద్దయ్య గారు GHM, ZPHS జక్కాపూర్ శ్రీ వర్కోలు రాజలింగం గారు న్యాయవాది, సిద్దిపేట. శ్రీ పులి రాజు గారు, రచయిత, సామాజిక సేవకులు
సమీక్షకులు	: శ్రీ చొప్పదండి సుధాకర్ గారు - ఆరుగాలం పంట డా॥ చిలుముల శ్రీనివాస్ గారు - గూనధార
ఆహ్వానము	: శ్రీ వేల్పుల రాజు గారు, ప్రధాన కార్యదర్శి, అక్షరసేద్యం ఫౌండేషన్

అందరూ ఆహ్వానితులే
ఆహ్వానించువారు :
అక్షర సేద్యం ఫౌండేషన్ టీమ్
దూదికట్ల నరేందర్, మ్యాన లలిత, గుజ్జు అశోక్ కుమార్,
వేల్పుల కవిత, బైతి అనిల్ కుమార్

Printed, Published and owned by VEENADAS,at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telangana.Published at SRT-74,Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana. 'Editor: B. Devadas.
RNI No.52865/93. E-mail :netinijam93@gmail.com.